

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Zelfevaluatie KiM

Reflecteren en leren

juni 2022

Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid | KiM

Zelfevaluatie KiM

Voorwoord

In deze notitie beschrijft het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) zijn functioneren. Het doel van deze zelfevaluatie is om te leren en te verbeteren en dient als input voor een visitatie die plaatsvindt later in 2022. Het KiM wordt beschreven aan de hand van vier indicatoren: doorwerking in beleid, maatschappelijke bijdrage, kwaliteit producten & toekomstbestendigheid. Dit wordt gedaan door het beschrijven van de werkprocessen, door het in kaart brengen van feiten en gegevens over bijvoorbeeld publicaties en door interviews met externen over hun visie op het KiM aan de hand van deze vier indicatoren. De inzichten worden samengebracht in een SWOT, op basis waarvan enkele handelingsperspectieven worden geschetst.

Samenvatting

De missie van het KiM

Het KiM is een kennisinstituut op het gebied van mobiliteit dat deel uitmaakt van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). *Het doel van het KiM is om eraan bij te dragen dat de overheid kennisrijk beleid ontwikkelt ten dienste van de maatschappij.*

Wat doet het KiM?

Het KiM onderzoekt mobiliteitsontwikkelingen, de invloed van mobiliteit op bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid en de effecten van voorgenomen en uitgevoerd beleid. Het KiM ontwikkelt zelf kennis en maakt elders ontwikkelde kennis toepasbaar in beleid. Het KiM doet dit zowel voor personen- als voor goederenvervoer en vanuit verschillende invalshoeken (verkeerskundig, ruimtelijk, economisch, sociaalpsychologisch, duurzaamheid). Het KiM heeft circa 30 medewerkers. Dit zijn grotendeels wetenschappelijke onderzoekers met uiteenlopende disciplines.

De onafhankelijkheid van het KiM en de interactie tussen het KiM en de beleidsdirecties van IenW

De positie van het KiM is uniek. Het KiM opereert 'op warme afstand' van beleid doordat het KiM een onafhankelijke positie heeft en tegelijkertijd een vertrouwde collega van beleid is. Het KiM is onafhankelijk in de uitvoering van de onderzoeken en in de communicatie over de onderzoeksresultaten. Dit is geborgd in een protocol.

Ritsen van wetenschappelijke kennis en beleid

Het KiM stelt zich ten doel om beleid en kennis samen te brengen. Dat betekent dat kennisontwikkeling moet aansluiten bij de beleidsbehoefte, maar ook dat de kennis van het KiM zijn weg moet vinden naar het beleidsproces. Die wisselwerking vergt voortdurende aandacht: luisteren naar beleidsmedewerkers (zonder de oren naar beleid te laten hangen) en uitleg geven bij de kennis die voor beleid belangrijk is (zonder kennis belangrijker te willen maken dan beleid). Het KiM noemt dat proces *ritsen*: het in elkaar schuiven van beleid en kennis op gelijkwaardige basis. De werkprocessen bij het KiM zijn daarop ingericht.

Het programma van het KiM komt in samenspraak met beleidsdirecties tot stand. Het KiM pakt de kennisvragen op die beleidsdirecties stellen, maar stelt zelf ook regelmatig onderzoeksvragen voor. Als het KiM een onderwerp echt belangrijk vindt terwijl er vanuit beleidsdirecties op dat moment geen behoefte is aan die kennis, kan het KiM besluiten het onderzoek toch uit te voeren. De werkwijze waarbij een jaarprogramma wordt opgesteld met globale kennisvragen die in projectplannen verder worden uitgewerkt, borgt dat de juiste vragen worden gesteld en vergroot de mogelijkheden dat onderzoeken leiden tot voor beleid nuttige handelingsperspectieven.

De kennis komt vooral bij beleid via twee kennisproducten: openbare publicaties en Kennis-aan-Tafel (KaT). KaT betreft de inbreng van kennis via onder meer gesprekken, beleidswerkgroepen en het borgen van de kwaliteit van door beleid extern uitgezet onderzoek. Het KiM prikkelt daarnaast de beleidsonderdelen van IenW door relevante ontwikkelingen in de maatschappij en de kenniswereld naar voren te brengen ('signaleren'). Uit gesprekken met beleid en externen blijkt dat er mogelijk nog meer ruimte kan zijn voor een signalerende rol van het KiM.

Het KiM herprioriteert met regelmaat, in overleg met de beleidsdirecties. Nieuwe urgente KaT-activiteiten worden bijvoorbeeld opgepakt ten koste van de snelheid van minder urgente onderzoeksprojecten. Beleidsdirecties waarderen deze flexibiliteit. Het KiM zoekt daarin een balans tussen snelheid en degelijkheid.

Doorwerking van kennis in beleid hangt overigens niet alleen af van de inspanningen van het KiM, maar ook van beleid. De bekendheid van het KiM is gegroeid, maar nog steeds is niet voor alle beleidsafdelingen voldoende duidelijk of en hoe ze het KiM kunnen betrekken bij hun kennisvragen.

De maatschappelijke bijdrage van het KiM

Kennis van het KiM bereikt de maatschappij via de relatie met beleid, maar daarnaast draagt het KiM haar kennis ook direct actief naar buiten uit. Zo zijn alle onderzoekspublicaties van het KiM openbaar beschikbaar op de website, en worden deze publicaties actief bij de media aangeboden. Ook deelt het KiM haar kennis via publicaties in wetenschappelijke tijdschriften, en via relevante kennisnetwerken in binnen- en buitenland. Een voorbeeld hiervan is de actieve bijdrage van het KiM aan het International Transport Forum (ITF).

Publicatie inspanningen leiden ook daadwerkelijk tot extern bereik: met name overheden, onderwijs & wetenschap en (vak)media verwijzen (online) naar het KiM. Het externe bereik van het KiM in termen van verwijzingen online en in de media lijkt door de jaren heen toegenomen. Externen benoemen de snelheid waarmee het KiM kan publiceren als kracht. Het blijft wel zaak om qua publicatievormen goed aan te sluiten bij de verschillende doelgroepen. Daarom heeft het KiM haar publicatiebeleid recent herzien. De hoofdvorm bestaat vanaf 2022 uit een compacte, toegankelijke brochure met de belangrijkste inzichten voor onder andere beleid en externen. Dit wordt gecombineerd met een achtergrondrapport met methoden en data voor onder andere het wetenschappelijk publiek.

De borging van de kwaliteit van de producten van het KiM

Als instituut is KiM primair gericht op het ondersteunen van beleid met relevante kennis. Dit vraagt om kennisproducten die degelijk zijn van kwaliteit en voldoen aan een kwaliteitsstandaard. Tegelijkertijd is het zaak dat de producten waar mogelijk tijdig in het beleidsproces worden ingebracht om impact te hebben. De balans tussen degelijkheid en snelheid wordt vaak gevonden in een toegepaste onderzoeksaanpak, waarbij eigen onderzoek wordt afgewisseld met inzichten uit onderzoek van anderen. Soms is nieuw onderzoek niet nodig, en volstaat het leveren van KaT op basis van bestaande kennis. De kwaliteit van de producten wordt geborgd door zowel interne reviews (door collega's) als externe reviews (door een fellow of een andere wetenschapper).

De toekomstbestendigheid van het KiM

Het KiM speelt in op de ontwikkelingen in de maatschappij en de wetenschap, onder andere via het aantrekken van jonge onderzoekers, via het bieden van ontwikkelmogelijkheden aan medewerkers en via contacten met organisaties in binnen- en buitenland. Daarnaast is het KiM alert op ontwikkelingen binnen het ministerie en past waar mogelijk zijn werkwijze daarop aan. Zo heeft een recente verkenning naar behoeftes in de beleidsomgeving geleid tot intensiever contact tussen het KiM en verschillende beleidsdirecties, en tot meer aandacht voor de kennismaking met nieuwe beleidscollega's.

SWOT en handelingsperspectieven

Het KiM is een sterk merk. Het KiM levert degelijk werk en vervult een nuttige functie als verbinder tussen kennis en beleid. Nadruk op degelijkheid van onderzoek kan snelheid soms in de weg staan.

Het KiM wil de komende tijd graag nog sterker inzetten op het laten landen van inzichten van KiM bij beleidsprocessen en op het afstemmen van haar werk op de beleidsbehoefte en de handelingsperspectieven van beleid. Nadruk op degelijkheid van onderzoek kan snelheid soms in de weg staan. Het KiM wil daarom nog verder inzetten op het stroomlijnen van het onderzoeksproces. Toenemende complexiteit van vraagstukken en verdergaande internationalisering zijn kansen voor het KiM. Het KiM wil de mogelijkheden voor samenwerking met andere kennisinstellingen verder verkennen. Het KiM wil verder meer Engelstalige producten publiceren om de internationale uitwisseling van kennis te stimuleren. De krappe arbeidsmarkt en afhankelijkheid van externe data bronnen vormen een risico. Het KiM is zich hiervan bewust; de recent toegenomen aandacht voor arbeidsmarktbeleid bij het KiM is daarvan een voorbeeld.

Inhoud

Voorwoord 3

Samenvatting 4

Inhoud 7

1 Introductie 9

- 1.1 KiM in het kort 9
- 1.2 Aanleiding en doel zelfevaluatie 10
- 1.3 Aanpak zelfevaluatie 10
- 1.4 Leeswijzer 11

2 Producten, interne organisatie en positionering 12

- 2.1 De kennisproducten 12
- 2.2 Interne organisatie KiM 13
- 2.3 Positie: KiM als onderdeel van IenW 14
- 2.4 KiM in het (nationale en internationale) kennislandschap 15
- 2.5 Synthese 'positionering' 18

3 Doorwerking KiM producten in beleid 19

- 3.1 Kennis in contact met beleid 19
- 3.2 Doorwerking in kamerbrieven en (beantwoording) kamervragen 23
- 3.3 Synthese 'doorwerking in beleid' 25

4 Maatschappelijke relevantie 26

- 4.1 Proces rond publiceren en kennis delen 26
- 4.2 Een kwantitatief beeld van het bereik van het KiM 27
- 4.3 Synthese maatschappelijke bijdrage 34

5 Productkwaliteit 36

- 5.1 Processen ter kwaliteitsborging 36
- 5.2 Wetenschappelijke integriteit 38
- 5.3 Omgaan met data 40
- 5.4 Synthese 'productkwaliteit' 41

6 Toekomstbestendigheid 42

- 6.1 Medewerkers werven, vasthouden en ontwikkelen 42
- 6.2 Borging overdacht kennis 44
- 6.3 Omgaan met ontwikkelingen in beleidsomgeving, wetenschap en maatschappij 44
- 6.4 Synthese 'toekomstbestendigheid' 47

7 Reflectie: SWOT en handelingsperspectieven 48

- 7.1 SWOT (Sterktes zwaktes kansen en bedreigingen) 48
- 7.2 Handelingsperspectieven 51

Bijlage 1 Toelichting aanpak zelfevaluatie en gesprekspartners 53

- 1. Interne analyse 53
- 2. Interviews met beleid over relatie met het KiM 53
- 3. Interviews met externen over het KiM 53
- 4. Inventarisatie bereik KiM 54

Bijlage 2 Cijfermatig overzicht van beleidsdoorwerking, 55

- Highlights 55
- 1. Aanleiding 57
- 2. Doorwerking in beleid 57
 - a. KaT en onderzoek 57
 - b. Verwijzingen in parlementaire documenten 58
- 3. Maatschappelijke relevantie 64
 - a. Aanbod van KiM-publicaties 64
 - b. Vraag naar KiM publicaties 65
 - c. Bereik in media 70
 - d. Bijdrage aan politiek debat 76
 - e. Bijdrage aan wetenschappelijk debat 76
- 4. Productkwaliteit 78
 - a. Verwijzingen in (internationale) literatuur 79
 - b. Verwijzingen in Nederlandse vakliteratuur 80
- 5. Reflectie op de inventarisatie 81

1 Introductie

Dit hoofdstuk geeft eerst een korte schets van het KiM (1.1), waarna nader wordt ingaan op de aanleiding (1.2) en de aanpak van de analyse (1.3). Het hoofdstuk eindigt met een leeswijzer (1.4).

1.1 KiM in het kort

Het KiM is een kennisinstituut op het gebied van mobiliteit dat deel uitmaakt van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Het KiM ondersteunt het mobiliteitsbeleid met kennis. Het ultieme doel van het KiM is om ten dienste van de maatschappij bij te dragen aan de ontwikkeling van kennisrijk beleid door IenW. 'Kennisrijk beleid' staat voor beleid dat gefundeerd is op actuele wetenschappelijk onderbouwde kennis. Hiertoe zet het KiM in op het effectief laten landen van inzichten van het KiM in beleidsprocessen en door het afstemmen van het werk van het KiM op de behoeften en handelingsperspectieven van IenW. Anders gezegd: het KiM ritst kennis in de beleidsprocessen van IenW (zie ook 2.3 voor de positie binnen het ministerie).

Het KiM bepaalt haar onderzoeksonderwerpen in samenspel met beleid. Hierbij werkt het KiM vraaggestuurd en pakt ze die kennisvragen op die beleidsdirecties stellen. Het KiM kan echter ook zelf onderzoeksvoorstellen voorleggen aan de beleidsdirecties en doet dat ook regelmatig ('Heb je voor je beleidswerk geen behoefte aan inzicht in deze feiten? '). Het KiM is onafhankelijk in die zin dat het zelf verantwoordelijk is voor de uitvoering (methode, benodigde data) en uitkomsten van onderzoek en voor de manier waarop het kennis overbrengt binnen en buiten IenW.

Het KiM doet onderzoek naar alle vormen van mobiliteit: personen- en goederenvervoer over de weg, over het spoor, door de lucht en over water. Daarbij wordt mobiliteit gezien als een middel in het streven naar een bereikbaar, veilig en duurzaam Nederland. Het KiM bestudeert de onderwerpen vanuit verschillende disciplines en aandachtsgebieden: variërend van economie, bestuurskunde, psychologie tot duurzaamheid en ruimtelijke ordening.

Het KiM levert kennis via twee hoofdproducten: publicaties en "Kennis aan Tafel" (KaT). De KiM onderzoeken leiden tot openbare publicaties (o.a. brochures, achtergrondrapporten en notities). Daarnaast levert het KiM "Kennis aan Tafel" (KaT). Dit laatste is mogelijk vanwege de unieke positie van het kennisinstituut ten opzichte van beleid. Onder KaT vallen alle vormen van kennisinbreng binnen IenW. Bijvoorbeeld via gesprekken, presentaties, kennisinbreng in beleidswerkgroepen en het borgen van de kwaliteit van door de beleidsdirecties extern uitgezet onderzoek.

Bij het KiM werken ca. 30 medewerkers. Dit zijn grotendeels wetenschappelijk onderzoekers. Vanwege het multidisciplinaire karakter van mobiliteitsvraagstukken hebben de onderzoekers bij het KiM verschillende achtergronden zoals verkeerskunde, economie, sociale geografie, planologie, sociologie en wiskunde. Ook besteedt het KiM soms delen van onderzoeken uit. Hiervoor heeft het KiM een jaarlijks budget van ca 1,5 miljoen euro.

1.2 Aanleiding en doel zelfevaluatie

Het KiM is in 2006 opgericht. In 2009 is het KiM geëvalueerd door een onafhankelijke commissie, voorafgegaan door een zelfevaluatie¹. Sindsdien heeft het KiM in inhoudelijke oriëntatie en werkwijze ontwikkelingen doorgemaakt, maar van een integrale evaluatie is geen sprake meer geweest.

In het kader van de kwaliteitsborging, de wetenschappelijke integriteit (zie ook hoofdstuk 5.2) en de verdere ontwikkeling van het KiM acht het MT van het KiM, in samenspraak met de SG van IenW, een visitatie van het KiM door een door de SG van IenW in te stellen onafhankelijke commissie van belang. Deze zelfevaluatie gaat aan de visitatie vooraf. Doel van de zelfevaluatie en visitatie is om te leren: welke goede dingen moet het KiM behouden en welke elementen in de werkwijze en producten kan het KiM verbeteren.

1.3 Aanpak zelfevaluatie

Basis voor zelfevaluatie en visitatie vormt het Standard Evaluation Protocol (SEP) 2021-2026. In het SEP zijn de volgende criteria opgenomen: 'Onderzoekskwaliteit', 'Maatschappelijke relevantie' en 'Toekomstbestendigheid'. Vanwege de missie en positie van het KiM is aanvulling op de SEP-criteria gewenst als het gaat om KaT en de relatie met beleid. Daarom is een vierde criterium toegevoegd: de doorwerking van onderzoek en KaT in het beleid. De criteria voor de zelfevaluatie/visitation worden daarmee dus:

- Doorwerking in beleid
- Maatschappelijke relevantie
- Productkwaliteit
- Toekomstbestendigheid

De criteria worden geanalyseerd met behulp van een combinatie van informatiebronnen. De basis wordt gevormd door een beschrijving van en reflectie op de eigen werkwijze. Hiervoor is door het projectteam ook gesproken met medewerkers (via een groepsgesprek). De reflectie op de eigen werkwijze is aangevuld met beelden van 'buiten het KiM'. Hiertoe is gesproken met beleidscollega's, en met enkele wetenschappers en vertegenwoordigers van vervoerders, andere kennis organisaties en regionale- en lokale overheden. De laatste bron van informatie betreft een inventarisatie van het zogenaamde 'bereik van het KiM'. Hiertoe is een analyse uitgevoerd van het aantal gepubliceerde KiM-rapporten en KaT op verschillende thema's, het aantal downloads van KiM-publicaties, verwijzingen naar het KiM in parlementaire documenten, in de media, en in de Nederlandse en internationale vakliteratuur. In deze notitie worden hoofdconclusies uit deze inventarisatie genoemd. Tabel 1 vat de analyse stappen samen. In Bijlage 1 is meer informatie te vinden over de methodes. Bijlage 2 bevat de volledige inventarisatie van het bereik van het KiM.

¹ Evaluatie van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid: eindrapport, <https://www.kimnet.nl/publicaties/rapporten/2010/06/30/evaluatie-van-het-kennisinstituut-voor-mobiliteitsbeleid-eindrapport>

Tabel 1.1 **Overzicht van de verschillende methoden**

Doel	Hoe
In kaart brengen eigen werkwijze rond de vier criteria	Beschrijving hoe en waarom van huidige werkprocessen bij het KiM rond doorwerking beleid, maatschappelijke relevantie, productkwaliteit, toekomstbestendigheid. Ook is aanvullend een groepsgesprek gevoerd met medewerkers ter aanvulling/reflectie op bovenstaande analyse.
In kaart brengen beeld van het KiM op de vier criteria bij beleidscollega's	Beschrijving meest relevante inzichten een onlangs uitgevoerde interviews met beleidscollega's over de vier onderscheiden criteria. Daarnaast een beschrijving van reeds ingezette acties als gevolg van deze verkenning
In kaart brengen beeld van het KiM op de vier criteria bij externe stakeholders	Interviews met enkele wetenschappers, en vertegenwoordigers van lokale en regionale overheden, vervoerders en andere kennisorganisaties
Cijfermatige indicatie van beleidsdoorwerking, maatschappelijke relevantie en productkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Indicatie van beleidsdoorwerking: • Aantallen KaT-activiteiten en onderzoeken • Verwijzingen naar KiM in parlementaire documenten • Indicatie van maatschappelijke relevantie: • Aantal gepubliceerde eigen onderzoekspublicaties op de verschillende mobiliteitsterreinen (op de website) • Gebruik van KiM publicaties (website analyse en google analyse) • Verschijnen KiM in media (analyse krant, radio, tv, LinkedIn, twitter) • Bijdrage aan relevante netwerken (bezoek congressen, bijdrage in nationale en internationale fora) • Inventarisatie bijdrage van KiM in Nederlandse en internationale vakliteratuur • Indicatie van productkwaliteit • Inventarisatie verwijzingen naar het KiM in Nederlandse en internationale vakliteratuur

1.4 **Leeswijzer**

Dit document is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op de producten, interne organisatie en positionering van het KiM. In hoofdstuk 3 tot en met 6 worden vervolgens de 4 criteria besproken: doorwerking beleid (hoofdstuk 3), maatschappelijke relevantie (hoofdstuk 4), productkwaliteit (hoofdstuk 5), en toekomstbestendigheid (hoofdstuk 6). Doordat er veel overlap en raakvlak tussen de indicatoren is, wordt er in de hoofdstukken regelmatig naar paragrafen in andere hoofdstukken verwezen. Hierna volgt een overkoepelende analyse van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen (SWOT) (hoofdstuk 7), waarna enkele punten voor verbetering worden aangestipt.

2 Producten, interne organisatie en positionering

Alvorens de vier indicatoren worden beschreven in hoofdstuk 3 t/m 6, biedt dit hoofdstuk eerst inzicht in belangrijke kenmerken van het KiM. De kennisproducten worden eerst uiteengezet (2.1), gevolgd door een korte beschrijving van de interne organisatie (2.2). Ook gaan we nader in op de positie van het KiM binnen IenW (2.3) en in het kennislandschap (2.4). Het eindigt met een synthese (2.5).

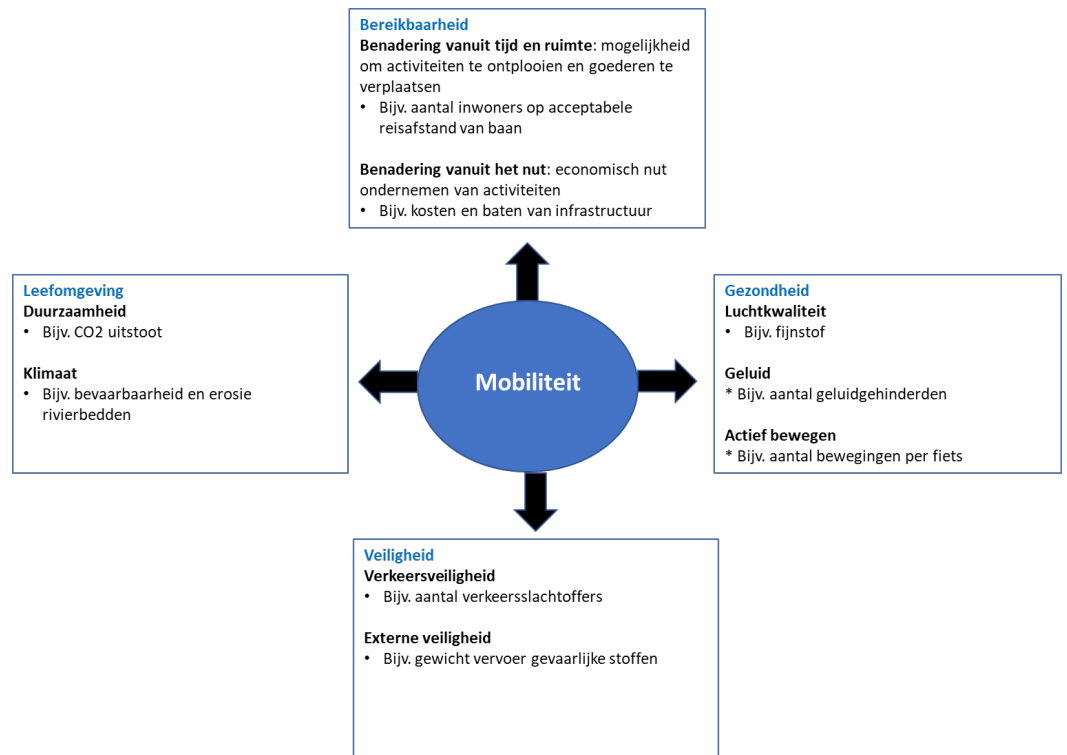
2.1 De kennisproducten

Het KiM levert kennis in de vorm van onderzoek, 'kennis aan tafel' en signalering.

- **Onderzoek:** Het KiM voert onderzoek uit om kennisvragen te beantwoorden. Alle onderzoeksprojecten leiden tot openbare rapporten. Meestal maakt het KiM zowel een brochure met de belangrijkste uitkomsten, als een achtergronddocument met de wetenschappelijke verslaglegging van het onderzoek. De brochure heeft als doelgroep de beleidscollega's en partijen buiten IenW, zoals andere overheden en maatschappelijke organisaties. Het achtergronddocument heeft als doelgroep degenen die geïnteresseerd zijn in achtergrond, data en methoden, zoals de wetenschappelijke wereld. Paragraaf 3.1 gaat nader in op deze publicatiestijl.
- **Kennis aan Tafel (KaT):** Het gaat hier om kennisbijdragen (soms geprogrammeerd, ook wel ad hoc) die het KiM op verzoek van onze beleidscollega's mondeling of per mail levert. Het kan bijvoorbeeld gaan om het leveren van kennis bij actuele beleidsdossiers of om het beantwoorden van een korte feitelijke vraag op basis van bestaande gegevens of bestaande. Het komt ook voor dat het KiM deelneemt aan de begeleiding van onderzoek door externe partijen of daar een second opinion op geeft.
- **Signalering:** Signalering betreft het onder de aandacht brengen van mogelijk relevante informatie van buiten het ministerie. Dit kan zowel informeel via contacten tussen medewerkers van het KiM en beleidsmedewerkers, als meer formeel plaatsvinden via een signaleringsnotitie die gepubliceerd wordt of een signaleringsmail die niet gepubliceerd wordt. Hiermee agendaert het KiM trends en ontwikkelingen in wetenschap en maatschappij.

Kennis die het KiM levert bevat vrijwel altijd een analytische component, is daarnaast veelal strategisch en multidisciplinair van aard en heeft vaak een wetenschappelijke oriëntatie. De kennis is gebaseerd op bestaand onderzoek en / of eigen analyses. Producten van het KiM bieden vaak handelingsperspectieven voor beleid (beleidsknoppen en -opties), maar zijn niet adviserend. Oftewel: er wordt geen advies gegeven omtrent de keuze voor een bepaalde beleidsrichting; wel worden er vaak beleidsmogelijkheden geschetst. Het KiM wordt tegenwoordig bij vrijwel alle belangrijke IenW beleidsdossiers op het gebied van mobiliteit betrokken.

Het KiM heeft een brede insteek ten aanzien van mobiliteit. Dit komt ten eerste tot uitdrukking in de brede samenstelling van disciplines die binnen het KiM vertegenwoordigd zijn, waaronder: economie, sociale geografie, planologie, civiele techniek, verkeerskunde, natuurkunde en (technische) bestuurskunde. Ten tweede uit zich dat in haar brede oriëntatie op het werkveld, zoals in Figuur 2.1 is gevisualiseerd. Kennisproducten van het KiM richten zich op ontwikkelingen in mobiliteit, de relatie met bereikbaarheid en de gevolgen voor de leefomgeving, gezondheid en veiligheid.

Figuur 2.1 Relatie tussen mobiliteit, bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid (bewerkt op basis van 'Mobiliteit is een vehikel', Huibregtse et al., 2021)

2.2 Interne organisatie KiM

Het werk van het KiM is gestructureerd langs drie kennislijnen, met elk een kennislijnmanager. Alle projecten (onderzoek en KaT) vallen onder een kennislijn. De meeste onderzoekers doen projecten in één of twee kennislijnen. De kennislijnen hebben maandelijks een bijeenkomst om voortgang van de projecten in de kennislijn en relevante ontwikkelingen in beleid en wetenschap met elkaar te delen. De huidige kennislijnen zijn:

- A. **Mobiliteit en bereikbaarheid.** Deze kennislijn richt zich op de werking van het mobiliteitssysteem. Dit betreft onder meer de wisselwerking tussen modaliteiten, de ontwikkeling in mobiliteit en bereikbaarheid en de rol van trends, beleidsinstrumenten en innovaties.
- B. **Duurzaamheid en Gebieden.** Vanuit het thema Duurzaamheid kijkt deze kennislijn onder andere naar de klimaatgevolgen en gezondheidseffecten van mobiliteit. Binnen het thema Gebieden kijkt deze kennislijn naar de interactie tussen de ruimtelijke functies en de mobiliteit. Ook gebied specifieke vraagstukken worden hier behandeld.
- C. **Beleidsbeoordelingen en de rol van de overheid.** Deze kennislijn richt zich op de afweging, de effectiviteit en de efficiëntie van beleidsmaatregelen en op vragen over de rol van de overheid.

Naast de kennislijnen worden ook maandelijks vakberaden gehouden om kennisuitwisseling tussen medewerkers te organiseren. Vakberaden richten zich op een thema dat vaak kennislijn-overstijgend is. De huidige vakberaden zijn gericht op: 'Wegen', 'Openbaar Vervoer', 'Goederenvervoer', 'Luchtvaart' en 'Data en Modellen'. In deze vakberaden sluiten medewerkers aan die werken aan dit betreffende thema.

Het merendeel van de ca. 30 medewerkers van het KiM zijn wetenschappelijk medewerkers. Het KiM wordt ondersteund door een secretariaat met twee managementassistenten en een adviseur communicatie en geleid door een viertal MT-leden, waaronder de directeur en plaatsvervangend directeur.

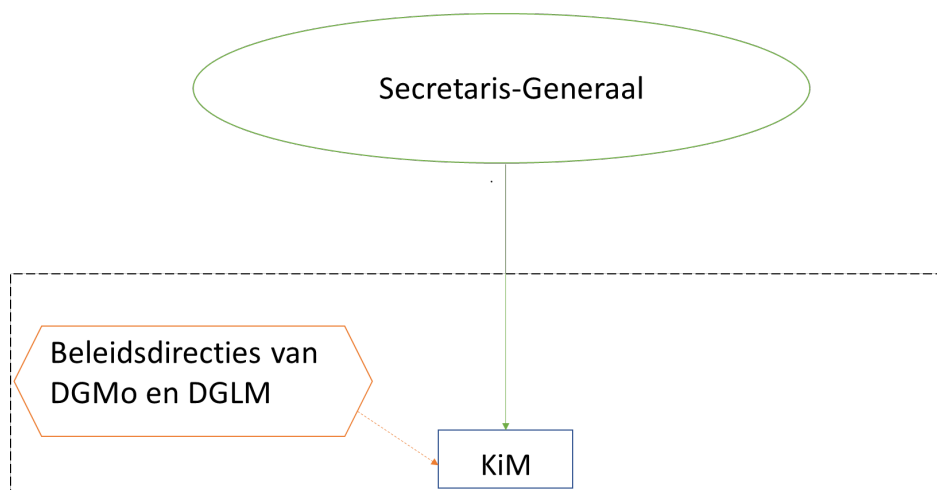
2.3 Positie: KiM als onderdeel van IenW

Zoals reeds benoemd is het KiM onderdeel van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Bij de oprichting van het KiM in 2006 is voor deze positionering gekozen vanuit de overtuiging dat de doorwerking van kennis in beleid beter verloopt als die kennis van collega's (de KiM'ers) komt dan van buiten het departement. Onderdeel zijn van IenW maakt de directe interactie tussen het KiM en de beleidsdirecties van IenW makkelijker. In de interviews onder beleidscollega's wordt bevestigd dat men deze rol van het KiM zeer waardeert (Tekstbox 2.1).

De secretaris-generaal van IenW vervult de eigenaarsrol van het KiM. Dit is ook weerspiegeld in Figuur 2.2 De positie van het KiM is geregeld middels een [protocol](#) dat is gepubliceerd in de Staatscourant. Met het protocol wordt geborgd dat het KiM onafhankelijke en wetenschappelijke verantwoorde analyses kan uitvoeren en daarover kan publiceren.

In de visie van het KiM is onafhankelijkheid een pluriform begrip. Het KiM is niet onafhankelijk in de onderzoeksprogrammering (want grotendeels 'vraaggestuurd'). Wel is het onafhankelijk in de uitvoering van het onderzoek, en in de communicatie over onderzoeksresultaten (in de zin dat het KiM alle resultaten van onderzoeksprojecten publiceert). Ook dat is vastgelegd in het eerder genoemde protocol: "De minister en zijn ambtenaren respecteren de uitkomsten van de door het KiM uitgevoerde onderzoeken. Zij verstrekken geen dienst opdrachten aan het KiM om formuleringen, uitkomsten, onderzoeksmethoden of veronderstellingen te veranderen." (protocol IV, 1). Bovendien is opgenomen in het protocol dat de inhoud van de publicaties van het KiM niet het standpunt van de minister van IenW behoeft weer te geven (protocol IV, 3). Onafhankelijkheid is volgens het KiM geen doel op zich. Het is uiteraard van belang dat wetenschappelijk onderzoek kan worden uitgevoerd zonder dat de resultaten beïnvloed worden door de mening van bijvoorbeeld belangengroepen, politieke partijen en beleidsafdelingen van departementen. Wel acht het KiM een productieve dialoog tussen onderzoekers, beleidsmakers, belangenorganisaties en politici van belang om uitkomsten te kunnen inbedden in de context van maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen.

Het KiM is sinds 2017 niet meer gehuisvest in hetzelfde gebouw als de beleidsdirectoraten. Dit was een uitdrukkelijke en door de departementsleiding gehonoreerde wens van het KiM omdat het Rijkskantoor Rijnstraat 8 niet is ingericht voor het doen van onderzoek en het schrijven van rapporten daarover. Dit vraagt wel extra aandacht om de medewerkers van het KiM kennis te laten nemen van beleidsontwikkelingen en – overwegingen enerzijds ('weten wat er speelt') en om beleidsmedewerkers kennis te laten nemen van het KiM onderzoek anderzijds. Tegelijkertijd leidt de fysieke afstand van beleid ook weer tot een 'natuurlijke' afstand die onafhankelijkheid kan bevorderen.

Figuur 2.2 Relatie KiM, IenW beleidsdirecties en SG

Tekstbox 2.1 Beeld externen over de onafhankelijkheid

Over de **onafhankelijke positie** van KiM komt uit de interviews met externen het volgende beeld naar voren:

- De geïnterviewden zien KiM onafhankelijk opereren in het uitvoeren van de onderzoeken. Op papier heeft het KiM een uitdagende positie, waar vooroordelen over (on)afhankelijkheid over kunnen bestaan. Het beeld van de geïnterviewden is echter dat er in de praktijk geen problemen zijn met onafhankelijkheid. Dit blijkt volgens hen onder andere uit de transparantie over data en methoden.
- De meeste geïnterviewden noemen wel dat KiM niet onafhankelijk lijkt in het agenderen van onderwerpen, en in het samenstellen van het jaarprogramma. Wel begrijpen zij dit vaak, vanuit de positionering van het KiM als onderdeel van het ministerie. Sommige wetenschappers zien toch liever wat meer lef in onderwerpkeuze. *Reactie KiM: Het KiM werkt in principe vraaggestuurd; de kennisvragen van de beleidsdirecties komen dan ook terug in de projectprogrammering. Wel is het zo dat het KiM ook zelf ideeën aandraagt bij de beleidsdirecties. Zelf ingebrachte kennisvragen kunnen dan alsnog vraaggestuurd worden. Bij het genereren van deze ideeën kan het KiM mogelijk (nog) vaker bij wetenschappelijke contacten en eventueel bij andere overheden te rade gaan.*

2.4 KiM in het (nationale en internationale) kennislandschap

Verschillen en overeenkomsten tussen KiM en andere kennispartijen

Hoewel individuele producten van het KiM soms (gedeeltelijk) overlap vertonen met individuele producten van andere organisaties zoals planbureaus en consultants, zijn over alle producten heen meerdere verschillen aan te wijzen voortkomend uit de positie en doelstelling van het KiM. Hieronder beschrijven we deze overeenkomsten en verschillen. Deze punten worden over het algemeen ondersteund door gesproken beleidscontacten (tekstbox 2.2) en externen (tekstbox 2.3).

- Een verschil met de **academische wereld** is dat kennis van het KiM vaak meer toegepast en beleidsgericht is; onderzoek van universiteiten is in de basis fundamenteeler van aard en niet altijd direct beleidsrelevant. Mede als gevolg hiervan heeft onderzoek van het KiM vaak een wat kortere doorlooptijd dan een gemiddeld onderzoek bij universiteiten.

- De producten van het KiM worden over het algemeen meer wetenschappelijk ingebed en verantwoord dan producten van de meeste **consultants**. Als gevolg daarvan hebben onderzoeken van het KiM gemiddeld een wat langere doorlooptijd dan onderzoeken bij consultants. Het KiM biedt continuïteit in kennis, terwijl consultants meer losse opdrachten doen. Het KiM heeft meer vrijheid in het agenderen van onderwerpen; consultants doen voornamelijk werk in opdracht en worden betaald per product.
- De kennisproducten van het KiM verschillen met de **planbureaus** op enkele vlakken. Planbureaus werken overwegend vanuit een bepaalde invalshoek (economie, leefomgeving, gedrag) aan uiteenlopende onderwerpen waaronder mobiliteit. Het KiM werkt vanuit uiteenlopende invalshoeken aan één hoofdonderwerp (mobiliteit). Het KiM is daarom multidisciplinair. De planbureaus staan verder, in elk geval informeel, wat meer op afstand van beleidsdepartementen én zijn bovendien niet gericht op één departement. Zij doen daardoor over het algemeen wat minder KaT en nemen regelmatig wél beleidsadviezen op in hun rapporten.
- **Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving (RWS-WVL)** staat met zijn productsoort beleidsonderzoek – en Advies (BOA) net als KiM dichtbij beleidsmakers. RWS-WVL is echter anders dan het KiM vooral gericht op de uitvoering van beleid. De producten van RWS-WVL zijn minder vaak multidisciplinair wetenschappelijk georiënteerd dan KiM producten. Daarnaast besteedt RWS onderzoek vaker uit dan het KiM.

Uit zowel de interviews onder beleidscollega's als de gevoerde gesprekken met externen blijkt overigens wel dat het verschil tussen het KiM en andere kennispartijen niet voor iedereen even duidelijk is (zie tekstbox 2.2 en 2.3).

Tekstbox 2.2 Beleid over de positionering van het KiM

Uit de onlangs uitgevoerde interviews met beleidscollega's komt naar voren dat:

- Men de positie van het KiM als verbinder van kennis en beleid zeer waardeert. KiM wordt gezien als een belangrijk intern geheugen, een naslagwerk.
- De vertaalslag van bestaande kennis naar beleid door het KiM is erg nuttig. Dat maakt het KiM uniek en anders dan een wetenschappelijk instituut. Aanvullend doet het KiM natuurlijk ook zelf onderzoek. Beleidscontacten erkennen dat het doen van eigen empirisch onderzoek een aanvullende waarde heeft, mede gezien niet alle (beleidsvragen) met wetenschappelijke kennis beantwoord worden en het genereren van eigen kennis ook nodig is om KaT goed uit te voeren.
- Er is vertrouwen in de onafhankelijkheid van het KiM. Beleidscontacten ervaren die onafhankelijkheid ook in de rol die KiM vaak aanneemt.
- Beleidsmedewerkers vinden het fijn dat het KiM zo dichtbij staat en daardoor benaderbaar is. Hierin verschilt het KiM volgens hen van het PBL; het PBL wordt in vergelijking met het KiM iets verder van beleid gepercipieerd. Tegelijkertijd geeft een deel van de respondenten aan niet goed te weten wanneer precies het PBL, en wanneer het KiM te benaderen. *Reactie KiM: Dat het verschil tussen KiM en het PBL niet altijd even duidelijk is, bleek ook uit de interviews met externen (zie box 2.3). Dit is een punt om te verhelderen.*

Tekstbox 2.3 Externen over de positionering van het KiM

Het KiM bevroeg de geïnterviewde wetenschappers naar verschillen en overeenkomsten tussen het KiM en de wetenschappelijke wereld.

- De wetenschappers beschrijven vrij duidelijke verschillen tussen de rol van de academische wereld en die van het KiM. Zo wordt de door universiteiten gegenereerde kennis door hen vaak als fundamenteeler beschreven, terwijl de door het KiM gegenereerde kennis meer toegepast is. Het KiM zit volgens hen veel dichterbij beleid en kan veel beter kennis doorgeven. KiM wordt ook wel 'kennisloket' genoemd. Niet al het onderzoek in universiteiten is relevant voor beleid aangezien universiteiten dat vaak niet als voorwaarde stellen. Daarnaast is de door universiteiten gegenereerde kennis voor beleid niet altijd even toegankelijk, omdat communicatie vaak gericht is op de wetenschappelijke (internationale) wereld. In de interviews wordt genoemd dat KiM qua communicatie naar beleid een stapje verder gaat, waar universiteiten stoppen. Tegelijkertijd speelt KiM een brugfunctie van wetenschap naar beleid, door bijvoorbeeld de Engeltalige academische reviewpapers te gebruiken in de KiM rapporten. Wel wordt genoemd dat universiteiten ook steeds vaker beleidsrelevante onderwerpen oppakken en het dus belangrijk is om de unieke posities van de verschillende kennispartijen te blijven bewaken.
- Zowel in de interviews met wetenschappers als met vervoerders en regionale en lokale overheden kwamen verschillen tussen het KiM en het PBL aan bod. Het KiM wordt over het algemeen als 'dichterbij beleid' gezien dan het PBL. Meerdere geïnterviewden zien de planbureaus als verder van beleid en onafhankelijker in onderwerpkeuze. Sommige geïnterviewden zien ook iets meer stellingname en advisering bij PBL dan bij het KiM. Wel is het zo dat een deel van de respondenten aangeeft het verschil tussen KiM en de planbureaus qua positie niet scherp te hebben. Een ieder ziet in dat het KiM meer gericht is op mobiliteit, waar PBL naar veel meer onderwerpen kijkt.
- Ook kwam het verschil tussen het KiM en consultants in verschillende interviews aan bod. De geïnterviewden zien over het algemeen een vrij duidelijk onderscheid tussen de positie van KiM en consultants. Het KiM biedt continuïteit in kennis in tegenstelling tot consultants die losse opdrachten doen. Daarnaast wordt genoemd dat het KiM meer vrijheid heeft in het agenderen van onderwerpen, terwijl consultants hun werk veelal in opdracht doen. Tenslotte kan het KiM als overheidsorgaan het maatschappelijk belang dienen; consultants hebben meer een winstoogmerk.
- Uit sommige interviews dat de verschillen tussen KiM en andere kennispartijen nog niet altijd even duidelijk is. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor het verschil tussen het KiM en een instelling als CROW/KpVV. Volgens meerdere geïnterviewden mag de unieke positie van het KiM beter worden gecommuniceerd.

Samenwerkingen met andere kennispartijen

Het KiM werkt met verschillende partijen samen binnen Nederland, maar zoekt ook internationaal de verbinding met relevante kennisnetwerken. Voorbeelden hiervan zijn:

- Het KiM besteedt onderzoek soms deels uit aan private partijen of universiteiten, waarna het de resultaten verwerkt in een KiM-product.
- Het KiM maakt afspraken met het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het Centraal Planbureau (CPB) om op een effectieve en efficiënte manier taken te verdelen en samen te werken op de inhoudelijke raakvlakken. Dat gebeurt onder meer door de wederzijds beschikbare expertise optimaal te

benutten, door deelname over en weer in klankbordgroepen, door gezamenlijk te brainstormen en door kritische reflectie op elkaars producten.

- Het KiM stemt op regelmatige basis af met RWS (dienst Water, Verkeer en Leefomgeving) en met het CBS om lopende en toekomstige werkzaamheden waar mogelijk te verbinden.
- Het KiM is een belangrijke verbindende schakel tussen IenW en de universiteiten op het gebied van mobiliteit. Daartoe draagt het KiM onder andere actief bij aan onderzoeksnetwerken en heeft zij via KiM-fellows verbinding met verschillende universiteiten in Nederland maar ook daarbuiten.
- In 2020 heeft KiM een samenwerking verkend met de Hogeschool Utrecht (HU). In 2021 is de samenwerking bekrachtigd, zijn een 6-tal partners betrokken bij het traject en is voor beide instituten een vertegenwoordiger aangewezen om de samenwerking verder vorm te geven. De samenwerking richt zich op het terrein van slimme en duurzame mobiliteit en zal zich in 2022 in het bijzonder richten op vraagstukken rond de opschaling van deelmobiliteit. Via de samenwerking beoogt het KiM de relatie met het praktijkgerichte onderzoek en onderwijs te versterken.
- Veel kennisvragen vergen internationaal ontwikkelde kennis of hebben een sterk internationale context. Het KiM is daarom actief in meerdere internationale netwerken. Het KiM is lid van het Transport Research Committee (TRC) van het International Transport Forum (ITF) dat gelieerd is aan de OESO. Ook is het KiM actief in comités van de Amerikaanse Transportation Research Board (TRB) en de Association for European Transport (AET).
- Het KiM onderhoudt rechtstreekse contacten met onderzoekers elders in de wereld. Ook bezoeken medewerkers van het KiM conferenties en symposia (in binnenland en buitenland) en presenteren daar onderzoeksresultaten. Paragraaf 4.2 gaat nader in op deelname aan congressen en discussiefora.

2.5 Synthese 'positionering'

Het KiM heeft als onderdeel van IenW een unieke positie waar het gaat om het ritsen van kennis in beleid. Het betreft een verbindende rol tussen (wetenschappelijke) kennis en beleid. Zij doet dit via onderzoek, KaT en signalering, en richt zich daarbij op het terrein van mobiliteit en bereikbaarheid, duurzaamheid en gebieden, evaluatie en de rol van de overheid. De unieke positie van het KiM wordt door beleid en door externen herkend.

Het KiM is in de uitvoering van en communicatie over haar onderzoek onafhankelijk; dit beeld wordt door beleid en externe gesprekspartners in het algemeen erkend. Wel is het KiM vraaggestuurd in de zin dat de kennisvragen van de beleidsdirecties komen (al dan niet door het KiM ingestoken). Sommige van de externe gesprekspartners suggereren dat het KiM nog wel iets meer 'eigen' onderwerpen zou kunnen oppakken.

Het KiM wordt over het algemeen door zowel beleid als de meeste externen beschreven als dichterbij beleid dan het PBL. De verschillen tussen KiM en andere kennispartijen blijken (nog) niet voor alle respondenten even duidelijk. Deze verschillen kunnen wellicht nog iets beter worden gecommuniceerd.

3 Doorwerking KiM producten in beleid

Het doel van het KiM (bijdragen aan kennisrijk beleid ten dienste van de maatschappij) wordt in de eerste plaats nagestreefd door KiM producten door te laten werken in de beleidsprocessen van IenW. Daarbij is het niet alleen van belang om kennisvragen te formuleren die aansluiten bij de behoeften en handelingsperspectieven van beleid, maar de producten ook tijdig en op de juiste plek in te brengen. Goede contacten met beleid zijn daarbij essentieel. Die contacten bieden ook de mogelijkheid om buiten de onderzoeken en KaT om, te kunnen signaleren. Dit hoofdstuk beschrijft eerst de verschillende activiteiten die het KiM doet om (de juiste) kennis te ontwikkelen voor beleid (3.1): het opstellen van het jaarlijkse KiM programma, de uitvoering van een onderzoek, het leveren van KaT, het organiseren van symposia en lunchlezingen en het signaleren. Daarna volgt kwantitatief zicht op deze doorwerking, door een beeld van verwijzingen naar het KiM in kamerbrieven en beantwoording van kamervragen (3.2), gevolgd door een synthese (3.3).

3.1 Kennis in contact met beleid

Jaarprogramma

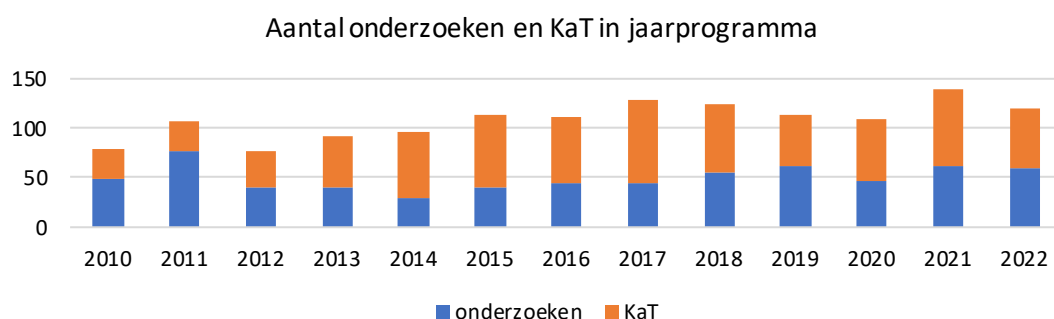
Jaarlijks stelt het KiM een programma op. Hierin worden alle voorgenomen onderzoeksprojecten en Kennis-aan-Tafel-activiteiten opgenomen en kort beschreven. Het programma wordt aan het begin van het kalenderjaar gepubliceerd (zie bijvoorbeeld [programma 2022](#)).

Het opstellen van het programma gaat in samenspel met de beleidsdirecties. Door middel van overleg tussen vertegenwoordigers van het KiM en afdelingshoofden worden kennisleemtes geformuleerd. De input voor deze gesprekken komt van twee kanten: de kennisbehoeften van de beleidsdirecties en de kennisvragen die het KiM zelf relevant vindt (bijvoorbeeld omdat het KiM bepaalde ontwikkelingen signaleert die gevolgen hebben voor het mobiliteitssysteem). Op basis van de gesprekken stelt het KiM (in afstemming met beleidsdirecties) beschrijvingen van de kennisvragen op.

De formele gespreksrondes ten behoeve van de programmering zijn 2x per jaar, waarbij het KiM het initiatief neemt. Het najaarsgesprek is specifiek gericht op het verzamelen en prioriteren van kennisvragen voor het jaarprogramma. De voorjaarsgesprekken vormen de zogenaamde tussenronde; hier wordt gekeken of er tussentijds nieuwe vragen zijn opgekomen en of dit leidt tot een andere prioritering van projecten (ten opzichte van hetgeen is afgesproken in het jaarprogramma). Het programma is namelijk niet in beton gegoten, maar biedt ruimte voor nieuwe (urgente) onderwerpen en voortschrijdend inzicht.

Herprioritering gebeurt regelmatig, soms overigens ook los van de formele gespreksrondes als dit niet kan wachten. Zo overleggen de MT-leden van het KiM los van de formele gespreksrondes met verschillende beleidsdirecties op tweemaandelijks basis over de voortgang en uitvoering van het programma. De ervaring onder KiM'ers is ook dat onderwerpen pas echt gaan leven als de projecten starten, wat kan leiden tot onderwerpaanpassingen, of nieuwe onderwerpen. Herprioritering kan uiteraard betekenen dat projecten worden vertraagd, uitgesteld of zelfs niet doorgaan omdat nieuwe activiteiten prioriteit krijgen.

Figuur 3.1 geeft het aantal onderzoeken en KaT dat is opgenomen in de jaarprogramma's sinds 2010. Aangezien veel KaT-activiteiten door het jaar heen worden geformuleerd en opgepakt, is het aantal KaT-activiteiten in het programma een onderschatting van de werkelijkheid. Daarnaast representeert het aantal programmeerde KaT en onderzoeken niet de totale omvang van het werkpakket, hierin is de omvang van de onderzoeken ook een factor.

Figuur 3.1 De ontwikkeling in het aantal onderzoeken en KaT-activiteiten in de programma's.

Proces van onderzoek

Tijdens het uitvoeren van onderzoek door het KiM is er op regelmatige basis contact met de vraagstellende beleidsdirectie.

Bij de start van een onderzoek overlegt de KiM-projectleider met de contactpersoon bij beleid (de vraagsteller) over de vraagstelling. Deze vraagstelling is in het jaarlijkse programma alleen globaal beschreven. Om de vraagstelling goed scherp te krijgen, is het uiteraard ook van belang dat de contactpersoon bij beleid goed weet waarvoor de kennis nodig is en gebruikt gaat worden.

De projectleider werkt de vraagstelling, de onderzoeksaanpak, de kwaliteitsborging, de op te leveren producten en de communicatie uit in een projectplan. De directeur van het KiM legt het projectplan aan de betreffende beleidsdirecteur voor met de vraag of hij zich in het projectplan herkent. Zo is geborgd dat 1) er echt sprake is van een kennisvraag vanuit een directie (en niet alleen van een individuele beleidsmedewerker) en 2) de inhoud van de kennisvraag helder en gecommuniceerd is.

Tijdens het onderzoek vindt af en toe overleg plaats tussen de projectleider van het onderzoek en de contactpersoon bij beleid. Bij sommige onderzoeken, maar ook bij sommige beleidscontacten, is de behoefte om af te stemmen groter dan bij het andere. De KiM projectleider meldt de voortgang van het onderzoek en (tussen)resultaten. De contactpersoon bij beleid meldt beleidsmatige en politieke ontwikkelingen die voor de context van het onderzoek relevant zijn. Ook krijgt de vertegenwoordiger van de beleidsdirectie de conceptrapportage te zien. Het eindconcept wordt tevens aangeboden aan de betreffende DG, zodat de DG in staat is om zich beleidsmatig voor te bereiden op de publicatie van het onderzoek en om, als hij dat nodig acht, tijdig de bewindspersonen te informeren. Feedback gericht op feitelijke onjuistheden of feitelijke aanvullingen, bijvoorbeeld waar het gaat om beschreven beleidsinspanningen, wordt verwerkt. Het KiM past bevindingen of conclusies die uit het onderzoek voortkomen niet aan, vanwege haar onafhankelijkheid (zie ook 5.2).

Gezien de beleidsomgeving een primaire doelgroep is voor de kennis van het KiM, wordt in de publicatie- en communicatievormen rond een onderzoekspublicatie ook nagedacht over hoe de beleidsomgeving het beste bereikt kan worden. De afgelopen jaren is daarom in toenemende mate ingezet op zowel een onderzoeksrapport als

een bijpassende brochure. Omdat dit tegelijkertijd vrij tijdrovend bleek, is de aanpak onlangs doorontwikkeld. Geïnspireerd door de zogenaamde 'glossy's' van de SWOV is het KiM eind 2021 begonnen met het ontwikkelen van een onderscheid tussen de wetenschappelijke verslaggeving van het onderzoek (achtergrondrapport) en het delen van de resultaten met als belangrijkste doelgroep beleidsmedewerkers van IenW via een aantrekkelijke brochure. Een brochure met hoofdbevindingen (met uitgebreide redactieslag) is nu het hoofdproduct; uiteraard is in de meeste gevallen ook een achtergrondrapportage beschikbaar (met eenvoudige redactieslag).

Afgeronde onderzoekspublicaties worden verstuurd aan een brede verzendlijst, waar ook veel beleidscontacten op staan (naast maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en de pers, zie paragraaf 4.1). Daarnaast komen grote onderzoeksprojecten in aanmerking voor een lunchlezing (zie hieronder).

Proces KaT

Bij het leveren van KaT is het contact tussen het KiM en de betreffende beleidsdirectie(s) vaak (nog) intensiever dan bij onderzoek. Het gaat bij KaT immers om de directe kennisinbreng van kennis in de beleidsprocessen van IenW. Juist KaT brengt bekendheid van het KiM en zijn medewerkers bij de beleidsdirecties met zich mee. KaT biedt de beleidsdirecties ook de unieke kans om bij de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van beleidsdossiers steeds actuele kennis te benutten. Dat het KiM onderdeel van IenW is, brengt met zich mee dat deze inbreng effectief, snel en tijdig kan zijn. Meestal betrekken de beleidsdirecties het KiM al vroegtijdig bij een beleidsdossier. Het KiM is immers een vertrouwde collega, met wie je ook vertrouwelijke informatie kan delen. Daarnaast hoef je voor inschakeling van het KiM niet eerst een opdracht te formuleren en offertes uit te vragen. Voorbeelden zijn de betrokkenheid van het KiM bij de nieuwe Mobiliteitsvisie van IenW en bij het dossier Betalen naar Gebruik.

De omvang van aantal KaT-activiteiten neemt toe door de jaren heen, zoals Figuur 3.1 illustreert. Dit sluit aan bij de waardering van beleidscollega's voor KaT en de wens om hier meer op in te zetten (Tekstbox 3.2).

Symposia en Lunchlezingen

Het KiM organiseert maandelijks een lunchlezing voor de beleidsdirecties over de resultaten van een afgerond of bijna afgerond onderzoeksproject. Deze lezing werd overigens door beleid in verschillende interviews benoemd als een goed initiatief vanuit KiM om kennis te laten landen. Ook organiseert het KiM regelmatig een symposium, waar naast KiM-onderzoekers ook experts uit binnen- en buitenland de gelegenheid krijgen hun kennis te berde te brengen. De beleidsdirecties zijn de belangrijkste doelgroep van dit symposium. Verder organiseert het KiM regelmatig een symposium over methode en uitkomsten van onderzoek met het Mobiliteitspanel Nederland. Het organiseren van bijeenkomsten die onder meer gericht zijn op uitwisseling tussen KiM'ers en beleidsmedewerkers, is tijdens de COVID-pandemie nog belangrijker geworden omdat informele ontmoetingen tussen KiM'ers en beleidsmedewerkers minder gemakkelijk plaatsvonden.

Ongevraagd kennis signaleren

Het KiM heeft ook als taak actuele ontwikkelingen in maatschappij (nationaal en internationaal), beleid van andere overheden en van andere landen met potentieel belang voor de beleidsontwikkeling van IenW onder de aandacht te brengen, ook wel 'signalering' genoemd (zie 3.2). Uit de interviews met beleidscollega's komt ook naar voren dat men open staat voor (ongevraagde) signalen en suggesties van het KiM (tekstbox 3.2).

Vanwege de unieke positie is het KiM in staat om ook buiten de gedefinieerde onderzoeken en KaT-activiteiten om, signalen door te geven aan beleid. Omdat het

KiM onderdeel is van IenW, is het aangesloten op alle informatiestromen binnen het ministerie; hierdoor kan het KiM tijdig inspelen op de beleidsprocessen. Zo is de directeur van het KiM agendalid van de Bestuursraad (zie het protocol) en kunnen de KiM'ers gemakkelijk kennis nemen van alle interne informatie over de voortgang van beleidsdossiers en over ontwikkelingen binnen het beleidsterrein. Ook volgen verschillende medewerkers debatten in de Tweede Kamer en commissievergaderingen om te weten wat er speelt. Ontwikkelingen in de wetenschap volgen KiM'ers via tijdschriften, het bijwonen van congressen en symposia, en door regelmatige contacten met de KiM-fellows. Zo kan het KiM al anticiperen, terwijl een beleidsdirectie zelf (nog) niet om bepaalde kennis heeft gevraagd.

KiM-medewerkers signaleren veelal via informele wegen, bijvoorbeeld in of rondom teamoverleggen of via een telefoontje of een email. Voor nieuwere medewerkers is signaleren soms nog iets ingewikkelder, gezien zij (nog) wat minder vaste contacten hebben bij beleid. Door nieuwere medewerkers mee te laten lopen met meer senior medewerkers, kunnen ook zij hun contacten bij beleid vergroten.

Het (volledig) thuiswerken vanwege de COVID-maatregelen maakte het soms lastiger contacten warm te houden en te signaleren. Formele gesprekken in het kader van het jaarprogramma, onderzoek en KaT-activiteiten zijn doorgegaan, maar meer informele ontmoetingen zijn, net zoals voor vele andere organisaties, voor een groot deel vervallen in 2020 en 2021. Denk bijvoorbeeld aan napraten na een fysieke bijeenkomst, of elkaar spontaan op de werkvloer tegenkomen. Sinds 2022 kan dit weer worden opgebouwd.

Tekstbox 3.1 *Beleid over bekendheid met het KiM*

In hoeverre is het KiM en de kennis die het KiM levert bekend bij beleidsmedewerkers? Hieronder wordt ingegaan op enkele reflecties uit de interviews.

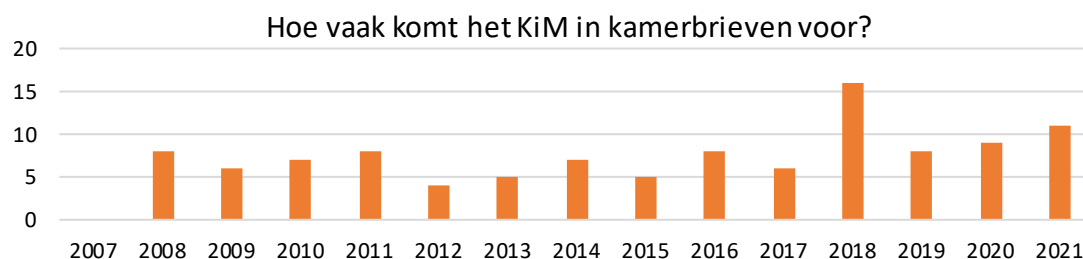
Uit het onderzoek onder beleidscollega's komt naar voren dat het KiM over het algemeen bekend is bij beleidsmedewerkers. Wel blijkt dat nog niet iedereen even scherp heeft wat het KiM allemaal kan bieden. Zo verschilt de bekendheid sterk per afdeling en ook per medewerker. Daarin lijkt het afdelingshoofd een belangrijke rol te spelen: sommige afdelingshoofden benadrukken het belang van onderzoek en vragen actief rond binnen de afdeling naar ideeën voor het jaarprogramma van het KiM. Andere afdelingshoofden hebben minder scherp wat het KiM precies kan bieden, maar geven ook aan hier zelf een belangrijke rol in te hebben. Een aandachtspunt zijn ook nieuwe collega's, die het KiM nog niet altijd weten te vinden. *Reactie KiM: Vanwege deze constatering heeft het KiM recent initiatief genomen om bij verschillende beleidsafdelingen een introducerende presentatie te houden over wat het KiM is en doet. Ook worden nieuwe KiM-medewerkers door senior medewerkers bewust vaker meegenomen naar bijeenkomsten met beleid om kennis te maken.*

De bekendheid van het KiM is veranderd de afgelopen jaren. Het KiM is op bepaalde vlakken zichtbaarder geworden volgens geïnterviewden. Dit onder andere door de door KiM geïntroduceerde lunchlezingen en door een groter aantal onderzoeken over actuele onderwerpen. De onderzoeken over veranderingen in mobiliteit tijdens en als gevolg van de Covid-pandemie worden hierbij regelmatig genoemd als voorbeeld. Dat het KiM gehuisvest is in een ander pand als de beleidsdirectie en het massale thuiswerken tijdens de pandemie worden genoemd als aandachtspunten in de ontwikkeling van de bekendheid. *Reactie KiM: Het thuiswerken en de gescheiden huisvesting erkent het KiM ook als aandachtspunt. Dit is één van de redenen waarom het aantal (digitale) contactmomenten met beleidsafdelingen de afgelopen tijd is geïntensiveerd.*

3.2 Doorwerking in kamerbrieven en (beantwoording) kamervragen

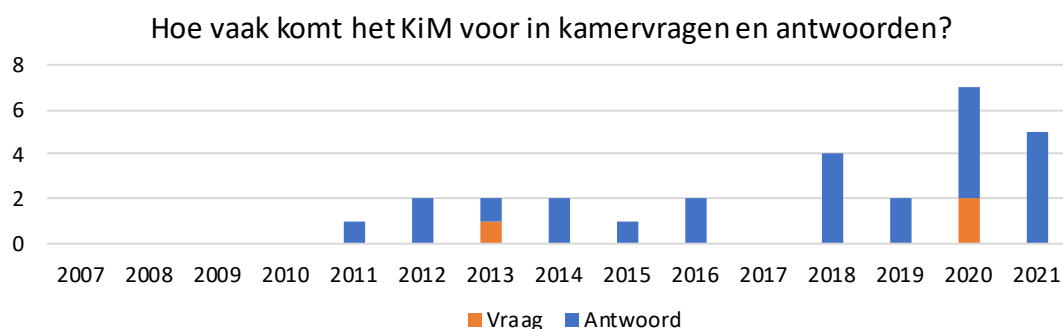
Naast de analyse van de hoeveelheid KaT-projecten (zie ook figuur 3.1) en het voeren van gesprekken met beleidsmedewerkers, werden verwijzingen naar het KiM in parlementaire documenten (Kamerverslagen/ Handelingen, kamerstukken en kamervragen) geanalyseerd om wat meer cijfermatig zicht te krijgen op de doorwerking in beleid. Die doorwerking in beleid wordt met name zichtbaar in kamerbrieven, bij de beantwoording door de minister van kamervragen en bij de termijnen van de minister en staatssecretaris in debatten; hieronder zoomen we met name in op de eerste 2.

Wat betreft verwijzingen in kamerbrieven (brieven vanuit ministerie richting Eerste en Tweede Kamer), zien we een relatief constante vermelding van het KiM over de jaren heen, die ongeveer gelijk is aan de ontwikkeling van het totaal aantal kamerbrieven. De afgelopen jaren ligt het niveau wel iets hoger dan in de jaren ervoor. Er wordt jaarlijks zo'n 10 a 20 keer in kamerbrieven verwezen naar het KiM; deze brieven zijn vrijwel altijd vanuit IenW. In de afgelopen 4 jaren waren er relatief vaak verwijzingen naar het 'Mobiliteitsbeeld en 'Kerncijfers' en (onder invloed van COVID) naar KiM-rapporten rond thuiswerken.

Figuur 3.2 Verwijzingen naar het KiM in kamerbrieven

Het aantal verwijzingen naar het KiM bij het beantwoorden van Kamervragen laat een stijgende lijn zien; wel is er duidelijk fluctuatie over de jaren (Figuur 3.3). In de afgelopen jaren fluctueerde het tussen de 2 en 5 per jaar. Het aantal verwijzingen naar het KiM in de beantwoording van Kamervragen is duidelijk groter dan het aantal verwijzingen in het stellen van Kamervragen. Dit laatste is meer een uiting van doorwerking richting politiek en maatschappij; immers, een rapport wordt door een kamerlid gebruikt om zijn of haar vraag te onderbouwen. De publicaties waarnaar in het beantwoorden van vragen wordt verwezen zijn van diverse aard en het betreft meestal een eenmalige verwijzing. De volgende publicaties werden in de periode 2018-2021 2x genoemd: 'De Vliegende Hollander'(2019, 2021), 'Thuiswerken, thuisonderwijs en mobiliteit: inzichten MPN meting' (2020), 'Substitutiemogelijkheden van luchtvaart naar spoor' (2018, 2020) en de 'Trendprognose wegverkeer 2020-2025' (2020).

Figuur 3.3 Verwijzingen naar KiM in Kamervragen en -antwoorden

Tekstbox 3.2 *Beleid over doorwerking KiM in beleid*

In hoeverre wordt kennis van het KiM opgepakt in het beleidsproces? Hieronder volgen enkele reflecties uit de interviews.

Tijdigheid

Het beeld bij de beleidsmedewerkers is dat momenteel in de levering van kennis de nadruk ligt op degelijk. Vele beleidscontacten benadrukken het belang van degelijkheid, al geeft men ook aan dat tijdigheid soms gewenst is. De meningen lopen hierbij wat uiteen, hoewel de contacten die dichtbij het KiM staan vaker het belang van degelijkheid benadrukken. Enerzijds wordt ingebracht dat degelijkheid van onderzoek zeer belangrijk is, juist omdat beleid soms gehaast is. Daarentegen wordt ook genoemd dat goede onderzoeken die niet tijdig komen, soms minder impact hebben. Het lijkt af te hangen van de context: soms is snelheid belangrijker, soms degelijkheid.

Reactie KiM: In het uitvoeren van onderzoek door het KiM staat kwaliteit centraal, en goed onderzoek kost tijd. Het KiM levert daardoor mogelijk wat minder snel resultaat dan een consultant kan leveren. Daarnaast speelt dat als er urgente (kennis aan tafel) vragen zijn, zoals het beantwoorden van Kamervragen of een kennisvraag naar aanleiding van een politiek urgent dossier, het KiM deze prioriteert ten koste van onderzoeken die iets meer uitstel kunnen dulden. Het KiM probeert hieraan tegemoet te komen door bijvoorbeeld tussentijds via KaT al eerste inzichten te delen. Wel is onderzoek van het KiM door een vaak wat meer toegepast karakter 'sneller' dan onderzoek van een universiteit.

KaT wordt gewaardeerd, maar onderzoek ook

Van de geïnterviewden die recent gebruik hebben gemaakt van KaT, geeft het ruime merendeel aan dat KaT doorwerking had op beleid. De informatie hielp met het onderbouwen, verifiëren of aanscherpen van het beleid of leidde tot bijstellen van het proces. Maar men vindt het ook belangrijk dat het KiM onderzoek doet. Degelijk onderzoek wordt gezien als de essentiële basis dat de vaak snellere KaT-activiteiten mogelijk maakt. Anderzijds kan KaT ook de start zijn voor vervolgonderzoek.

Signaleren

Uit de interviews komt verder naar voren dat een meer signalerende rol van KiM (ook) wordt gewenst. Signaleren, wijzen op artikelen of actuele ontwikkelingen op een collegiale en interne wijze wordt door alle gesprekspartners op prijs gesteld, zoals een interessant artikeltje naar de juiste beleidsmedewerker. Een kritisch signaal is vaak ook van belang, ook al zit het beleid er soms niet direct op te wachten. Het KiM zit in de positie om over de afdelingen heen te kijken en op blinde vlekken te wijzen. *Reactie KiM: Inmiddels zijn al stappen gezet om met afdelingen waar die behoefte bestaat vaker overleg te voeren om kennis uit te wisselen. Ook worden de gesprekken omtrent het jaarprogramma proactief ingestoken door zelf nog meer dan voorheen*

3.3 Synthese 'doorwerking in beleid'

Om KiM producten in beleid te laten doorwerken is het zaak om op tijd de goede vragen te formuleren, uitmondend in onderzoeken en KaT. Voor de juiste formulering is het cruciaal om warme contacten te hebben om doorwerking in beleid te bewerkstelligen. Vanwege de unieke positie van het KiM zijn de banden warm en heeft het KiM toegang tot veel informatiestromen binnen IenW en tot belangrijke beleidsprocessen. Geconcludeerd wordt:

- KiM'ers en beleidsmedewerkers zijn collega's. Ze zitten weliswaar in verschillende gebouwen, en duidelijk is dat ieder zijn eigen rol heeft, maar de contacten zijn over het algemeen frequent. KiM wordt gezien als betrouwbare kennispartner.
- De werkwijze waarbij een jaarprogramma wordt opgesteld met globale kennisvragen die in een projectplan verder worden uitgewerkt, borgt dat de juiste vragen worden gesteld en vergroot mogelijkheden dat onderzoeken leiden tot voor beleid nuttige handelingsperspectieven.
- Het KiM is vanwege haar unieke positie (op 'warme afstand') in staat om niet alleen onderzoeksvragen te beantwoorden, maar ook om actief mee te denken in het formuleren van de juiste vragen. Bovendien kan het KiM buiten de projecten om, ook ongevraagd signaleren. Warme banden zijn cruciaal om ongevraagd te kunnen signaleren. Uit gesprekken met beleid en externen blijkt dat er mogelijk nog meer ruimte kan zijn voor een signalerende rol van het KiM.
- Het KiM herprioriteert met regelmaat, in overleg met de beleidsdirecties. Nieuwe urgente KaT-activiteiten worden bijvoorbeeld opgepakt ten koste van de snelheid van minder urgente onderzoeksprojecten. Deze flexibiliteit, en oog voor urgente onderwerpen wordt gewaardeerd. Het KiM zoekt daarin een balans tussen snelheid en degelijkheid. Immers: de kwaliteit van kennis is belangrijk. Het soms tussentijds via KaT al onderzoeksresultaten delen is een manier om kennis al sneller in beleid te laten landen.
- Doorwerking in beleid hangt niet alleen af van de inspanningen van het KiM, maar ook van beleid. De bekendheid van het KiM is gegroeid, maar nog steeds is niet voor alle beleidsafdelingen voldoende duidelijk of en hoe ze het KiM kunnen betrekken bij hun kennisvragen. Vandaar dat het KiM recent weer meer inzet op communicatie over wat het KiM is en doet.

4 Maatschappelijke relevantie

De maatschappij heeft kennisrijk beleid nodig en het KiM ondersteunt dat door kennis in te brengen in het beleidsproces en transparant te zijn. De transparantie is niet alleen een waarborg voor objectiviteit en kwaliteit maar biedt ook mogelijkheden voor het direct delen van de kennis met de maatschappij. Alle KiM onderzoeken worden binnen 28 dagen na afronding gepubliceerd op de website van het KiM. Het KiM besteedt veel aandacht aan de tekst en de vormgeving van de producten om de kennis zo goed mogelijk over te brengen. Onderstaande analyse beschrijft het publicatieproces en de verschillende publicatievormen (4.1), en geeft vervolgens een kwantitatief beeld van het maatschappelijke bereik (4.2). We eindigen wederom met een synthese (4.3).

4.1 Proces rond publiceren en kennis delen

Publicatieproces

Publicaties van het KiM worden breed onder de aandacht gebracht door middel van een vaste mailinglijst en door het gericht onder de aandacht brengen van het onderzoek bij de pers. Op de mailingslijst staan naast beleidsmedewerkers van het ministerie ook beleidsmedewerkers van andere overheden, wetenschappers, consultants, maatschappelijke organisaties en journalisten. Het gericht onder de aandacht brengen van het onderzoek gebeurt in samenwerking met een woordvoerder van IenW die als speciale taak heeft de woordvoering voor het KiM te verzorgen. Dat is niet dezelfde persoon als diegene die de woordvoering voor de beleidsonderdelen, Minister en Staatssecretaris doet. Er worden persberichten uitgebracht en verschillende media (dagbladen, vakbladen, radio, televisie) benaderd afhankelijk van het onderwerp van het onderzoek.

Manier van kennisoverdracht (communicatie)

Het KiM is van mening dat kennis alleen impact kan hebben als zij goed wordt gecommuniceerd. Niet alleen werkt het KiM met de huisstijl van de Rijksoverheid maar het KiM heeft ook aanvullende interne richtlijnen over vormgeving en tekst gebruik. Het KiM maakt gebruik van een externe vormgever en van redacteurs die de auteur adviseren over de tekst. Het KiM heeft onlangs ook een tekstcoach ingehuurd om KiM-medewerkers te trainen in het schrijven van heldere teksten.

Zoals reeds benoemd (zie 3.2) heeft het KiM onlangs haar publicatiebeleid verder doorontwikkeld met oog op haar primaire doelgroep (de beleidsomgeving). Een aantrekkelijke brochure met hoofdboodschappen is nu het hoofdproduct; de wetenschappelijke verslaglegging wordt gedeeld als achtergronddocument. Naast beleidsmedewerkers van IenW, is die brochure ook bedoeld voor andere overheden, maatschappelijke organisaties en andere geïnteresseerden. Het achtergrondrapport van het onderzoek, dat vooral gericht is op wetenschappers, zal niet actief onder de aandacht meer worden gebracht, maar wel voor een ieder te downloaden zijn van de website.

Naast het onder de aandacht brengen bij de pers, het publiceren op de website en het verzenden van publicaties aan een mailinglijst, schrijven KiM'ers ook regelmatig blogs over hun onderzoek. Daarnaast worden de meeste onderzoekspublicaties onder de aandacht gebracht via de KiM-Linkedin pagina en via Twitter.

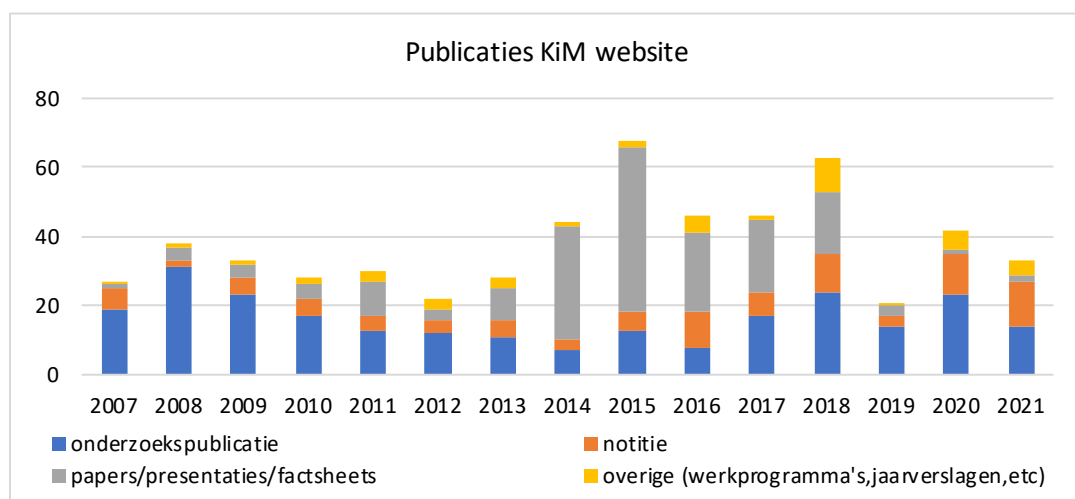
4.2 Een kwantitatief beeld van het bereik van het KiM

In hoeverre bereiken de producten van het KiM de maatschappij, al dan niet via de media? En wie gebruiken het werk van het KiM? Hieronder worden enkele inzichten uit een inventarisatie gepresenteerd. Bijlage 2 beschrijft de volledige inventarisatie.

Wat heeft het KiM de afgelopen jaren gepubliceerd?

Het KiM heeft sinds de oprichting in 2007 vele publicaties uitgebracht; op de website is hiervan een overzicht te vinden. Figuur 4.1 presenteert het aantal publicaties per jaar naar type. Het volgende valt op:

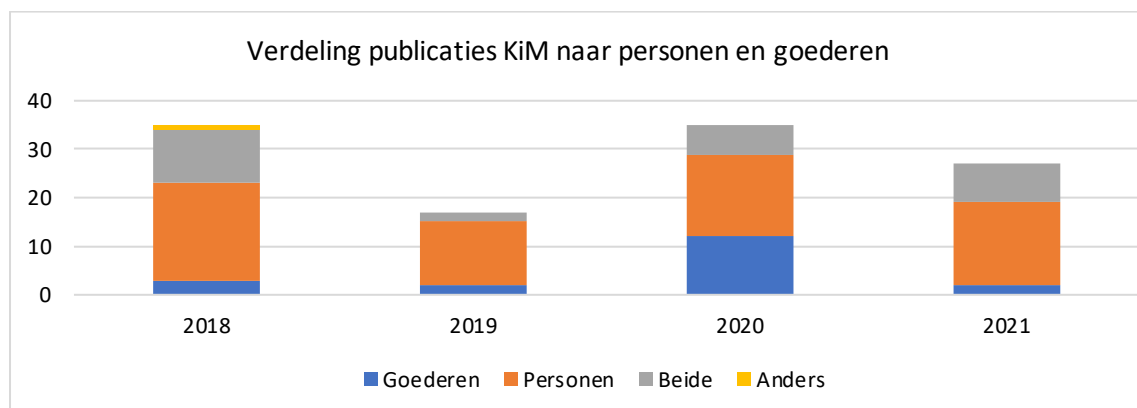
- Het aantal onderzoekspublicaties (blauw) is over de tijd redelijk stabiel, met enige fluctuatie over de jaren. Het aantal onderzoekspublicaties lag in de eerste periode van het bestaan van het KiM wat hoger. Dit heeft onder andere te maken met het feit dat in de afgelopen jaren het aantal KaT-projecten is toegenomen. Deze leiden in veel gevallen niet tot een publicatie, al worden de inzichten soms wel als notitie gedeeld. Bij de notities is dan ook een lichte stijging zichtbaar over de jaren.
- We zien in de afgelopen jaren met name een groei in het aantal andersoortige publicaties. Dit betreffen bijvoorbeeld tussentijdse presentaties bij projecten, factsheets ten behoeve van respondenten van het Mobiliteitspanel Nederland (MPN) van het KiM, maar ook congrespapers, filmpjes, etc. Er kan worden gesteld dat er in het algemeen meer informatie via de website wordt gedeeld.

Figuur 4.1 De ontwikkeling in het aantal publicaties op de KiM-website

Wanneer wordt ingezoomd op de rapporten en notities die in de afgelopen 4 jaren zijn uitgekomen, zien we het volgende beeld (Figuur 4.2):

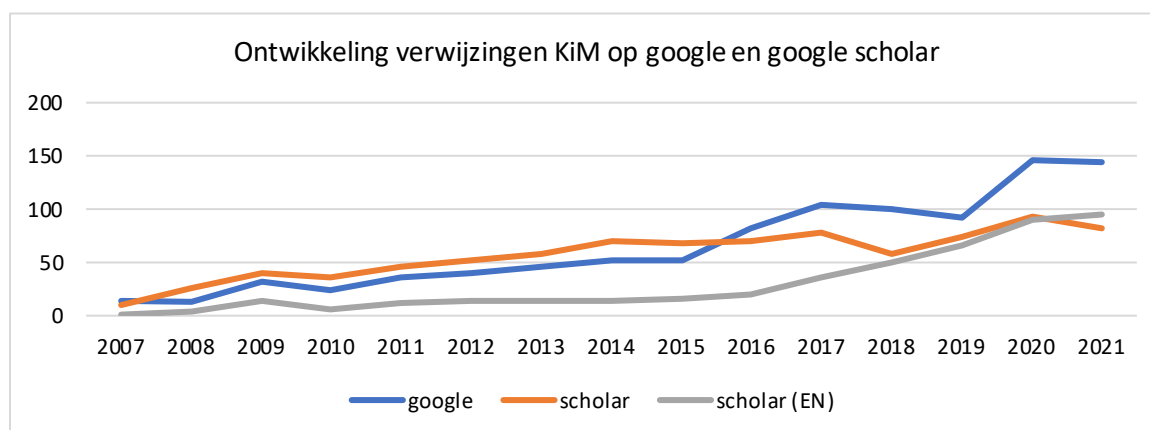
- Het merendeel van de publicaties is gericht op personenvervoer; in 2020 waren er wel relatief meer goederenvervoerpublicaties dan in andere jaren.
- De meeste publicaties gaan in op meerdere vormen van mobiliteit, oftewel mobiliteit in het algemeen. Wat betreft publicaties over individuele modaliteiten, komen publicaties over (vracht)auto en wegen het meeste voor.

Figuur 4.2 De verdeling van publicaties op de KiM-website naar personen en goederen

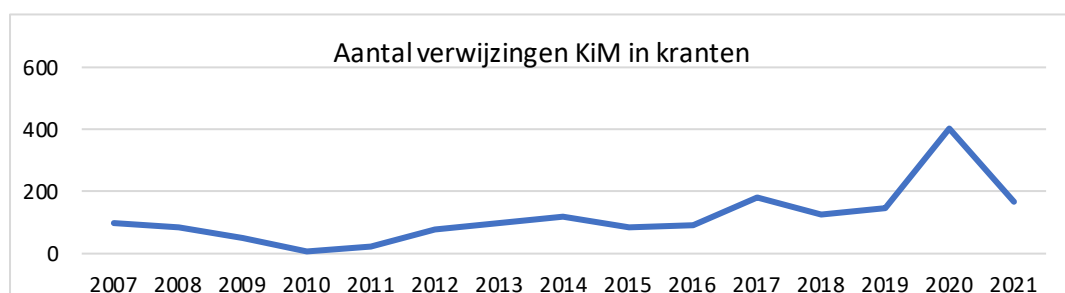
Hoe ontwikkelt het gebruik van KiM-publicaties zich in de tijd?

- Op basis van een analyse met google, zien we een toename van (online) verwijzingen naar het KiM door de tijd. Dit kan komen door een groter bereik van het KiM en het feit dat het aantal publicaties door de tijd heen groeit. De ontwikkeling kan ook worden beïnvloed door toenemende digitalisering van informatie.

Figuur 4.3 Ontwikkeling aantal verwijzingen naar het KiM via google

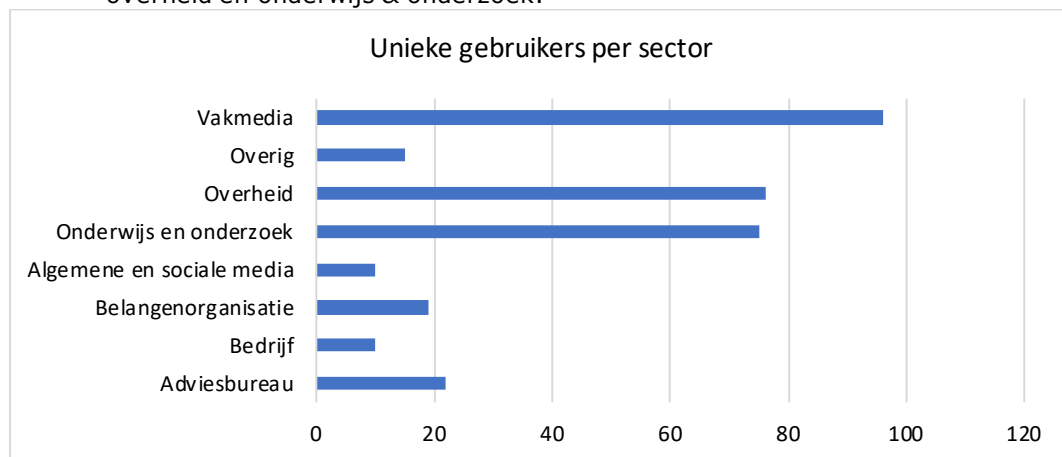
- Ook in de kranten is over de jaren heen een stijging zichtbaar van het aantal verwijzingen. In de afgelopen periode 2018-2021 betrof het aantal verwijzingen in de krant ongeveer 5 a 7 per medewerker per jaar. 2020 was een uitschieter met 403 hits; verschillende publicaties rond de effecten van COVID op mobiliteit spelen hierin een belangrijke rol.

Figuur 4.4 Ontwikkeling aantal verwijzingen naar het KiM in kranten

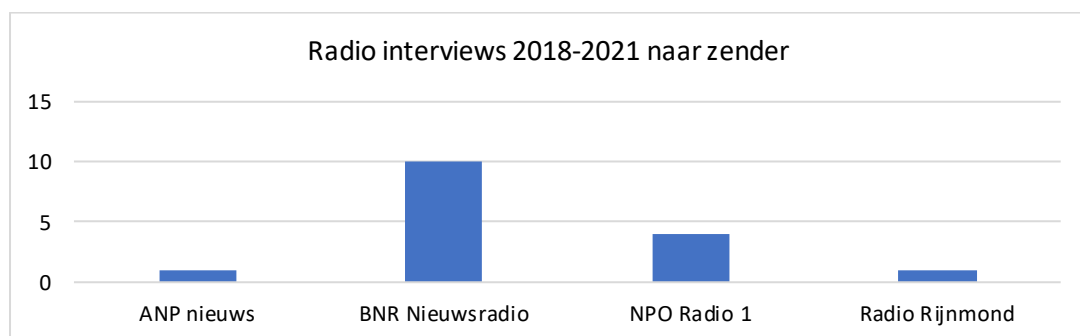
Wie zijn de gebruikers van KiM-publicaties?

- In de afgelopen 2 jaar is de KiM-website door ongeveer 100.000 unieke bezoekers bezocht. Een gemiddelde unieke bezoeker bezocht in de geanalyseerde periode ongeveer 1,5 keer de website en bekeek ongeveer 3 pagina's. Per bezoek gaat dit om ongeveer 2 pagina's (2,28) per bezoeker.
- Een analyse van (online) verwijzingen naar recente KiM publicaties via google suggereert dat zogenaamde 'gebruikers' van de geanalyseerde rapporten van het KiM zich vooral bevinden in de sectoren (vak)media, overheid en onderwijs & onderzoek.

Figuur 4.5 'Gebruikers' van KiM publicaties uit 2019 en 2020 naar sector

- Wanneer wordt gekeken naar verwijzingen naar KiM-onderzoek in de krant in de afgelopen 4 jaren, blijken NRC², FD, AD, Volkskrant en Trouw het KiM het vaakste te hebben geciteerd (zie figuur b.3.8 in de bijlage).
- Wat betreft radio bijdrages (Figuur 4.6) waren interviews vooral op radio 1 en op BNR nieuwsradio. Een enkele keer was een medewerker van het KiM te horen op een andere radiozender.

Figuur 4.6 Aantal radio interviews in de periode 2018-2021 naar zender

Welke publicaties krijgen aandacht?

Vooral publicaties rond personenmobiliteit werden de afgelopen jaren veel gedownload en kregen aandacht in de media.

- De meeste downloads op de KiM-website waren er in de afgelopen 2 jaren voor de rapporten 'Thuiswerken en de coronacrisis', 'Kerncijfers', en 'Mobiliteit en de coronacrisis'.

² Wel valt op dat NRC met name in 2018 veel citaties naar KiM had. Als we 2018 niet meerekenen, komt FD bovenaan uit.

- De KiM-publicatie over deelauto- en deelfietsmobiliteit in Nederland kreeg in de krant in de afgelopen 4 jaren de meeste verwijzingen. Daarnaast zijn er ook in de kranten veel verwijzingen naar rapporten en notities rond mobiliteit en COVID. Ook publicaties met kwantitatieve overzichten worden redelijk vaak opgepikt in de kranten, zoals het 'Mobiliteitsbeeld 2019', 'Kerncijfers' en 'Fietsfeiten'.

Tabel 4.1 Publicaties met minstens 10 verwijzingen in de kranten in de jaren 2018, 2019, 2020, 2021

Rapport/notitie	N verwijzingen	Jaar van verwijzing
Deelauto- en deelfietsmobiliteit in Nederland: ontwikkelingen, effecten en potentie (2021)	91	2021
Kerncijfers (2018)	84	2018, 2019, 2020
Mobiliteit en de coronacrisis (2020)	83	2020, 2021
Nieuwe inzichten mobiliteit en de coronacrisis (2020)	64	2020
Blik op de file (2020)	62	2020
Mobiliteitsbeeld (2019)	62	2019, 2020, 2021
Kerncijfers (2020)	57	2020, 2021
Thuiswerken en de coronacrisis (2020)	45	2020
Trendprognose wegverkeer 2020-2025 met daarbij de mogelijke gevolgen van de coronacrisis (2020)	36	2020
Fietsfeiten: nieuwe inzichten (2020)	32	2020, 2021
Maatschappelijke kosten van verstoringen op het spoor (2017)	30	2019, 2020
Fietsfeiten (2018)	28	2018, 2019
Zakelijk vliegen: de reiziger, de reizen, de motieven en de vooruitzichten (2021)	27	2021
Substitutiemogelijkheden van luchtvaart naar spoor (2018)	25	2018, 2019, 2021
De relatie tussen gezondheid en het gebruik van actieve vervoerwijzen (2021)	22	2019
Gaat het reizen voor werk en studie door COVID structureel veranderen? (2021)	21	2021
Slapend onderweg: potentieel van de internationale nachttrein van en naar Nederland (2019)	19	2020, 2021
Over brandstofprijzen en mobiliteit (2012)	18	2018
Beleving en beeldvorming van mobiliteit (2007)	14	2018
Brexit en de Nederlandse maritieme sector: een verkenning van de gevolgen van mogelijke Britse beleidswijzigingen op de concurrentiepositie van de Nederlandse zeevaart en zeehavens (2021)	10	2021

- Ook het beeld op basis van radio interviews is vergelijkbaar. Met name over het 'Mobiliteitsbeeld' en de 'Kerncijfers' heeft het KiM regelmatig radio interviews gegeven. Ook hier komen de onderzoeken rond covid en mobiliteit weer naar voren. Ook het onderzoek 'blik op de file', onderzoek

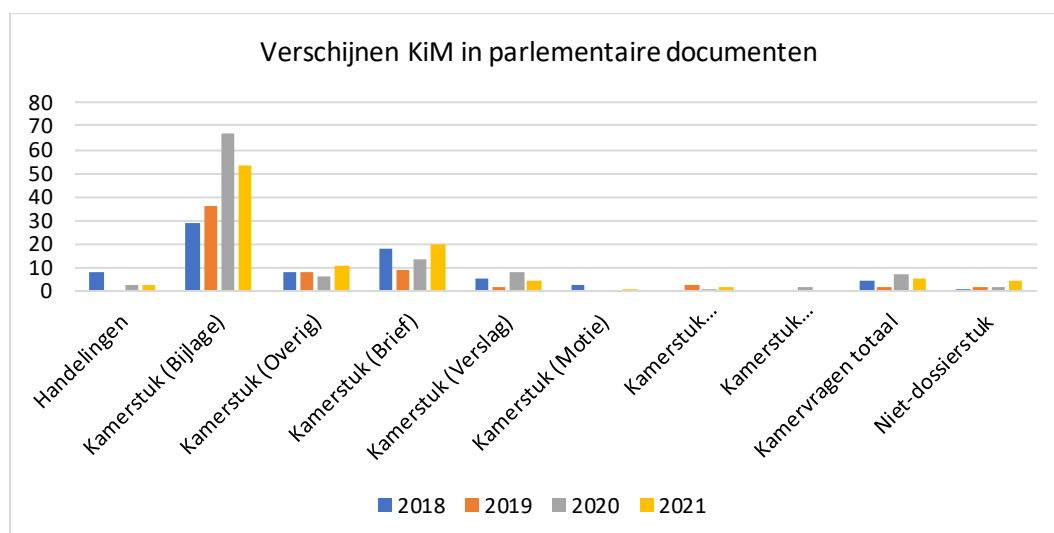
rond de e-bike en onderzoek naar ketenmobiliteit kregen aandacht op de radio. In de radio interviews is vaak aandacht voor het onderwerp 'file'. Daarnaast was tijdens COVID ook het onderwerp 'thuiswerken' populair.

- Rapportages rond onderzoek van het KiM op TV kwamen in de periode 2018-2021 beperkt voor. Wel kwam het KiM met onderzoek rond COVID en mobiliteit in juli 2020 in het NOS-journaal, en werd voor Een Vandaag rond hetzelfde thema een interview afgegeven. Daarnaast zijn er ook TV bijdrages geweest rond hubs en deelmobiliteit (AT5), RTLZ (over files), en rond smart mobility op de Slowaakse TV.

Hoe zit het met de bijdrage aan het politieke debat?

Ook een verwijzing naar het KiM bij het stellen van een kamervraag kan worden gezien als een uiting van maatschappelijk bereik. Immers, het onderzoek wordt gebruikt bij de onderbouwing voor een vraag van een kamerlid. Uit figuur 4.7 bleek al dat dit in de afgelopen jaren een enkele keer is voorgekomen. In de periode 2018-2021 vonden we enkel kamervragen met verwijzing naar KiM-onderzoek in 2020. Dit betroffen vragen over langere termijn verwachtingen van COVID-19 op files, waarbij onder andere werd verwezen naar de MLT verkenning van het KiM 'Trendprognose wegverkeer 2020-2025'.

Wanneer overigens naar het totaal aan verwijzingen naar het KiM in parlementaire documenten wordt gekeken, is een stijging zichtbaar over de tijd. Een groot deel van deze verwijzingen betreffen bijlagen van kamerstukken.

Figuur 4.7 Verwijzingen naar het KiM in parlementaire documenten

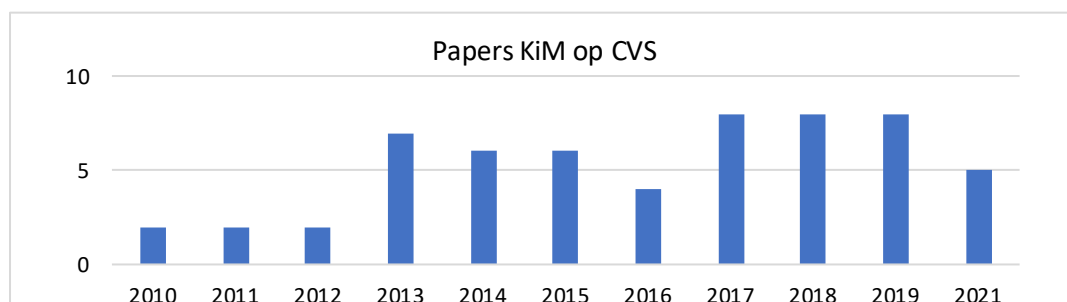
En in hoeverre draagt het KiM aan relevante vak netwerken?

Het KiM is met regelmaat present op symposia en congressen, in binnen- en buitenland, om kennis uit te wisselen met partijen uit de wetenschappelijke wereld en de praktijk. In vakberaden en kennislijnen overleggen wordt informatie over relevante congressen en symposia gedeeld en deelname wordt op een centraal punt bijgehouden. KiM'ers nemen actief deel aan de congressen met eigen papers en vervullen soms ook organiserende rollen. Ook geven KiM-ers regelmatig presentaties binnen vak netwerken, of geven zij colleges op universiteiten. Ook schrijven zij actief in wetenschappelijke tijdschriften. Hieronder wordt ingegaan op enkele van deze activiteiten.

Nationale kennisnetwerken

Binnen de Nederlandstalige context neemt het KiM in ieder geval regelmatig deel aan het Platos congres, de Vervoerslogistieke Werkdagen (VLW), het Nederlands

Verkeerskundig Congres (NVC), de Verkeersgedragsdag en het Colloquium Vervoersplanologisch Speurwerk (CVS). Het Vlaams-Nederlandse CVS-congres is het meest bezochte congres onder medewerkers van het KiM. De afgelopen jaren namen jaarlijks tussen de 6 en 10 KiM-mers deel aan CVS. Circa 5 a 10% van de papers op het congres komt van KiM-mers. Zie figuur 4.8 voor de ontwikkeling van het aantal papers van het KiM op CVS.

Figuur 4.8 het aantal papers van KiM'ers op het Colloquium Vervoersplanologisch Speurwerk

Internationale kennisnetwerken

Op internationaal vlak investeert het KiM de laatste jaren sterk in het Transport Research Committee (TRC) van het International Transport Forum (ITF) dat gelieerd is aan de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OECD). In het TRC komen onderzoeksinstituten en op onderzoek gerichte onderdelen van overheden van tientallen landen bijeen om gezamenlijk onderzoek te initiëren en kennis uit te wisselen over problemen en oplossingen op het gebied van mobiliteit. In 2021 heeft het KiM geholpen bij het vormgeven van 5 van de 11 door het TRC georganiseerde roundtables en working groups. Het KiM heeft in 2021 verder aan verschillende working groups en roundtables deelgenomen als voorzitter, co-auteur en deelnemer. In 2022 en verder zal het KiM ook een actieve rol spelen binnen de ITF. Het KiM is in Nederland aanspreekpunt voor het ITF en speelt ook een rol in het verspreiden van de kennis die voortkomt uit het ITF. Het KiM heeft in 2021 bijvoorbeeld een symposium voor de beleidscollega's georganiseerd waar de tweejaarlijkse ITF Transport Outlook werd gepresenteerd en besproken.

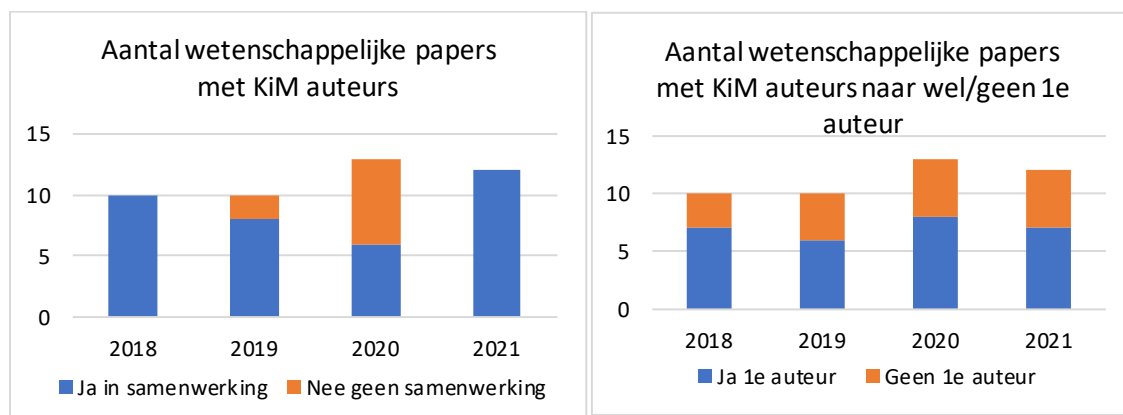
Verder neemt het KiM onder andere regelmatig deel aan TRB, IATBR, NECTAR, BIVEC, ISCTSC, ETC en hEART. Ook doet het KiM organisatorische/ bestuurlijke werkzaamheden ten behoeve van o.a. AET committee TEFA, the AET Council, de working group Freight and Logistics en meerdere comitees van de TRB.

In bijlage 2 is een overzicht te vinden van het bezoek aan congressen in de afgelopen jaren.

Wetenschappelijk publiceren

Naast bezoek aan congressen en het schrijven van congrespapers publiceren meerdere KiM'ers ook in wetenschappelijke tijdschriften. Vooral de KiM'ers die promoveren (zie 6.1) schrijven deze artikelen. Medewerkers die in wetenschappelijke tijdschriften publiceren of hebben gepubliceerd, leveren vanzelfsprekend ook een bijdrage aan het reviewen van wetenschappelijke artikelen als ze daarvoor worden benaderd.

Figuur 4.9 laat zien dat er in de afgelopen jaren een lichte stijging waarneembaar is van het aantal wetenschappelijke papers met een KiM auteur. Veel van de publicaties zijn in samenwerking met externe partijen; dit betreft vaak een constructie waarbij een KiM-medewerker die promoveert een paper schrijft naar aanleiding van KiM-onderzoek, in samenwerking met de universiteit waar hij of zij promoveert. KiM-medewerkers zijn in de meeste gevallen 1^e auteur van een wetenschappelijk paper.

Figuur 4.9 Het aantal wetenschappelijke publicaties met KiM-auteur naar wel/geen samenwerking (links) en wel/geen 1e auteur (rechts)

Tekstbox 4.1 Beleid over maatschappelijke relevantie van het KiM

Welke kennis van het KiM heeft volgens geïnterviewde beleidsmedewerkers maatschappelijke impact gehad (al dan niet via beleidsdoorwerking)?

- Responderende beleidscontacten geven aan doorgaans de voor hen relevante KiM-publicaties te lezen. KiM-onderzoeken, die door beleidscontacten werden genoemd vanwege de beleidsmatige relevantie, zijn bijvoorbeeld de rapporten over de zelfrijdende auto, de filerijder en het onderzoek naar MaaS. Andere voorbeelden die werden genoemd zijn de rapporten over de opties voor verbetering van de luchtkwaliteit bij o.a. wegverkeer (*De lucht klaren, 2018*) en de substitutie-opties van trein voor de luchtvaart (*Substitutiemogelijkheden van luchtvaart naar spoor, 2018*). Een studie van het KiM die volgens een beleidscontact een mondiale impact heeft gehad via het beleid van IenW, is de achtergrondstudie ten behoeve van het SER-energieakkoord (*Beleidsalternatieven voor vermindering van de CO₂-uitstoot van het wegverkeer, 2013*). Ook worden de COVID brochures en notities, fiets- en loopfeiten, factsheet rond elektrisch rijden en het mobiliteitsbeeld genoemd. Het valt op dat vooral veel handzame, toegepaste en feitelijke publicaties worden genoemd. *Reactie KiM: Mede om die laatste reden heeft het KiM onlangs haar publicatierichtlijnen doorontwikkeld, waarbij een aantrekkelijke brochure het hoofdproduct is en de onderbouwing (onder andere methoden en data) in een achtergrondrapport staat (zie ook 3.1).*
- Tegelijkertijd wordt aangegeven dat er ook weleens publicaties zijn waarin de koppeling tussen het onderzoek en een beleidsproces wat minder uit de verf komt. Mogelijk had hier de formulering van de kennisvraag aan het begin beter gekund, of ging er iets mis in de tussentijdse afstemming. Hierin spelen zowel het KiM als beleid een rol. Het komt (met name bij meer strategische onderzoeken) ook voor dat een onderzoek op het moment van uitkomen minder direct aansluit bij een proces, maar dat de gegenereerde kennis op een later moment alsnog relevantie krijgt.
- Wat betreft KaT worden verschillende voorbeelden van waardevolle bijdragen aan beleid genoemd, zoals COVID-ondersteuning door KiM, structurele bijdragen aan fietsoverleg en de betrokkenheid bij het Mobiliteitsfonds.

Tekstbox 4.2 Externen over de maatschappelijke relevantie van KiM

Hoe kijken externen aan tegen de zichtbaarheid van het KiM en de relevantie van de publicaties?

Zichtbaarheid en vindbaarheid

- Geïnterviewden hebben zelf het KiM goed op het netvlies. Met name de attendering van nieuw gepubliceerd onderzoek (*elk nieuw gepubliceerde onderzoekspublicatie wordt gedeeld met een mailinglijst*) wordt genoemd als bron van regelmatige updates over KiM werkzaamheden, maar ook deelname aan bijvoorbeeld het CVS-congres. Uit de interviews komt het beeld dat het KiM goed bekend is in de academische wereld van transportonderzoek. Geïnterviewde vertegenwoordigers van vervoerders/regionale overheden geven aan dat hun collega's niet altijd even goed bekend zijn met het KiM.
- Ook wordt genoemd dat het KiM benaderbaar is als men vragen heeft over publicaties, toepassing van methoden, of een ander beeld heeft over een onderwerp. KiM-mers hebben volgens respondenten een open, niet defensieve houding en denken constructief mee.
- Wetenschappers geven aan regelmatig kennis uit KiM producten in onderwijs te gebruiken. De bekendheid van het KiM onder hun studenten is volgens hen gemengd. Bij Nederlandse studenten met een gerichte transport opleiding is het KiM vrij goed bekend, maar daarbuiten is de bekendheid volgens hen niet groot onder studenten. Daarnaast worden KiM-rapporten vaak niet gevonden als zij bijvoorbeeld afstuderen op een relevant onderwerp, omdat de KiM rapporten niet goed vindbaar zijn in de door hen gebruikte wetenschappelijke zoekmachines.
KiM reactie: Goed aandachtspunt dat we zullen oppakken.

Relevantie publicaties

- Veel geïnterviewde externen vinden dat KiM producten ontvullende eye-openers zijn op een breed palet aan mobiliteitsonderwerpen. Het KiM maakt relevante kennis breed toegankelijk. Geïnterviewde vervoerders en ambtenaren van lagere overheden geven aan dat in de dagelijkse praktijk soms veel wordt verwacht van bepaalde ontwikkelingen zoals deelmobiliteit en dat ze het waarderen dat KiM rapporten die hype kunnen ontkrachten en voorzien van cijfers en feiten. Dit geldt bijvoorbeeld voor de rapporten van het KiM over MaaS, waarin duidelijk wordt gemaakt welke maatschappelijke doelstellingen met MaaS wel en niet dichterbij gebracht worden.
- Meerdere geïnterviewden waarderen daarnaast de snelheid waarmee KiM ten tijde van de pandemie COVID-onderzoeken publiceerde. Maar ook bijvoorbeeld de scenariostudie 'Paden naar een zelfrijdende toekomst' wordt genoemd als studie die op het juiste moment kwam, nog voor de hype.
- Wel merken enkele respondenten die werkzaam zijn in de stedelijke context op dat het KiM meestal (logisch vanuit haar rol) een generiek beeld schetst, terwijl de situatie (rond bijvoorbeeld deelmobiliteit, of ov) in stedelijk gebied soms net anders is. Zij vinden daarom ook met name studies met aandacht voor de ruimtelijke component nuttig, zoals bijvoorbeeld het onderzoek naar Mobiliteit in stedelijk Nederland.

4.3 Synthese maatschappelijke bijdrage

Het KiM staat ten dienste aan de maatschappij primair door kennis *via* beleid door te laten werken. Deze doorwerking is in hoofdstuk 3 beschreven. Het KiM is dus niet gericht op maximaal bijdragen aan wetenschappelijke kennisontwikkeling (in tegenstelling tot universiteiten) of maximaal directe kennisinbreng in de

maatschappij. Niettemin hecht het KiM veel waarde aan het breder laten landen van kennis, ook buiten beleid om:

- Alle KiM onderzoeken worden openbaar gepubliceerd waarbij (in toenemende mate) aandacht is voor vormgeving en compacte boodschappen. De recente doorontwikkeling richting brochures als hoofdproduct volgt daaruit. De maatschappelijke relevantie en bijbehorende publicatie inspanningen worden ook herkend door gesproken externe respondenten.
- Beleid geeft aan verschillende publicaties van het KiM te lezen, waarbij met name handzame en cijfermatige overzichten worden genoemd. Het blijft zaak qua publicatievormen goed aan te sluiten bij de doelgroep; vandaar dat het KiM haar publicatiestijl recent heeft herzien en nog meer zal inzetten op het handzaam en aantrekkelijk overbrengen van de belangrijkste onderzoeksinzichten.
- Publicatie inspanningen leiden ook daadwerkelijk tot extern bereik; met name overheden, onderwijs en wetenschap en (vak)media verwijzen (online) naar het KiM. Het externe bereik van het KiM in termen van verwijzingen online en in de media lijkt door de jaren heen toegenomen. Externen benoemen de snelheid waarmee het KiM kan publiceren als kracht.
- KiM'ers zijn veel geziene gasten (en organisatoren) op uiteenlopende congressen in binnen- en buitenland. Daarnaast investeert het KiM intensief in (inter)nationale kennisnetwerken, zoals het ITF. De wetenschappelijke bijdrage uit zich in verschillende wetenschappelijke publicaties.

Tekstbox 4.3 Nog (maatschappelijk) relevanter?

Naast verschillende mogelijke onderzoeksthema's, worden enkele meer algemene kansen worden genoemd voor het KiM om maatschappelijke relevantie te versterken. Voorbeelden hiervan zijn:

- Iets minder vraaggestuurd werken; wat meer 'eigen' onderwerpen oppakken; *Reactie KiM: Het KiM werkt primair op verzoek van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en heeft als doel beleid van relevante kennis te voorzien; hierbij past een veelal vraaggestuurde aanpak. Het KiM oefent overigens wel invloed uit op het gevraagde: een behoorlijk deel van de onderzoeksprojecten op het jaarprogramma is door het KiM zelf aangedragen en vervolgens door beleid omarmd. Mogelijk kan het KiM zich in de generatie van deze projectvoorstellen nog iets breder laten inspireren door suggesties uit de buitenwereld.*
- Bij publicaties met een vrij specifiek (niche) onderwerp, kan mogelijk een specifiekere verzendlijst worden gebruikt (nu worden alle onderzoekspublicaties naar de gehele verzendlijst gestuurd); *Reactie KiM: Een interessante suggestie, waarvan we de uitvoerbaarheid zullen onderzoeken.*
- Actiever inzetten op deelname aan het maatschappelijk debat door kennis te delen via platforms; *Reactie KiM: Het KiM is natuurlijk primair gericht op het delen van kennis met de beleidsomgeving. Wel zou bij onderzoeken met brede maatschappelijke interesse initiatief kunnen worden genomen om dit bij een platform onder de aandacht te brengen.*
- Meer gebruik maken van social media; enerzijds om de jongere doelgroep te bereiken, anderzijds om daarmee bijvoorbeeld ook bestaande publicaties weer even onder de aandacht te brengen; *Reactie KiM: Een goede suggestie die ter harte wordt genomen.*
- Meer en betere samenwerking met andere (wetenschappelijke en regionale) kennispartijen, om daarmee de krachten te bundelen. Dit kan zowel aan de 'voorkant' bij het verzamelen van kennisvragen, tijdens het onderzoek (mogelijke relevante casussen, literatuur, etc) als na het onderzoek (bredere kennisdeling). Regelmatige afstemming kan ook helpen om beter te weten waar de programmering elkaar raakt. *Reactie KiM: Het is goed te horen dat er een wens is tot samenwerking. Het KiM verkent dit graag nader met verschillende partijen om te kijken waar we elkaar kunnen versterken.*

5 Productkwaliteit

Dit hoofdstuk gaat in op de kwaliteit van de producten van het KiM. We kijken daarbij eerst naar het proces van kwaliteitsborging (5.1). Daarna kijken we naar de wetenschappelijke integriteit van het KiM, met aandacht voor de openbaarheid, transparantie en onafhankelijkheid van de producten (5.2). We beschrijven vervolgens de manier waarop het KiM om gaat met data (5.3), en eindigen wederom met een synthese (5.4).

5.1 Processen ter kwaliteitsborging

Intern proces van kwaliteitsborging

Om te zorgen dat kwalitatief hoogwaardige kennis wordt geleverd, worden zowel voor KaT als onderzoek verschillende inspanningen verricht.

Bij Kennis-aan-Tafel-activiteiten wordt in veel gevallen aan collegiale toetsing gedaan en wordt ook een beoordeling door de betreffende kennislijnmanager gegeven. Ook worden KaT-activiteiten (in toenemende mate) in tweetallen uitgevoerd, door een ervaren medewerker in combinatie met een minder ervaren medewerker. Dit biedt de mogelijkheid om elkaar te toetsen, maar borgt ook kennisoverdracht naar nieuwe medewerkers.

In een onderzoeksproject reviewen auteurs die samen een project uitvoeren in de eerste plaats elkaars stukken. Bij het KiM wordt gewerkt in projectteams. In de afgelopen jaren heeft het KiM er naar gestreefd dat projectteams meer als eenheid zijn gaan functioneren, waarbij het hele projectteam verantwoordelijk is voor het gehele eindresultaat en niet louter de afzonderlijke projectteamleden voor hun eigen bijdragen. Dit voorkomt persoonsgebonden vertekeningen en denkfouten. De projectleider overziet alle delen en reviewt alle stukken. Is er slechts één auteur, dan is het gewenst dat een andere KiM onderzoeker het rapport leest en reviewt. Bij ieder onderzoeksproject vindt bovendien zowel een 'voorzaagsessie' als een 'doorzaagsessie' plaats. De zaagsessies zijn als volgt georganiseerd:

- *In het beginstadium: een voorzaag*
De kwaliteitsborging begint met de voorzaag. Het projectteam stuurt het concept projectplan voor de voorzaagsessie rond. Voor de voorzaag wordt het MT en een selectie van collega's die affiniteit hebben met de methode of het onderwerp uitgenodigd. In de voorzaagsessie wordt kritisch gekeken naar het projectplan, waaronder de onderzoeksvragen, onderzoeksmethode en -aanpak, en de haalbaarheid. De voorzaag biedt niet alleen de mogelijkheid om tips te ontvangen, maar biedt ook ruimte voor fundamentele veranderingen. Dit voorkomt problemen en fundamentele kritiek in een later stadium.
- *Optioneel tussentijds: een tussenzaag*
Soms heeft de projectleider behoefte aan een gesprek met collega's buiten het projectteam, terwijl het onderzoek nog niet af is. Er zijn dan al wel wat gegevens of analyseresultaten, maar voor het vervolg van de aanpak zijn verschillende opties en er is nog geen product. In zo'n geval kan de projectleider in overleg met de kennislijnmanager besluiten tot een tussenzaag.
- *In het eindstadium: een doorzaag*
Het conceptonderzoeksresultaat (het achtergrondrapport of ander product) wordt besproken in een doorzaagsessie. Vooraf wordt het conceptrapport rondgestuurd. Meestal betreft dit een onopgemaakt maar volledig achtergrondrapport (inclusief samenvatting en dergelijke). Tijdens de doorzaag presenteert de projectleider de hoofdconclusies, die de basis vormen voor de later op te stellen brochure. De aanwezigen zijn in principe dezelfde groep

collega's als in de voorzaag (MT en selectie van collega's). De feedback die het projectteam mondeling en schriftelijk ontvangt wordt in afstemming met de kennislijnmanager verwerkt.

Verder beoordelen kennislijnmanager en de directeur de resultaten van alle onderzoeksprojecten in meerdere rondes. Uiteraard staat en valt de productkwaliteit met de kwaliteit en vaardigheden van de medewerkers. Sectie 6.1 gaat in op hoe het KiM de kennis, vaardigheden en ontwikkelingen daarin van de medewerkers borgt.

Externe borging van kwaliteit

Naast de interne bewaking zoals hiervoor beschreven, worden de conceptrapporten ook beoordeeld door een externe wetenschapper. Meestal worden deze externe reviews uitgevoerd door een fellow van het KIM. KiM-fellows zijn hoogleraren uit binnen- en buitenland die het KiM aan zich verbonden heeft. Deze zorgen voor de wetenschappelijke versterking van het werk van het KiM. Soms wordt gekozen voor een andere externe wetenschapper, afhankelijk van het onderwerp.

Veelal reviewt de externe wetenschapper nadat de feedback van de interne review (doorzaag) is verwerkt. Soms, maar in toenemende mate, denken de externe wetenschappers ook mee over de projectplannen. Bij de review toetsen fellows (dan wel andere externe wetenschappers) het onderzoek op wetenschappelijke kwaliteit, waar onafhankelijke oordeelsvorming deel van uitmaakt. Algemene reviewpunten zijn:

- Is de onderzoeksmethode valide uitgevoerd?
- Mist er nog relevante literatuur?
- Kun je de gepresenteerde conclusies op basis van dit onderzoek inderdaad trekken?
- Biedt het resultaat handelingsperspectief voor beleid?

Daarnaast presenteren KiM-medewerkers hun onderzoeksresultaten regelmatig op wetenschappelijke congressen en publiceren ze artikelen in wetenschappelijke tijdschriften. Peer review van ingediende artikelen en papers draagt ook bij aan de kwaliteitsborging van het werk van het KiM.

Balanceren tussen degelijkheid en tijdigheid

Het KiM vindt de kwaliteit van haar publicaties belangrijk en hecht aan een wetenschappelijk verantwoorde aanpak. Tegelijkertijd vraagt de beleidsomgeving ons soms om snel inzichten te leveren. Hierdoor moeten vaak afwegingen worden gemaakt tussen snelheid en degelijkheid. Bij snelle publicaties ligt de nadruk bij het KiM vaak meer op robuustheid dan op volledigheid.

Om tegemoet te komen aan een wat snellere manier van publiceren, probeert het KiM bij het beantwoorden van kennisvragen waar mogelijk veel gebruik te maken van bestaande kennis. Kennisvragen behoeven niet altijd met nieuw eigen onderzoek worden uitgevoerd, soms is het op een rij zetten van bestaande kennis voldoende.

Andere kennisvragen vragen wel om eigen onderzoek, en dit is ook belangrijk om de eigen kennisbasis op orde te houden. Dit belang wordt ook onderkend door beleid (zie tekstbox 3.2). Goede vraagarticulatie aan de voorkant van het onderzoek (welke vraag moet precies worden beantwoord en wat wordt met de inzichten gedaan), afbakening van het onderzoek en regelmatig contact met de beleidsomgeving kan helpen om het proces te versnellen. Ook kunnen bijvoorbeeld tussentijdse resultaten al door middel van een interne presentatie worden gedeeld, mocht het beleidsproces daarom vragen. Op die manier wordt getracht een balans te zoeken tussen tijdigheid en degelijkheid van het onderzoek.

Het afronden van publicaties vraagt wel enige aandacht en tijd, zo blijkt ook uit een interne rondvraag. Door het uitgebreide reviewproces is er tijd nodig om alle commentaar te verwerken, en ook het vormgevingsproces vraagt aandacht. Mede om die reden heeft het KiM haar publicatieproces onlangs tegen het licht gehouden. Door onderscheid aan te brengen tussen de achtergrondrapportage enerzijds en een aantrekkelijke brochure als hoofdproduct anderzijds (zie ook 3.1), kan het publicatieproces enigszins vereenvoudigd worden. Enkel de brochure zal daarbij nog door een vormgever worden opgemaakt, wat het tijdspad tot publicatie kan verkorten. Het KiM gaat na enige tijd evalueren wat voor effecten deze nieuwe aanpak heeft.

5.2 Wetenschappelijke integriteit

Kaders en gedragscodes

Bij wetenschappelijke integriteit spelen zowel het hebben van duidelijke normen of kaders en de onderzoekscultuur op institutioneel niveau als de morele waarden van onderzoekers een rol.

In de Nederlandse [gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018](#) zijn de leidende principes van goede en integere wetenschapsbeoefening en de daaruit voortvloeiende normen voor goede onderzoekspraktijken vastgelegd die ook door het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) worden onderschreven.

Ook in de [Gedragscode Integriteit Rijk](#) is een passage opgenomen over de betrokkenheid bij onafhankelijk onderzoek en (wetenschappelijke) integriteit (par. 4.1.7). Deze gedragscode is zowel voor de beleidsdirecties als de medewerkers van het KiM van toepassing en wordt dus ook door het KiM gevolgd. Daarnaast conformeren medewerkers van het KiM zich als onderdeel van het ministerie van IenW aan de integriteitsaspecten van het ambtenaarschap.

Zowel de directeur als de kennislijnmanagers maken wetenschappelijke integriteit waar nodig bespreekbaar. Bovendien is integriteit een vast onderdeel van het jaarlijkse personeelsgesprek. Uit de interne rondvraag komt naar voren dat de gesproken KiM'ers nooit integriteitsproblemen hebben gevoeld.

Het KiM zorgt voor een zorgvuldige en eerlijke procedure voor de behandeling van klachten over wetenschappelijke integriteit en de daaropvolgende besluitvorming. Met dat doel heeft de secretaris-generaal van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een [regeling](#) vastgesteld. Onderdeel van de regeling is dat iedereen het recht heeft de vertrouwenspersoon te raadplegen bij een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit. Iedereen heeft ook het recht bij de vertrouwenspersoon een klacht in te dienen over een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit. Op de website van het KiM staat diegene vermeld die op dit moment vertrouwenspersoon is. Het KiM is aangesloten bij het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI). Als aan de klacht naar het oordeel van klager, beklaagde of eventuele andere belanghebbenden niet voldoende recht is gedaan in het oordeel over de klacht, kunnen zij het LOWI verzoeken hierover advies uit te brengen.

Onafhankelijkheid

De keuze welke onderzoeken en KaT-activiteiten worden uitgevoerd, wordt grotendeels in afstemming gedaan met beleid (zie 3.1). In principe werkt het KiM vraaggestuurd. Als het KiM een onderwerp echt belangrijk vindt, terwijl er bij de beleidsdirecties op dat moment geen behoefte bestaat aan die kennis, kan het KiM besluiten een onderzoek toch uit te voeren. Dit komt echter in de praktijk weinig voor. Hoewel beleid dus een belangrijke invloed heeft op de kennisvragen die het KiM oppakt, geldt dat niet voor de manier waarop die vragen beantwoord worden.

Hoe het onderzoek wordt uitgevoerd (onderzoeksmethode, benodigde data, formulering van de uitkomsten) is de verantwoordelijkheid van het KiM zelf (zie ook het protocol).

Soms vragen de beleidsdirecties om bepaalde formuleringen in concepteindproducten aan te passen, omdat een andere formulering meer aansluit bij de beleidscontext. De beslissing om een formulering te veranderen is ten allen tijde aan het KiM. Hierin zit natuurlijk ook een verantwoordelijkheid voor de beleidscollega's: als zij hun rol goed begrijpen, zullen ze niet proberen te beïnvloeden. De gesproken KiM'ers kennen geen voorbeelden van beleidscollega's die de schreef overgaan, maar zullen niettemin altijd die grens bewaken.

Indien er sprake is van relevante nevenfuncties van onderzoekers, wordt hiervan bij indiensttreding van de betreffende medewerker, dan wel bij de start van de nevenfunctie, melding gemaakt. Ook worden de eventuele consequenties hiervan tijdens een personeelsgesprek besproken tussen HRM-manager en medewerker. In uitzonderlijke gevallen neemt een medewerker vanwege een relevante nevenfunctie niet deel aan een projectteam voor een bepaald onderzoek.

Openbaarheid

Onderzoeksrapporten worden actief openbaargemaakt binnen 28 dagen na afronding van het onderzoek. Bij Kennis-aan-tafel (KaT) gaat het om kennisbijdragen (soms geprogrammeerd, ook wel ad hoc) die het KiM mondeling of per mail bij een beleidsdirectie inbrengt. Het KiM publiceert deze bijdragen doorgaans niet omdat ze mondeling of per mail parate kennis levert, of een korte vraag beantwoordt op basis van bestaande gegevens of publicaties. Als het KiM een second opinion geeft op een door derden uitgevoerd onderzoek, publiceert het KiM die wel. Ook publiceert het KiM zodra IenW of het KiM zelf openbaar wil citeren uit de beantwoording van een vraag. Ook als het KiM vindt dat het van belang is een notitie in het kader van KaT te publiceren, kan het KiM dat doen, na overleg met de betreffende beleidsdirectie.

Transparantie en herleidbaarheid

Transparantie en herleidbaarheid vindt het KiM belangrijk. De onderzoeksrapportages (sinds kort de achtergrondrapportages behorend bij een brochure) bevatten een uitgebreide beschrijving van de methoden. De geïnterviewde externen (tekstbox 5.2) beschrijven de KiM producten als wetenschappelijk verantwoord, onder andere omdat de aanpak/methode duidelijk en transparant is beschreven in de producten.

Het KiM hecht grote waarde aan bronverwijzingen. Indien er geen bron aanwezig is wordt dat expliciet gemeld in het rapport, bijvoorbeeld in het geval van een eigen analyse of redenering. In uitzonderingsgevallen kan het KiM naar vertrouwelijke of anderszins niet-openbare bronnen verwijzen, al is dat niet ideaal. Het KiM doet dat door te verwijzen naar een "private communication" of "personal communication", met medeweten van de gesprekspartner overigens. In Nederlandstalige publicaties kan dit bijvoorbeeld door te verwijzen naar een gesprek of naar een nog niet openbaar document. In die gevallen moeten gesprekspartner en auteur van dat document hiervan wel op de hoogte zijn. Als derden, die het vertrouwelijke stuk kennen, er toch publiekelijk naar verwijzen, dan publiceert het KiM de betreffende bijdrage zo snel mogelijk alsnog.

Datasets onderliggend aan onderzoeken worden niet altijd openbaar gemaakt. Per project wordt een afweging gemaakt in relatie tot onder andere privacy overwegingen en vertrouwelijkheid. Sommige data (bijvoorbeeld verzameld met het Mobiliteitspanel Nederland) komt enkel in geanonimiseerde vorm openbaar beschikbaar, tenzij er een uitgebreide verwerkersovereenkomst is getekend. Zie

meer in 5.3. Gegevens op een meer macroniveau worden over het algemeen wel beschikbaar gesteld, of zijn opvraagbaar.

5.3 Omgaan met data

Per project is de projectleider verantwoordelijk voor het opslaan en bewaren van de data in het onderzoek. Het KiM leeft de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) na. Dat houdt in dat het KiM vertrouwelijke of geheime gegevens volgens de regels van deze privacywet labelt en behandelt.

In de regel is al voorzien in de vertrouwelijke behandeling van gegevens omdat de bedrijfslaptops en de internetverbindingen beveiligd zijn. Ook hebben medewerkers als rijksambtenaren bij indiensttreding een eed of verklaring afgelegd en ook een geheimhoudingsverklaring.

Daarnaast hanteert het KiM de volgende regels:

1. Gegevens die worden verzameld en die persoonsgegevens bevatten, worden opslagen op aparte gegevenslocaties. Slechts enkele gemachtigde onderzoekers hebben toegang tot die locatie. Deze toegang is vastgelegd in speciale geheimhoudingsverklaringen.
2. Alleen daartoe gemachtigde onderzoekers hebben inzage in vertrouwelijke gegevens van derden als dat voor een onderzoek nodig is.
3. De behandeling van vertrouwelijke informatie die derden hebben verkregen en aan ons ter beschikking hebben gesteld (dit zijn niet noodzakelijk persoonsgegevens, het kan ook gaan om vertrouwelijke bedrijfsgegevens, bijvoorbeeld van ov-bedrijven) wordt bij gebruik vastgelegd in een afspraak met de verstrekker van die gegevens, bijvoorbeeld over de wijze waarop aan die gegevens wordt gerefereerd.

Waar nodig wordt door KiM een verwerkersovereenkomst conform de AVG afgesloten met partijen die in opdracht van het KiM persoonsgegevens verwerken, om de geheimhouding van persoonsgegevens te waarborgen.

Tekstbox 5.1 Beleid over de productkwaliteit van het KiM

Uit de interviews komt duidelijk het beeld naar voren dat het KiM wordt gezien als een degelijke, betrouwbare organisatie. De onderzoekers worden omschreven als deskundig, open, transparant en het beeld is dat onderzoekers zelfstandige oordelen vellen: "*meedenkend, maar niet per definitie meegaand (gelukkig)*".

Tekstbox 5.2 Externen over productkwaliteit KiM

- KiM producten worden omschreven als zeer degelijk, kwalitatief goed werk en wetenschappelijk verantwoord. Ter onderbouwing wordt onder meer genoemd een duidelijke beschrijving van de methodiek, genuanceerde interpretatie van de resultaten, transparantie over bronnen en integere houding van de onderzoekers. *"Als ik iets lees van het KiM, vertrouw ik dat het klopt"*. Meerdere geïnterviewden vinden de onderzoekskwaliteit vergelijkbaar met die van de planbureaus. Enkel vinden de kwaliteit gelijk aan universitair onderzoek.
- Wel wordt door enkele wetenschappers aangegeven dat KiM producten wetenschappelijk verantwoord zijn, maar niet perse altijd wetenschappelijk. Met dit laatste wordt bedoeld op het creëren van fundamentele kennis, terwijl onderzoek van het KiM vaak toegepast is ingestoken. Dit wordt overigens niet als een 'probleempunt' beschreven. Beide kunnen naast elkaar bestaan.
- KiM produceert ook *veel* wordt genoemd: *ik vind de productie gigantisch, jullie doen veel qua fysieke productie*. Wanneer geïnterviewden wordt gevraagd naar welke onderwerpen nog missen, ontstaat het beeld dat het KiM op alle belangrijke mobiliteitsonderwerpen rapporten heeft. Een enkeling vindt overigens dat KiM te veel produceert (*rapportenfabriek*).
- Meerdere geïnterviewden (met name van overheden en vervoerders) noemen de toegankelijkheid van de KiM producten als positief punt. Toegankelijk in termen van communicatie: tekst en beeld. Zeker vergeleken met academische papers. De consistentie van de KiM publicaties wordt ook als positief kenmerk genoemd. *"Het straalt uit dat er structureel over na wordt gedacht"*.
- Meerdere wetenschappers zien een positieve ontwikkeling wat betreft de kwaliteit. Dit zien ze in het personeelsbestand. De indruk bestaat bij hen dat de kwaliteit is verbeterd de laatste jaren door het aantrekken van goede, veelal gepromoveerde, mensen.
- Wanneer de geïnterviewden gevraagd worden naar goede producten, volgen er uiteenlopende antwoorden. Vooral de covid-studies worden door meerdere genoemd vanwege de kwaliteit en snelheid. Ook het jaarlijkse Mobiliteitsbeeld/Kerncijfers wordt genoemd als kenmerkend 'vlaggenschip'.

5.4 Synthese 'productkwaliteit'

Als instituut is KiM primair gericht op het ondersteunen van beleid met relevante kennis. Dit vraagt om kennisproducten die degelijk zijn van kwaliteit en voldoen aan een kwaliteitsstandaard. Tegelijkertijd is het zaak dat de producten waar mogelijk tijdig in het beleidsproces worden ingebracht om impact te hebben (zoals beschreven in hoofdstuk 3). De balans tussen degelijkheid en snelheid wordt vaak gevonden in prioritering (wat is het meest urgent) en een toegepaste onderzoeks aanpak, waarbij eigen onderzoek wordt afgewisseld met inzichten uit onderzoek van anderen om daarmee een product tijdig te kunnen afronden. Soms is nieuw onderzoek niet nodig, en volstaat het leveren van KaT op basis van bestaande kennis. De balans tussen snelheid en degelijkheid, en het belang van dat laatste wordt ook door beleid herkend.

De kwaliteit van de producten wordt geborgd door interne procedures en externe reviewers. Externen vinden publicaties van het KiM qua wetenschappelijke verantwoording vergelijkbaar met academisch werk. Wetenschappers hebben (ook) de indruk dat de kwaliteit is verbeterd, mede onder invloed van inzet op het aantrekken van goede onderzoekers.

Het publicatieproces ziet het KiM qua tijdsinspanning als aandachtspunt. Om die reden zijn de publicatierichtlijnen recent aangepast. Als hiermee voldoende ervaring is opgedaan, zal geëvalueerd worden of het publicatieproces hiermee voldoende is versoepeld.

6 Toekomstbestendigheid

Het KiM realiseert zich dat het belangrijk is te blijven werken aan de relevantie van het instituut, deze zelfevaluatie is daarvan een voorbeeld. Om relevantie te behouden, is goed personeel en meebewegen met ontwikkelingen in beleid en maatschappij van belang. In dit hoofdstuk gaan we respectievelijk in op inspanningen rond het werven en behouden van medewerkers (6.1), het borgen van kennisoverdracht (6.2) en het omgaan met ontwikkelingen (6.3). De synthese volgt in 6.4.

6.1 Medewerkers werven, vasthouden en ontwikkelen

Het werven en vasthouden van medewerkers is een belangrijk aandachtspunt voor het management van het KiM. Om hier extra op in te zetten, koppelt het KiM sinds januari 2022 aan de jaarlijkse vlootshow ook een beknopte strategische personeelsplanning waarin het KiM o.a. kijkt naar opleiding, mobiliteit van de medewerkers, kennisleemtes en de opbouw van het personeelsbestand. De arbeidsmarkt voor wetenschappelijk onderzoekers is krap. Waar tot ongeveer 5 jaar geleden het KiM kon kiezen uit enige tientallen sollicitaties op één vacature, is nu de situatie ontstaan dat het KiM voortdurend via vacaturemeldingen en vooral door het werven via netwerken probeert het aantal vacatures niet te veel op te laten lopen. Dit vergt dus een andere arbeidsmarktstrategie. Onderdeel daarvan is het aanbieden van een samenhangend opleidings- en ontwikkelingsprogramma voor KiM'ers, waaraan in 2022 wordt gewerkt. Daarbij komt dat het KiM hoge eisen stelt aan onderzoekers. Onderzoekers moeten niet alleen wetenschappelijk goed zijn, maar ook goed de beleidsmatige en politieke context van hun werk aan kunnen voelen. Dit is belangrijk om de resultaten van hun onderzoeken zo goed mogelijk te kunnen laten landen en om KaT op een zo goed mogelijke manier te kunnen leveren.

Werven

Voor het werven van junior onderzoekers onderhoudt het KiM nauw contact met de voor het werkterrein van het KiM relevante medewerkers van universiteiten, waaronder met de [fellows](#) van het KiM. Zij begeleiden immers afstudeerders en promovendi, die mogelijk geschikt zijn voor een functie bij het KiM. Verder heeft het KiM regelmatig een aantal stagiairs. Het accent ligt daarbij op masterstudenten die hun thesis bij het KiM schrijven over een onderwerp dat voor het KiM relevant is, dan wel een onderdeel vormt van een KiM project. Stagiairs zijn een prima mogelijkheid om een potentiële kandidaat voor een functie bij het KiM te leren kennen. Verder vergroot het KiM zijn bekendheid bij studenten door het geven van gastcolleges.

Het werven van senior onderzoekers is lastiger. Het op een traditionele manier open stellen van een vacature blijkt weinig goede kandidaten op te leveren. Sinds een paar jaar zet het KiM in op het zoeken benaderen van potentieel geschikte kandidaten die deel uitmaken van de netwerken van het KiM. Ook maakt het KiM incidenteel gebruik van een recruiter.

Medewerkers vasthouden en laten ontwikkelen

Minstens even belangrijk als het werven van medewerkers is het vasthouden van goede zittende medewerkers. Er is bij het KiM veel aandacht voor het behouden van een goede werksfeer. Dit wordt onder meer gedaan met een wekelijks gezamenlijk lunchmoment, het vieren van verjaardagsmomenten, teambuilding, en het organiseren van een jaarlijkse uitje. Ook hebben medewerkers frequent een persoonlijk overleg met hun kennislijnmanager.

Een belangrijk onderdeel van medewerkers vasthouden is door hen goede ontwikkelingsmogelijkheden te bieden. Bij het KiM is veel aandacht voor de ontwikkeling van medewerkers. Dat geldt zowel voor de ontwikkeling van competenties, als voor de ontwikkeling van inhoudelijke vaardigheden (onder andere via cursussen en het deelnemen aan congressen). Het KiM biedt zowel generieke (voor alle KiM'ers) als individuele ontwikkelingsmogelijkheden aan.

Onder generieke ontwikkeling vallen bijvoorbeeld:

- Cursussen voor iedereen. Een concreet voorbeeld is de in 2021 en 2022 aangeboden schrijfcursus.
- Strategische dagen. Jaarlijks is er bijvoorbeeld een heidag waarin over het programma of wetenschappelijke integriteit wordt gesproken
- KiM-lunch. Wekelijks presenteert een KiM'er of een externe over uiteenlopende zaken. Dit kan een specifiek onderzoeksproject zijn, maar kan ook bijvoorbeeld een presentatie zijn over de inkoopprocessen.
- Kennislijnoverleggen en vakberaden. Maandelijks wordt kennis uitgewisseld rond projecten en rond verschillende mobiliteitsgerelateerde thema's in verschillende vakberaden en kennislijnoverleggen.

Wat betreft individuele ontwikkelingsmogelijkheden:

- Er zijn verschillende mogelijkheden voor KiM'ers om cursussen en trainingen te volgen om daarmee hun vaardigheden (bijvoorbeeld op het terrein van onderzoek of projectleiderschap) te verbeteren. Dit betreft vaak maatwerk en wordt door de medewerker in samenspraak met zijn of haar leidinggevende afgesproken.
- Een bijzondere vorm van opleiding is het starten van een promotietraject. Het KiM moedigt haar onderzoekers aan om een promotietraject te starten. Momenteel heeft KiM 4 medewerkers die naast hun werk bij het KiM bezig zijn met een promotietraject. Zij doen dat vooral in eigen tijd, maar het KiM streeft wel naar synergie tussen het promotieonderzoek en het KiM onderzoek. Het KiM ondersteunt dit met enige werktijd en een financiële bijdrage.
- Er is voor medewerkers ook ruimte voor stages om daarmee vaardigheden te vergroten. Een voorbeeld hiervan is het tijdelijk meedraaien in een beleidsprogramma om daarmee meer gevoel te krijgen voor werkzaamheden van een beleidsmedewerker en de context waarin beleid opereert. Zo hebben een tweetal KiM'ers tijdelijk een rol vervuld binnen de programmadirectie COVID van het ministerie.
- KiM'ers hebben veel mogelijkheden voor het deelnemen aan (externe) lezingen, bijeenkomsten, symposia en congressen. Directe relevantie van de bijeenkomst voor een project is niet vereist: inspiratie opdoen is ook een goede reden om naar bijeenkomsten te gaan.
- Er bestaan binnen het KiM verder ruime mogelijkheden voor medewerkers die zich goed ontwikkelen om door te groeien, bijvoorbeeld van junior naar senior functies. In bijzondere gevallen, en als er ruimte is, is ook doorgroei naar een managementfunctie mogelijk.

Het KiM heeft in 2021 samen met de HRM-adviseur de ontwikkelingsmogelijkheden van KiM'ers geanalyseerd. Daaruit kwam naar voren dat de KiM'ers de huidige ontwikkelingsmogelijkheden waarderen. Het KiM wil het aanbod van ontwikkelingsmogelijkheden in de toekomst verder structureren, om die ook in de communicatie naar potentiële kandidaten beter voor het voetlicht te brengen. Tenslotte heeft het KiM samen met een aantal andere instituten recent het initiatief genomen om binnen het informele verband van Rijkskennisinstellingen (RKI's) te verkennen hoe de RKI's gezamenlijk kunnen optreden om goede onderzoekers te werven en vooral om medewerkers die bij de ene RKI werken een volgende

loopbaanstap in een andere RKI te kunnen bieden. Dit wordt de komende tijd nader uitgedacht.

6.2 Borging overdacht kennis

Het KiM is een relatief klein instituut, dat met circa 25 onderzoekers het brede terrein van mobiliteit (inclusief de relatie met bereikbaarheid, duurzaamheid, veiligheid en gezondheid) bestrijkt. Dit maakt dat er soms maar 1 of 2 onderzoekers zijn met kennis van een bepaald aspect, methode of van een bepaalde modaliteit. Dat is kwetsbaar en betekent dat de uitwisseling en overdracht van kennis bij het KiM meer dan gemiddeld van belang is.

Het KiM speelt hier op in door veel interne uitwisseling te organiseren. Dit gebeurt ten eerste in de kennislijnoverleggen en vakberaden (zie 2.2). Belangrijkste doel van die kennislijnoverleggen en vakberaden is uitwisseling over projecten, methoden, ontwikkeling in wetenschap en maatschappij en contacten met beleid. Ten tweede organiseert het KiM bij ieder onderzoeksproject de zaagsessies (zie 5.1). Het primaire doel van die zaagsessies is kwaliteitsborging. Maar door die zaagsessies vindt ook kennisoverdracht plaats.

Het KiM stuurt er op dat junior medewerkers zo snel mogelijk volwaardig participeren in projectteams en in overleggen met de beleidsdirecties. Dit bevordert de overdracht van kennis (en vaardigheden zoals bestuurlijke sensitiviteit). Als het vertrek van een medewerker wordt voorzien (bijvoorbeeld bij pensionering) maakt het KiM gerichte afspraken over de kennisoverdracht van de betreffende medewerker. Die afspraken betreffen zowel de digitale vindbaarheid van analyses en literatuur, als de mondelinge overdracht van kennis en contacten.

6.3 Omgaan met ontwikkelingen in beleidsomgeving, wetenschap en maatschappij

In de afgelopen jaren heeft zich een aantal veranderingen voorgedaan in de beleidsomgeving, in de wetenschap en in de maatschappij waarop het KiM heeft ingespeeld.

In de maatschappij en in het beleid van IenW is de afgelopen jaren meer focus komen te liggen op duurzaamheid. Duurzaamheid is niet langer een aspect om in de beleidsontwikkeling rond mobiliteit en bereikbaarheid rekening mee te houden, maar een centrale doelstelling in het IenW-beleid. Voor verschillende onderdelen van duurzaamheid (waaronder CO2-reductie) zijn de doelstellingen bovendien wettelijk vastgelegd. Het KiM had in onderzoek en KaT altijd al aandacht voor de duurzaamheidsaspecten van mobiliteit, maar heeft die aandacht in de afgelopen jaren versterkt, onder andere door het aannemen van meer onderzoekers op dit gebied en een intensievere relatie met de beleidsdirectie Duurzame Mobiliteit.

Gelijktijdig is binnen IenW het besef gegroeid dat mobiliteit niet zozeer een maatschappelijk doel is, maar een middel om bereikbaarheid, veiligheid, gezondheid en duurzaamheid te realiseren. Door bijvoorbeeld de notitie / het rapport '[Mobiliteit als vehikel](#)' heeft het KiM dit besef aangewakkerd. Het KiM geeft hier in zijn jaarlijkse programma ook gevolg aan door meer focus te leggen op bijvoorbeeld de verschillende verschijningsvormen van bereikbaarheid.

Naast deze inhoudelijke verschuivingen heeft het KiM vroegtijdig veranderingen gesignaleerd in hoe beleid informatie tot zich neemt. Waar er in de beginperiode van het KiM nog relatief veel beleidsmedewerkers waren met een grote hoeveelheid inhoudelijke bagage en soms zelfs uitgebreide detailkennis, is dat in de afgelopen jaren steeds minder geworden. Dit heeft iets betekend voor de manier waarop het KiM zijn kennis aanbiedt. Een dik, doorwrocht rapport is nog wel relevant voor de wetenschappelijke verantwoording en voor gezaghebbendheid van het KiM binnen

de onderzoekswereld, maar functioneert niet (meer) als communicatiemiddel richting de beleidswereld. Het KiM is zich daarom steeds meer gaan toeleggen op toegankelijke communicatiemiddelen als brochures, filmpjes en infographics. Sinds kort zijn bovendien brochures de hoofdproducten van het KiM, met de wetenschappelijke verantwoording in achtergrondrapporten (zie 3.1). Een bijkomend voordeel van deze aandacht voor andere communicatiemiddelen dan doorwrochte rapporten, is dat maatschappelijke organisaties en ook burgers eenvoudiger inzicht kunnen krijgen in de resultaten van KiM onderzoek. Op die manier voedt het KiM de maatschappelijke discussie over mobiliteit en aan mobiliteit gerelateerde thema's. Dat is weliswaar geen primair, maar wel een secundair doel van het KiM.

Omdat beleidsmedewerkers relatief vaak van functie wisselen, functioneert het KiM in toenemende mate als het "inhoudelijk geheugen" van beleid. Ook dat is geen primair doel van het KiM, maar een interessant bij-effect van het binnen een departement als kennisorganisatie opereren.

In de wetenschappelijke wereld is in de afgelopen jaren maatschappelijke doorwerking een steeds belangrijker aspect en beoordelingscriterium geworden. Dit leidt ertoe dat steeds meer onderzoek bij universiteiten (zeker ook op het terrein van mobiliteit) niet fundamenteel van karakter is, maar is gericht op toepassing in de beleids- en uitvoeringspraktijk. Dat brengt met zich mee dat er veel meer dan in het beginstadium van het KiM sprake is van raakpunten tussen onderzoek van het KiM en dat van universiteiten. Het KiM ziet deze ontwikkeling als een kans om de samenwerking met universiteiten te vergroten. Het KiM stimuleert die samenwerking, deels via de aan het KiM verbonden fellows, onder andere met de Technische Universiteit Delft. Daarnaast is het KiM, bij wijze van experiment, een samenwerkingsverband aangegaan met de Hogeschool Utrecht. Het praktijkgerichte onderzoek van een hogeschool staat op het eerste gezicht wat verder af van het werk van het KiM. Echter, het praktijkgerichte en vaak regionaal georiënteerde onderzoek van een hogeschool en het onderzoek van het KiM kunnen elkaar juist versterken: het onderzoek van het KIM (dat vaak wat meer hoog over en op Nederland als geheel is gericht) kan worden verrijkt met praktijkervaring in een bepaald gebied. Dit geldt bijvoorbeeld voor onderzoek op het gebied van deelmobiliteit. En het praktijkgerichte onderzoek van een hogeschool kan via het onderzoek van het KiM een steviger inhoudelijke basis krijgen.

Ook los van ontwikkelingen in beleid, wetenschap en maatschappij, heeft het KiM voortdurend aandacht voor de vraag of ze de goede dingen doet en of ze de dingen goed doet. Dit vergt des te meer aandacht omdat het KiM voortdurend de balans zoekt tussen het doen van wetenschappelijk goed onderzoek enerzijds en het "ritsen" van de inzichten uit onderzoek in beleid anderzijds. Een aantal jaren geleden leek de wetenschappelijke onderbouwing van de producten van het KiM wat minder aandacht te krijgen. Het KiM heeft toen een aantal jonge onderzoekers aangetrokken (deels net afgestudeerd, deels gepromoveerd) om ervoor te zorgen dat het KiM ervaring met de nieuwste (kwantitatieve en kwalitatieve) methoden van onderzoek in huis kreeg. Recent is gebleken dat, onder andere daardoor en door het vertrek van een aantal ervaren medewerkers, de relatie met de beleidsdirecties juist weer meer aandacht vergde. Dit heeft geleid tot de eerder genoemde interviews naar de relatie tussen KiM en beleid. De resultaten daarvan hebben geleid tot een aantal aanpassingen in de werkwijze van het KiM, zoals frequenter contact met sommige directies, extra aandacht voor nieuwe collega's en voor signaleren, die we waar relevant in de tekst hebben aangegeven.

Textbox 6.1 Beleid over toekomstbestendigheid KiM

In de interviews met beleidscontacten is gevraagd naar in hun ogen positieve en negatieve ontwikkelingen in de relatie met het KiM.

Als positief noemt men de opkomst van KaT (naast onderzoek) als manier om kennis beter en sneller te laten landen in beleid. Hierbij wordt ook een meer 'klantgerichte' positie genoemd die als positief wordt ervaren. Ook wordt een breder perspectief op mobiliteit genoemd (meer oog voor de interacties met aanpalende terreinen), evenals het initiatief tot de KiM-lunchlezingen voor beleid. Ook noemt men jonge frisse aanwas als kenmerk van het 'meebewegen' met de tijd en de toekomstbestendigheid van het KiM.

Een aandachtspunt dat wordt benoemd in de relatie tussen KiM en beleid is de huisvesting van het KiM op een andere locatie dan de beleidsdirecties. Dit heeft als gevolg dat de afstand groter is geworden. Dat heeft met name voor nieuwere medewerkers (zowel aan kant KiM als aan kant beleid) nadelige gevolgen (want hierdoor gaat de connectie minder vanzelf). *Reactie KiM: Dit punt wordt inderdaad ook door het KiM herkend (zie ook hst 2). Om nieuwe beleidsmedewerkers op de hoogte te stellen van het KiM investeert het KiM regelmatig in algemene presentaties over en toelichting op haar werkwijze richting beleidsafdelingen. Nieuwe KiM-medewerkers probeert het KiM zoveel mogelijk 'mee te laten lopen' met een senior medewerker om zo connecties op te doen.*

Textbox 6.2 Externen over toekomstbestendigheid KiM

De geïnterviewde externen benadrukken het belang van kennisrijk beleid. Het is belangrijk om als departement kennis in huis te hebben en continuïteit daarin te hebben. Veel kennis van universiteiten belandt niet zomaar in beleid. KiM wordt door geïnterviewde wetenschappers gezien als een loket, een link tussen wetenschap en beleid. Ook geïnterviewden uit de vervoer/beleidspraktijk noemen dat de KiM rapporten veel toegankelijker en praktischer voor hen zijn dan producten uit de academische wereld.

De algemene indruk van gesproken wetenschappers is dat op het jaarprogramma van het KiM over het algemeen de goede onderwerpen staan. Aangegeven wordt dat het KiM mogelijk nog wat meer zou kunnen signaleren en vooruit kijken. Overigens worden ook voorbeelden genoemd van publicaties waarin dit goed is opgepakt (denk aan een aantal studies rond Automatisch Vervoer). *Reactie KiM: Zoals eerder gesteld zal het KiM hier de komende tijd extra aandacht voor hebben, ook omdat dit werd genoemd in gesprekken met beleid.* Een geïnterviewde geeft aan dat het KiM, en andere partijen in het kennislandschap scherp moeten blijven op hun bestaansrecht. Er zijn ontwikkelingen gaande en posities verschuiven. Universiteiten pakken vaker maatschappelijk relevante vragen op. Duidelijk maken waar je voor staat en wat je doet blijft belangrijk, zowel richting beleid en bewindspersonen, als ook naar 'buiten'. Zo wordt door geïnterviewden ook ingebracht dat niet altijd duidelijk is wat verschillen zijn tussen KiM, PBL, KpVV, etc (zie ook tekstbox 2.3).

6.4 Synthese 'toekomstbestendigheid'

Om toekomstbestendig te zijn, is kwalitatief hoogwaardig personeel belangrijk. Gezien de arbeidsmarkt krap is, heeft het KiM de afgelopen jaren extra aandacht besteed aan arbeidsmarktbeleid. Deze 'verfrissing' van het personeel met jonge, gepromoveerde onderzoekers wordt ook door beleid en de buitenwereld onderkend. Het borgen van kennisoverdracht vraagt ook aandacht, mede gezien het KiM ook in toenemende mate 'het kennisgeheugen' vormt voor het ministerie.

Het KiM tracht in te spelen op ontwikkelingen in beleid en omgeving. Denk hierbij aan een verschuiving in thematiek richting duurzaamheid, en aanpassingen in de publicatiestijl om beter aan te sluiten bij de doelgroep, en het vergroten van de samenwerking met andere kennispartijen. Het KiM wil zich graag voortdurend verbeteren en aanpassen; zo leidde het vertrek van een aantal senior collega's onlangs tot hernieuwde aandacht voor het versterken van het contact met beleid.

7 Reflectie: SWOT en handelingsperspectieven

De analyse van de beleidsdoorwerking, maatschappelijke relevantie, productkwaliteit en toekomstbestendigheid geeft een beeld van de kracht van het KiM, maar benoemt ook punten van aandacht. Hieronder bespreken we in een analyse van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen (SWOT) de belangrijkste punten (7.1). Daarna bespreken we uit deze SWOT volgende handelingsperspectieven (7.2).

7.1 SWOT (Sterktes zwaktes kansen en bedreigingen)

De SWOT bestaat uit vier kwadranten: sterktes, zwaktes, kansen en bedreigen. Sterktes en zwaktes betreffen aspecten van het KiM zelf, terwijl kansen en bedreigen van buiten het KiM komen. Geïnspireerd door de analyses bespreken we hieronder de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het KiM. Meerdere kansen zijn echter tegelijkertijd ook mogelijke bedreigingen en sterke aspecten hebben soms ook een negatieve kant en vice versa. Deze relaties zijn visueel weergegeven in figuur 7.1.

Sterktes:

- Door het KiM worden kennisvragen van de beleidsdirecties beantwoord. Deze 'vraagsturing' draagt er in belangrijke mate toe bij dat de kennis van het KiM wordt gebruikt in de beleidsprocessen van IenW.
- Het KiM zit dicht op het beleidsproces omdat het onderdeel is van het ministerie. Dit maakt het voor de beleidsdirecties mogelijk om het KiM in een vroegtijdig stadium te betrekken in beleidsprocessen. Ook is het KiM daardoor aangesloten op de informatiestromen binnen het ministerie, zodat het KiM gemakkelijk uit eigen beweging in kan spelen op beleidsontwikkelingen. Tegelijkertijd is de onafhankelijkheid van het KiM in de uitvoering van en communicatie over onderzoek geborgd in een protocol om beïnvloeding van onderzoek door beleid te voorkomen.
- KiM is een sterk merk. Het KiM heeft binnen IenW een goede reputatie omdat het KiM fungeert als het 'kennisgeheugen' van het ministerie en de kwaliteit van het werk hoog is. Naar buiten toe staat het KiM bekend als een instituut met kwalitatief hoogwaardige producten, geleverd door onderzoekers met goede wetenschappelijke kwaliteiten.
- Het KiM levert begrijpelijke producten die in het beleidsproces direct gebruikt kunnen worden. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld wetenschappelijke artikelen. Dat de producten Nederlandstalig zijn helpt hierbij.
- Het KiM is multidisciplinair en modaliteit-overstijgend. Dit leidt er toe dat in veel producten van het KiM het mobiliteitssysteem als één geheel wordt beschouwd en dat mobiliteitsvraagstukken vanuit meerdere invalshoeken worden benaderd. Dit is een belangrijk verschil met de planbureaus die mobiliteit analyseren vanuit een bepaalde invalshoek.
- Het KiM is een kleine en compacte organisatie en de lijnen binnen het KiM zijn kort. Hierdoor kan het KiM snel en adequaat reageren op ad-hoc vragen vanuit de beleidsdirecties en kan het KiM flexibel inspelen op urgente beleidsontwikkelingen. Verder zijn de administratieve lasten bij het KiM beperkt omdat het KiM niet per project gefinancierd wordt, maar jaarlijks vanuit de begroting van IenW de beschikking krijgt over een budget voor personeel en uitbestedingen.
- Ondanks dat het KiM klein en compact is, beantwoordt het KiM onderzoeksvragen voor veel verschillende beleidsdirecties van het ministerie. Dit vergt dat KiM-onderzoekers zich verdiepen in een breed scala

aan thema's en dus breed kennis opbouwen. Hierdoor zijn zij makkelijk in staat verbanden te zien tussen verschillende mobiliteitsgerelateerde

Zwaktes:

- De hiervoor genoemde 'vraagsturing' impliceert dat het KiM niet geheel vrij is in de onderwerpkeuze. Dat zou kunnen betekenen dat het KiM bepaalde onderwerpen die het KiM van belang acht, niet zou kunnen oppakken. In de praktijk is dit nadeel erg beperkt omdat het KiM veelvuldig onderwerpen insteekt bij de beleidsdirecties, waardoor er alsnog sprake is van vraagsturing. Bovendien heeft het KiM bovendien de mogelijkheid om onderwerpen die het KiM erg belangrijk vindt en waarover geen vragen vanuit de beleidsdirecties komen toch op het programma te zetten.
- Het KiM richt zich op mobiliteit en met mobiliteit samenhangende terreinen (zoals duurzaamheid en ruimtelijke ordening). Dit beperkt de mogelijkheid om zelfstandig als KiM mobiliteit overstijgende, integrale vraagstukken op te pakken, bijvoorbeeld rond ruimtelijke inrichting en economische ontwikkeling.
- De hiervoor genoemde beperkte omvang van het KiM maakt dat het KiM kwetsbaar is voor het vertrek van medewerkers (onder andere door pensionering). Kennis over bepaalde sectoren of over bepaalde beleidsprocessen kan op die manier gemakkelijk verdwijnen. Verder beïnvloeden personele wissels bij het KiM de bekendheid van het KiM bij de beleidscollega's.
- De strenge kwaliteitsborging bij het KiM beperkt de snelheid van het proces van afronden en publiceren van onderzoeken. Ook lopen onderzoeken regelmatig uit, vanwege het flexibel inspringen op urgente KaT-vragen.
- De opslag van data is bij het KiM niet strak georganiseerd, wat de vindbaarheid van data door medewerkers beperkt.
- De vindbaarheid van recente en oudere KiM publicaties via zoekmachines (zoals Google, Google scholar) is beperkt.
- De internationale impact en zichtbaarheid van het KiM neemt weliswaar toe, maar is beperkt omdat de producten van het KiM tot voor kort overwegend Nederlandstalig waren.

Kansen:

- IenW en andere departementen en overheden hechten in toenemende mate aan kennisinstellingen zoals het KiM, omdat betrouwbare en eenvoudig bruikbare kennis steeds belangrijker wordt in de beleidsvorming en het publieke debat, als tegenhanger tegen desinformatie en nepnieuws.
- Er zijn mogelijkheden voor het KiM om meer samen te werken met andere onderzoeksinstituten (waaronder universiteiten), maar ook met bijvoorbeeld regionale overheden en vervoerders.
- De al ingezette ontwikkeling om meer publicaties ook in het Engels uit te brengen kan de bekendheid van het KiM in de wetenschap vergroten. Bovendien kan dit helpen bij het werven van nieuw personeel.
- Het KiM besteedt sinds een aantal jaren ook op social media aandacht aan zijn publicaties. Hier liggen mogelijk nog meer kansen. Immers, social media zijn de afgelopen jaren sterk opgekomen en bieden een platform om kennis op een andersoortige manier onder de aandacht te brengen.

Bedreigingen:

- Het KiM kan als Rijkskennisinstelling last hebben van het toenemende wantrouwen in de maatschappij ten opzichte van (wetenschappelijke) kennis en de overheid.
- Voor de beleidsdirecties en voor partijen buiten IenW is niet altijd duidelijk waarin het KiM verschilt van andere kennisinstellingen, zoals het PBL of KpVV/CROW. Dit kan leiden tot verkeerde aannames over de inzetbaarheid van het KiM ten opzichte van die van andere kennisinstellingen.

- KiM is gedeeltelijk afhankelijk van databronnen van andere instituten (CBS, RWS). Dat maakt het KiM kwetsbaar voor bezuinigingen of bijvoorbeeld veranderingen in methoden bij andere instituten.
- De vele personeelwisselingen bij de beleidsdirecties maken de kans op onbekendheid van het KiM bij beleid groter.
- Het KiM is vanwege haar beperkte omvang relatief kwetsbaar voor bezuinigingen. De huidige omvang (ca 30 fte) acht het KiM een minimum om als zelfstandig instituut te kunnen functioneren.
- De krappe arbeidsmarkt maakt het lastig om mensen te vinden en te behouden. Daarbij komt dat medewerkers van het KiM zowel goed onderzoek moeten kunnen doen als in staat moeten zijn om kennis en beleid te 'ritsen'. Dit stelt hoge eisen aan kandidaten.
- Veel kennisinstellingen, waaronder universiteiten, bewegen deels richting toegepast onderzoek, dat bovendien steeds vaker maatschappelijk relevant moet zijn. Dit kan betekenen dat de positie van het KiM qua onderzoek (niet qua KaT) minder uniek wordt.
- thema's.

Figuur 7.1 Samenvatting Sterktes, Zwaktes, Kansen en Bedreigingen

7.2 Handelingsperspectieven

Uit de SWOT volgt een aantal handelingsperspectieven voor de komende periode. Deels zijn deze door het KiM al opgepakt en in de voorgaande hoofdstukken beschreven. Hieronder volgen aanvullende handelingsperspectieven.

Rond beleidsdoorwerking:

- Nadere inzet op ritsen van kennis en beleid. De kracht van het KiM zit in de unieke positie ten opzichte van beleid. Op basis van de interviews met beleidscollega's zijn al eerste stappen gezet om deze relatie nog verder te verbeteren, zoals frequenter contact met verschillende beleidsafdelingen, het opnieuw onder de aandacht brengen van het KiM bij nieuwere beleidsmedewerkers, en het opnieuw doordenken van het publicatieproces. Het KiM wil de komende tijd nog sterker inzetten op het laten landen van inzichten van KiM bij beleidsprocessen en op het afstemmen van haar werk op de beleidsbehoefte en de handelingsperspectieven van beleid
- Nog scherper maken waar het KiM voor staat. Uit zowel de gesprekken binnen de beleidsomgeving als met externen bleek dat niet iedereen scherp heeft waarin het KiM precies verschilt van andere instituten zoals het PBL en CROW/KpVV en voor welke activiteiten het KiM zoal beschikbaar is (naast onderzoek ook KaT, bijvoorbeeld). Het KiM wil de komende tijd verder inzetten op communicatie hierover.

Rond maatschappelijke relevantie:

- Meer inzet op handelingsperspectief gericht op maatschappelijke doorwerking. Verschillende geïnterviewden noemen dat het ontvullende en op de huidige feiten gebaseerde karakter van sommige KiM-studies het verder brengen van transitie soms niet helpt. Een voorbeeld is de KiM-studie over deelmobiliteit, waarin, zeker in het persbericht en de samenvatting, de nadruk ligt op de geringe omvang van deelmobiliteit op dit moment. Het KiM wil dit signaal oppakken door in studies meer oog te hebben voor wat nodig is (bijvoorbeeld qua inzet van overheidsinstrumenten) om een bepaalde gewenste ontwikkeling (in het voorbeeld het vergroten van het aandeel deelmobiliteit) wél in gang te zetten.
- Meer inzet op social media. Het KiM heeft geconstateerd dat er mogelijke kansen liggen op het terrein van social media om haar maatschappelijke relevantie te vergroten. Het KiM zal een expert vragen om suggesties aan te dragen om de strategie van het KiM rond social media te versterken.

Rond productkwaliteit:

- Beperken uitloop en extra capaciteitsbeslag projecten. Om tijdige kennislevering en efficiënte inzet van capaciteit te bevorderen, is het belangrijk dat het onderzoeksproces efficiënt verloopt. Zicht op oorzaken van uitloop en extra capaciteitsbeslag kan daarbij helpen. Het KiM stelt een overzicht van oorzaken en oplossingen op.
- Meer onderzoeks- en KaT capaciteit vrijmaken. Het KiM wil de kennis van zijn onderzoekers graag nog beter benutten. Daarom wil het KiM medewerkers die goed zijn in het leiden van projecten iets vaker in deze rol zetten, wat betekent dat zij wat minder zelf onderzoek (gaan) doen. Tegelijkertijd wil het KiM medewerkers die juist goed zijn in het doen van onderzoeken meer inzetten op onderzoek doen in plaats van bijvoorbeeld het leiden van projecten. Ook beoogt het KiM een directiesecretaris aan te nemen voor ondersteunende activiteiten die nu vaak (nog) door onderzoekers worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen onderzoekers zich nog meer richten op het leveren van kennis.
- Verbeteren datamanagement. Datamanagement gebeurt nu vaak nog op projectbasis en bovendien niet heel gestructureerd. Uit de rondvraag blijkt

dat onderzoekers dit soms een beperking vinden. Het KiM wil de komende tijd zijn manier van datamanagement opnieuw bezien zodat data beter vindbaar worden voor de KiM-medewerkers.

Rond toekomstbestendigheid:

- Meer inzet op samenwerking. Het KiM realiseert zich dat integrale maatschappelijke vraagstukken niet alleen kennis over mobiliteit en aanpalende terreinen vereisen. Bij bepaalde vraagstukken wil het KiM dan ook meer samenwerking zoeken met kennisinstellingen (waaronder universiteiten) die andersoortige kennis in huis hebben dan het KiM. Dit betekent wel dat heldere en bij de positie van het KiM passende afspraken moeten kunnen worden gemaakt, bijvoorbeeld over de relatie met de beleidsdirecties en de wijze en timing van publiceren.
- Meer inzet op internationalisering. Voor de bekendheid en reputatie van het KiM in de wetenschappelijke wereld zijn Engelstalige publicaties van belang. Het betreft hier niet alleen papers in wetenschappelijke tijdschriften en bijdragen aan internationale wetenschappelijke congressen, maar ook in het Engels vertaalde KiM-brochures. Het KiM wil hier in de komende periode meer op inzetten.

Bijlage 1 Toelichting aanpak zelfevaluatie en gesprekspartners

Voor deze zelfevaluatie zijn door een projectteam binnen het KiM verschillende analyses uitgevoerd. We beschrijven hieronder de aanpak van deze analyses.

1. Interne analyse

In de eerste plaats hebben we intern onze eigen werkwijze in kaart gebracht. Het projectteam bestaande uit MT-leden en KiM-medewerkers heeft daartoe het voortouw genomen. Aanvullend is een 'focusgroep' georganiseerd met medewerkers van het KiM, en is nog met enkele individuele medewerkers op de uitkomsten van de focusgroep gereflecteerd. De concept zelfevaluatie is daarnaast besproken en vastgesteld in het MT en de hoofdconclusies zijn gepresenteerd aan alle medewerkers. Op basis daarvan zijn laatste aanpassingen gedaan.

2. Interviews met beleid over relatie met het KiM

Aanvullend aan de interne analyse maken we gebruik van interviews onder beleidscontacten. De interviews hadden tot doel meer inzicht te krijgen in hoe beleid aankijkt tegen de werkwijze van het KiM, om van daaruit verder te werken naar een optimale effectiviteit van het KiM ten opzichte van de IenW beleidsdirecties. Het ging hier om vragen aan het beleid zoals: moet het KiM dichter bij beleid staan, en meer Kennis-Aan-Tafel (KaT) leveren? Of juist meer op afstand en zich richten op gedegen onafhankelijk onderzoek? Wat is de doorwerking op beleid van het KiM-werk en de maatschappelijke impact ervan en hoe kan dit nog beter?

De interviews zijn gevoerd met (21) vertegenwoordigers (vaak afdelingshoofden of coördinerende medewerkers) van verschillende afdelingen waarvoor het KiM werkzaam is.

De resultaten uit de interviews zijn voor een groot deel samengevat in deze zelfevaluatie, en verwerkt in de blauwe kaders in de verschillende hoofdstukken. Uit de interviews volgden verschillende mogelijkheden om de relatie met beleid nog verder te versterken. Soms betroffen dit algemene mogelijkheden, en soms betrof het de individuele situatie van de beleidsafdeling (bijv. een gezamenlijk uitgesproken behoefte om frequenter overleg te voeren om uit te wisselen). De acties die reeds in gang zijn gezet zijn verwerkt in de zelfevaluatie.

3. Interviews met externen over het KiM

Ten behoeve van deze zelfevaluatie gingen we (ook) met vertegenwoordigers van verschillende partijen in het werkveld in gesprek. In totaal spraken we 16 personen. De respondenten zijn werkzaam bij de TU Delft, Radboud Universiteit Nijmegen, Universiteit van Amsterdam, Universiteit Utrecht, Rijkswaterstaat, NS, Gemeente Den Haag, Gemeente Amsterdam, Gemeente Utrecht, Vervoerregio Amsterdam, NS en CROW/KpVV. We spraken hen (onder andere) over hun beeld van het KiM, de overeenkomsten en verschillen met planbureaus en universiteiten, het gebruik van kennis en het gebruik van KiM-producten, de positie van het KiM, de kwaliteit van producten, de zichtbaarheid van- en eventuele kansen voor het KiM. Dit leverde naast interessante en inspirerende gesprekken, ook nieuwe ideeën op voor mogelijke onderzoeksthema's, netwerken, communicatievormen en samenwerking. Verschillende inzichten uit de gesprekken zijn verwerkt in de kaders in de verschillende hoofdstukken.

4. Inventarisatie bereik KiM

Ook deden we een inventarisatie van het bereik van het KiM. Dit door een analyse van:

- 1) De eigen website, met aandacht voor het aantal publicaties en het aantal bezoeken en downloads;
- 2) Verwijzingen op google en google scholar, zowel het totaal aan verwijzingen naar het KiM, als een analyse van de gebruikers van geselecteerde publicaties;
- 3) Verwijzingen in parlementaire documenten, door een analyse van verwijzingen naar het KiM in het totaal aan documenten, in kamerbrieven en in kamervragen en antwoorden;
- 4) Verwijzingen in kranten, uitgevoerde radio en tv interviews, en verwijzingen naar het KiM in (social) media.
- 5) Het aantal wetenschappelijke publicaties met KiM-auteur, en het aantal wetenschappelijke verwijzingen naar het KiM.

De meeste analyses betroffen een overzicht van de langjarige ontwikkeling, met daarna een verdieping op de laatste jaren. De focusjaren variëren enigszins tussen de analyses. In de volgende bijlage (2) zijn de resultaten van de inventarisatie te vinden.

Bijlage 2 Cijfermatig overzicht van beleidsdoorwerking,

Highlights

Ten behoeve van de zelfevaluatie is gezocht naar informatie om de analyse cijfermatig te onderbouwen. De verzamelde gegevens geven een indicatie van de doorwerking in beleid, maatschappelijke relevantie en productkwaliteit. Hieronder presenteren we enkele highlights per onderdeel.

Doorwerking in beleid:

- Het aantal Kennis aan Tafel (KaT) projecten bij het KiM is door de jaren heen toegenomen. Aangezien het KiM met KaT (in de basis) kennis gelijk in het beleidsproces inbrengt, heeft het KiM in toenemende mate meer directe doorwerking in beleid.
- Ook het aantal verwijzingen naar het KiM (door beleid) in kamerbrieven en in het beantwoorden van kamervragen ligt de afgelopen jaren zowel absoluut als relatief hoger dan in eerdere jaren.
- Verwijzingen naar het KiM in kamerbrieven betreffen in de periode 2018-2021 met name cijfermatige rapporten van het KiM, zoals het 'Mobiliteitsbeeld' en 'Kerncijfers'. Ook naar de COVID-brochures werd de afgelopen jaren relatief vaak verwezen. De verwijzingen in antwoorden van kamervragen betreffen in diezelfde periode vooral publicaties omtrent vliegen, maar ook rond thuiswerken en middellange termijn verkenningen.

Maatschappelijke relevantie:

- Het aanbod van onderzoeksrapporten op de KiM-website is sinds de oprichting van het KiM redelijk stabiel. Het aantal onderzoekspublicaties daalt licht (waarschijnlijk onder invloed van meer KaT-activiteiten); het aantal notities laat over de linie een lichte stijging zien. We zien met name een toename van zogenaamde 'andersoortige' publicaties op de KiM-website in de afgelopen jaren (zoals papers, presentaties, factsheets, etc.). Het merendeel van de publicaties heeft een focus op personenmobiliteit, al varieert dit wat over de jaren. De meeste publicaties richten zich op meerdere vormen van mobiliteit; een minderheid focust op één modaliteit. Hierbij zijn publicaties gericht op wegen en (vracht)autoverkeer en publicaties gericht op ov en spoor de grootste categorieën.
- Unieke gebruikers van de KiM-website bezochten over een recente periode van 2 jaar gemiddeld 1,5 keer de website. Hierbij bezochten de meeste gebruikers de home page, gevolgd door de publicatie- en de medewerkerspagina. Van de publicaties werden 'Kerncijfers' en het 'Mobiliteitsbeeld' het vaakst gedownload, gevolgd door publicaties over COVID en mobiliteit en thuiswerken.
- Het aantal verwijzingen naar het KiM op google en google scholar is door de jaren heen toegenomen. Gebruikers (verwijzers naar KiM op google) komen vooral uit onderzoek en wetenschap (met name netwerkpagina's en scripties), uit de (vak)media (met name rond mobiliteit, verkeer en leefomgeving), en uit de overheid (met name rijk, maar ook regio en lokaal).
- Het aantal verwijzingen in kranten is toegenomen door de jaren heen; vooral 2020 (met veel COVID gerelateerde publicaties) springt eruit. NRC en FD verwijzen het vaakst naar het KiM; het aantal verwijzingen in Telegraaf en regionale kranten ligt iets lager. Thuiswerken, COVID, files en deelmobiliteit zijn belangrijke thema's in de kranten.

- Er zijn de afgelopen jaren verschillende radio interviews gegeven, met name op Radio 1 en BNR. Verzoeken voor TV kwamen sporadisch voor. Met name publicaties over files en COVID trokken hier de aandacht.
- De meeste publicaties worden ook op social media gedeeld. Dit gebeurt via de KiM-pagina's, maar ook via accounts van individuele medewerkers. Ook hier worden vooral publicaties met een grote cijferbasis (Mobiliteitsbeeld, Fietsfeiten), en studies rond COVID, thuiswerken, deelmobiliteit en hubs in de afgelopen jaren relatief vaak gedeeld en geliked.
- Wat betreft bereik in het politiek-maatschappelijke debat zien we dat er een enkele keer een kamervraag wordt gesteld naar aanleiding van een KiM-publicatie. Wanneer overigens naar het totaal aan verwijzingen naar het KiM in parlementaire documenten wordt gekeken, is een stijging zichtbaar over de tijd. Een groot deel van deze verwijzingen betreffen bijlagen van kamerstukken.
- Richting de (wetenschappelijke) vakwereld is het KiM actief op de bekendere mobiliteitsgerelateerde congressen in binnen- en buitenland. Ook is het KiM actief in besturen en commissies, bijvoorbeeld rond ETC en TRB. Het KiM is ook in toenemende mate betrokken bij activiteiten van ITF, bijvoorbeeld via bijdragen aan working groups, roundtables en presentaties op ITF research days.
- KiM-mers publiceren ook regelmatig in wetenschappelijke tijdschriften. Hier is een lichte stijging zichtbaar. Deze publicaties zijn voor meer dan 50% in samenwerking met andere partijen (met name als gevolg van promoverende medewerkers). In de meeste gevallen zijn KiM-mers hier eerste auteur.

Productkwaliteit:

- Analyse van google scholar suggereert een toename in de mate waarin er in internationale documenten wordt verwezen naar het KiM. Met name Engelstalige KiM-publicaties en cijfermatige overzichten (zoals het Mobiliteitsbeeld en Kerncijfers) worden hierbij gebruikt.
- Analyse van een selectie van de Nederlandstalige vakliteratuur (papers voor CVS en voor Tijdschrift Vervoerswetenschap) laat zien dat er in zo'n 10 tot 35% van de papers een verwijzing naar het KiM bestaat. Dit beeld is over de afgelopen jaren heen redelijk stabiel.

Reflectie:

- Bovenstaande analyses kennen beperkingen; zo zijn zoekmachines vaak niet volledig, en wordt er door anderen niet altijd correct naar het KiM verwezen. Zodoende is het aantal gevonden verwijzingen waarschijnlijk een onderschatting van de werkelijkheid.
- Het bereik van het KiM op social media is vooralsnog beperkt, evenals de inzet op Engelstalige publicaties. Hier liggen mogelijk nog kansen richting de toekomst.

1. Aanleiding

Er zijn verschillende bronnen die kunnen helpen om een meer cijfermatig beeld te geven van de beleidsdoorwerking, productkwaliteit en maatschappelijke relevantie van het KiM. Deze bijlage geeft de resultaten van een inventarisatie van het bereik van het KiM. Het geeft zicht op het aanbod en gebruik van KiM-publicaties, doorwerking richting beleid en parlement, het bereik in (social) media en in de (wetenschappelijke) vakwereld. Hieronder geven we eerst een cijfermatig beeld van de doorwerking richting beleid en parlement (Hst 2). Daarna kijken we naar de maatschappelijke doorwerking (Hst 3) en de productkwaliteit (Hst 4). Wel moet benadrukt worden dat verschillende gebruikte bronnen hun beperkingen hebben. We beschrijven deze per onderdeel; daarnaast bespreken we een aantal algemene beperkingen in de reflectie (Hst 5). Ook moet benadrukt worden dat in het interpreteren van de hieronder genoemde getallen rekening moet worden gehouden met 1) de beperkte omvang van het KiM³ en 2) de relatief grote rol van kennis aan tafel (vereist veel capaciteit, maar leidt vaak niet tot publicatie).

2. Doorwerking in beleid

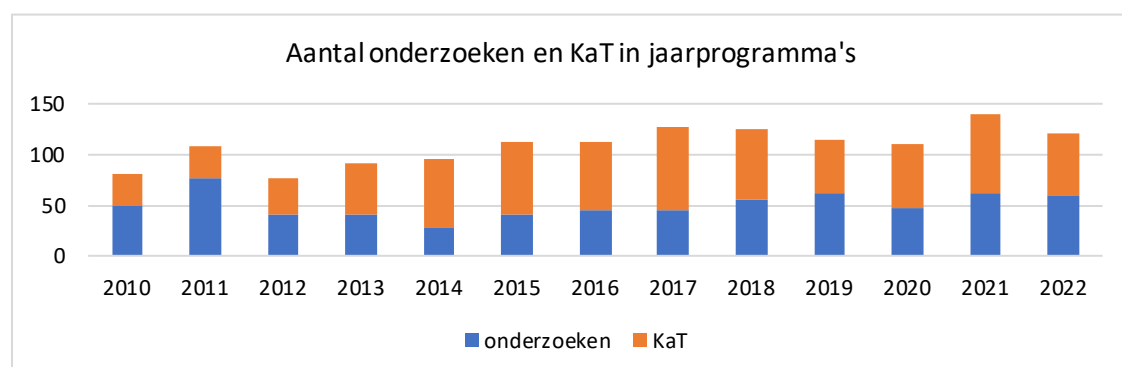
De doorwerking van de kennis van het KiM in beleid is niet altijd direct zichtbaar. Om een cijfermatige indicatie te geven van de doorwerking van KiM richting beleid, kijken we in de 1^e plaats naar het aantal KaT-projecten dat het KiM uitvoert. Hierbij wordt kennis direct ingebracht in beleidsprocessen. Daarnaast inventariseren we een wat meer indirecte doorwerking in beleid, door te kijken naar de mate waarin het KiM voorkomt in parlementaire documenten, met een focus op kamerbrieven en de beantwoording van kamervragen.

A. KaT en onderzoek

Met name waar het gaat om KaT is de doorwerking niet altijd op schrift vastgelegd, maar kan er wel directe beleidsdoorwerking zijn. We brachten hiervoor het aantal KaT projecten op het jaarprogramma van het KiM in kaart. Uit de analyse blijkt het volgende:

- Het aantal KaT-projecten op het jaarprogramma van het KiM is door de jaren heen toegenomen, al fluctueert het wat over de jaren. Het totaal aantal projecten (onderzoek en KaT gezamenlijk) op het jaarprogramma fluctueert ook over de jaren. Dit heeft niet zozeer te maken met het aantal vragen vanuit de beleidsomgeving. Hierin speelt met name de omvang van projecten (het ene project vraagt veel meer capaciteit dan het andere) een belangrijke rol.
- In de meeste jaren is circa 50-60% van de projecten op het jaarprogramma van het KiM een KaT-project. Daarbij moet nog worden aangetekend dat (anders dan bij onderzoek) Kennis aan Tafel nog niet altijd vastligt wanneer het jaarprogramma wordt opgesteld. KaT is flexibeler en wordt vaak gedurende het jaar toegevoegd. Het jaarprogramma komt eens per jaar uit en wordt hier gedurende het jaar niet op aangepast. Daarom ligt het aantal KaT activiteiten naar waarschijnlijkheid verhoudingsgewijs wat hoger dan in deze figuur zichtbaar is. Een KaT-project neemt in het algemeen minder capaciteit in beslag dan een onderzoeksproject. Als we uitgaan van een gemiddelde van 20 dagen voor KaT en 80 dagen voor onderzoek, wordt op basis van de verhouding op het jaarprogramma ca. 20-30% van de onderzoekstijd aan KaT besteed.

³ Het KiM heeft gemiddeld tussen de 25 en 30 medewerkers (circa 25 onderzoekers). Ter illustratie: Het PBL heeft ruim 200 medewerkers, het SCP heeft circa 100 medewerkers en het SWOV heeft 35 á 40 inhoudelijke medewerkers.

Figuur b.2.1 Overzicht KaT en onderzoek in het KiM-jaarprogramma

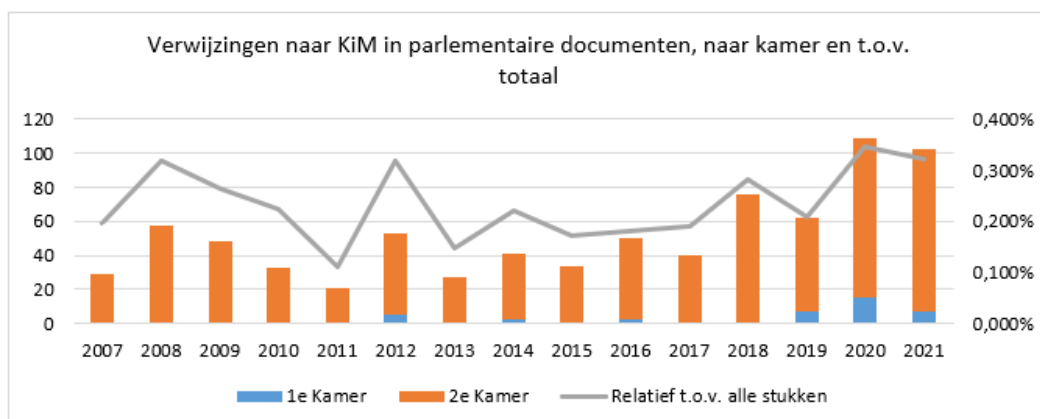
B. Verwijzingen in parlementaire documenten

Er komen in verschillende parlementaire documenten (kamerstukken, handelingen, kamervragen, en niet-dossierstukken) verwijzingen naar het KiM voor. We schetsen eerst een overkoepelend beeld van verwijzingen naar het KiM in parlementaire documenten. Vervolgens zoomen we in op kamerbrieven en op de beantwoording van kamervragen.

Parlementaire documenten

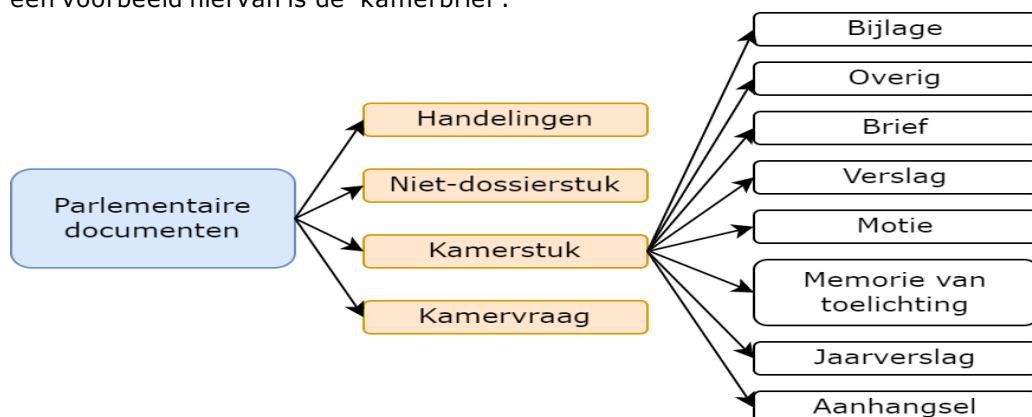
We inventariseren eerst het totaal aantal verwijzingen naar het KiM in parlementaire documenten, via de site overheid.nl. Deze site bevat de documenten voor zowel de Eerste als de Tweede Kamer. We zochten in de parlementaire documenten op de term "Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid". Zoeken op "KiM" levert teveel andersoortige hits op, waarbij bijvoorbeeld mensen met de naam "Kim" naar boven komen. Onderstaande figuur geeft het zoekresultaat voor de laatste 6 jaar. Hieruit blijkt dat:

- Het aantal verwijzingen naar het KiM in parlementaire documenten de afgelopen jaren een stijgende lijn laat zien. Deze toename is ook in relatieve zin zichtbaar (ten opzichte van het totaal aan parlementaire documenten) (grijze lijn).
- De verwijzingen naar het KiM vooral documenten betreffen ten behoeve van de Tweede Kamer. Daarnaast was er een enkele verwijzing ten behoeve van de Eerste Kamer. Deze verhouding tussen eerste- en tweede kamerdocumenten geldt overigens ook voor het totaal aan parlementaire documenten op de website van www.overheid.nl.

Figuur b.2.2 Verwijzingen naar KiM in parlementaire documenten periode 2016-2021

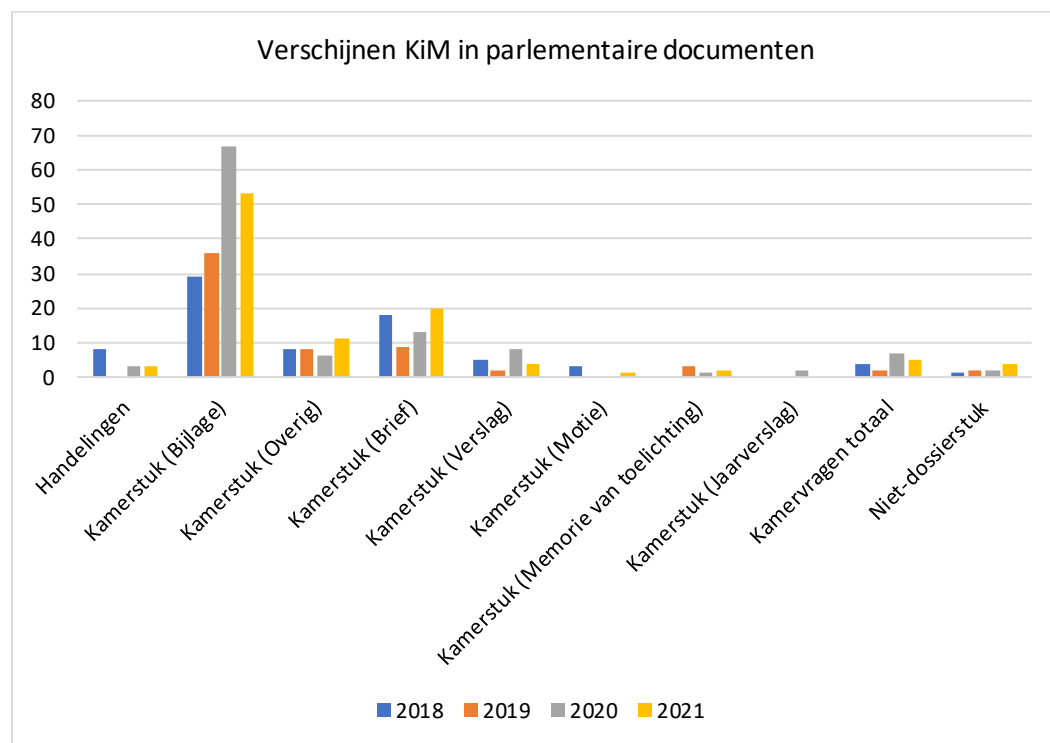
Parlementaire documenten zijn onder te verdelen in verschillende typen. Onderstaande figuur geeft een overzicht van de verschillende documenten die beschikbaar zijn. Handelingen zijn officiële geredigeerde woordelijke verslagen van de plenaire vergaderingen. Kamervragen zijn schriftelijke vragen van Kamerleden aan bewindspersonen. Niet-dossierstukken zijn stukken die geen onderdeel zijn van een kamerdossier, maar wel een dossiernummer hebben. Kamerstukken zijn verschillende vormen van informatiewisseling tussen de regering en het parlement; een voorbeeld hiervan is de 'kamerbrief'.

Figuur b.2.3 Overzicht typen parlementaire documenten

We analyseerden de verwijzingen naar het KiM in de afgelopen 4 jaar naar type document. Hieruit komt het volgende beeld (figuur b.2.4):

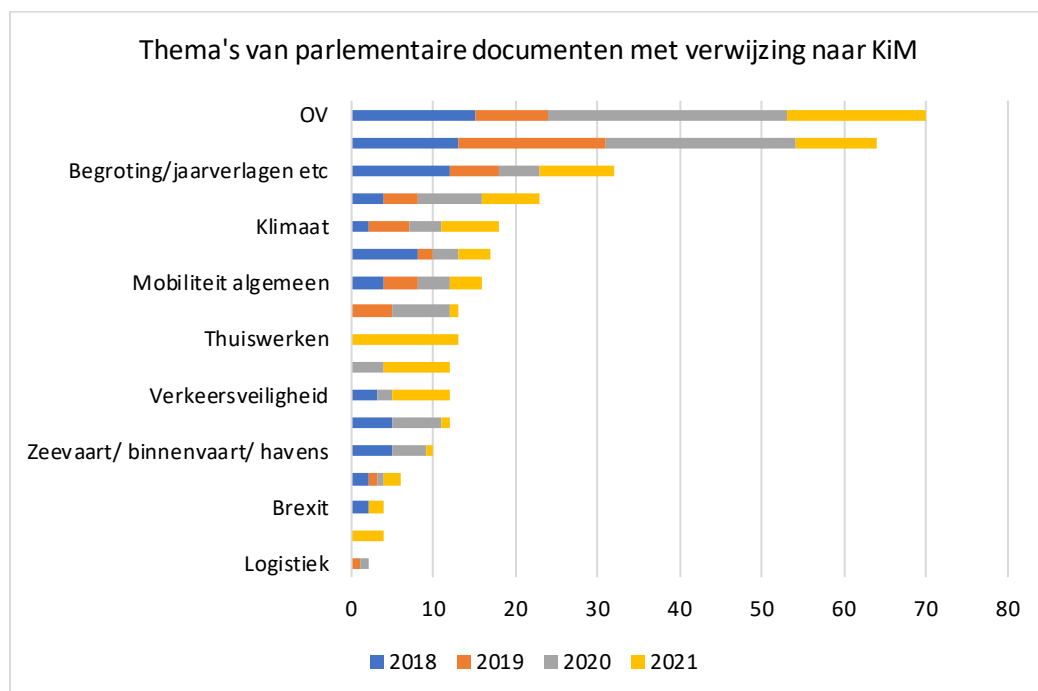
- Er wordt vooral verwezen naar het KiM in verschillende 'bijlagen' van kamerstukken.
- Er werd in de periode 2018-2021 gemiddeld zo'n 10 a 20 keer per jaar in kamerbrieven verwezen naar het KiM, en zo'n 5 a 10 keer per jaar in Kamervragen of antwoorden daarop.

Figuur b.2.4 Verwijzingen naar KiM in typen parlementaire documenten periode 2018-2021

We analyseerden de verwijzingen in de afgelopen 4 jaren ook naar thema. Figuur b.2.5 geeft het volgende beeld:

- Parlementaire documenten met verwijzingen naar het KiM gaan veelal over OV (inclusief internationaal OV) of luchtvaart (inclusief Schiphol en Lelystad airport). Ook gaat het relatief vaak over files en klimaat gerelateerde onderwerpen. In 2021 waren er verschillende verwijzingen naar het KiM in documenten rond het thema thuiswerken. Het KiM wordt ook relatief vaak genoemd in begrotingen en jaarverslagen; hier gaat het echter veelal om het noemen van het KiM als onderdeel van het ministerie.

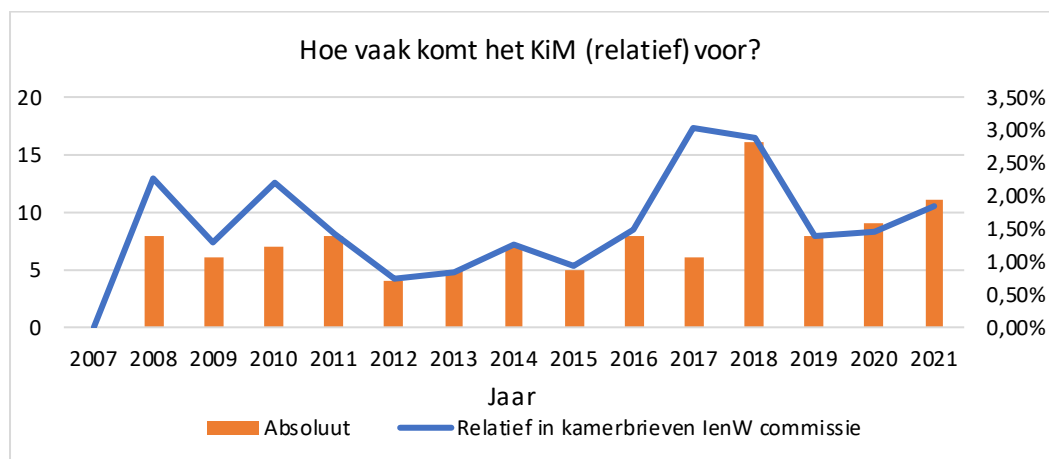
NB: 'Overig' zijn thema's die slechts één keer voorkwamen

Figuur b.2.5 Verwijzingen naar KiM in parlementaire documenten periode 2018-2021 naar thema

Kamerbrieven

We zoomen in op verwijzingen naar het KiM in kamerbrieven. Een verwijzing naar het KiM in een kamerbrief kan worden gezien als een vorm van doorwerking in beleid. Immers: onderzoek van het KiM wordt dan door de bewindslieden aangehaald in het informeren van de kamer. Om nader in te zoomen op kamerbrieven gebruikten we de website van de tweede kamer: www.tweedekamer.nl. Via deze site is het namelijk makkelijker om te selecteren op de verschillende typen kamerstukken. Wel bevat de site enkel de stukken voor de Tweede Kamer. We zochten op het voorkomen van "kennisinstituut voor mobiliteitsbeleid" in de kamerbrieven. Onderstaande figuur geeft hiervan een overzicht vanaf het oprichtingsjaar 2007. Hierin valt op:

- Dat er een relatief constante vermelding zichtbaar is van het KiM over de jaren heen, die ongeveer gelijk is aan de ontwikkeling van het totaal aantal kamerbrieven. We zien een uitschieter in 2018. Dit lijkt enigszins op toeval te berusten. Er is niet een bepaald thema of rapport wat bovenmatig veel voorkomt in 2018.

Figuur b.2.6 Verwijzingen naar KiM in kamerbrieven (absoluut en relatief t.o.v. totaal)

Naar welke KiM-rapporten wordt in deze kamerbrieven verwezen? Hieronder volgt een overzicht van de KiM-publicaties waar in brieven de afgelopen 4 jaar concreet naar verwezen is. Het volgende valt op (zie tabel onder):

- Er zijn relatief vaak verwijzingen naar het 'Mobiliteitsbeeld' en 'Kerncijfers' van het KiM. Deze verwijzingen komen in verschillende jaren voor.
- Ook is er (waarschijnlijk onder invloed van COVID) aandacht voor verschillende KiM-rapporten naar thuiswerken en naar trendprognoses.
- Overigens zijn er ook verschillende verwijzingen naar het KiM in kamerbrieven waarbij geen concrete publicatie wordt genoemd. Het betreft dan vermeldingen als: "Uit een recent rapport van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid blijkt dat...".

Tabel b.2.1 Voorkomen KiM-publicaties in kamerbrieven in periode 2018-2021

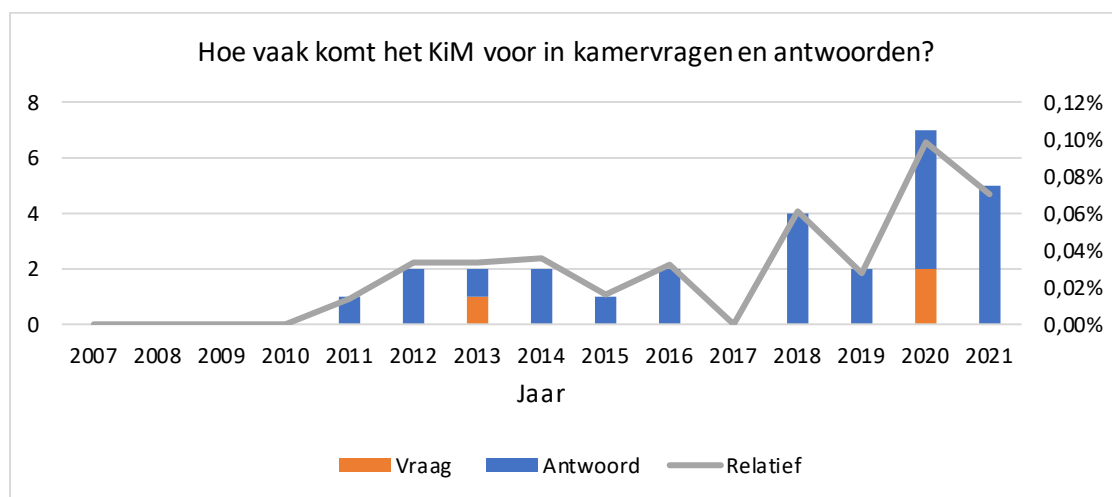
Voorkomen in kamerbrieven	Jaar	N
Kerncijfers Mobiliteit 2020	2021, 2020	2
Zakelijk vliegen: de reiziger, de reizen, de motieven en de vooruitzichten	2021	1
Thuiswerken, thuisonderwijs en mobiliteit: inzichten	2021	1
Thuiswerken en de coronacrisis. Een overzicht van studies naar de omvang, beleving en toekomstverwachting van thuiswerken in coronatijd.	2021	1
Mobiliteitsbeeld 2021	2021	1
Een uitwerking van brede welvaart voor de monitoring en evaluatie van mobiliteitsbeleid	2021	1
Verkenning maatschappelijk belang Nederlandse zeehavens	2020	1
Trendprognose wegverkeer 2020-2025 met daarbij de mogelijke gevolgen van de coronacrisis	2020	1
Substitutiemogelijkheden van luchtvaart naar spoor	2020	1
Mobiliteit en de coronacrisis	2020	1
Met de stroom mee: het stimuleren van elektrisch rijden	2020	1
Inzicht in de kosten van het spoorgoederenvervoer	2020	1
Op reis met vliegtuig, trein, auto of bus	2019	1
Mobiliteitsbeeld 2019	2019	1
Mobiliteitsbeeld 2017	2018	2
Second opinion MKBA verbeterde tractie-energievoorziening	2018	1

Prijsgevoeligheid diensten personenvervoer	2018	1
Monitor Infrastructuur en Ruimte 2018	2018	1
Mogelijke gevolgen van de Brexit voor de Nederlandse maritieme sector	2018	1
Mobiliteitsbeeld & Kerncijfers (algemeen)	2018	1
Kerncijfers Mobiliteit 2018	2018	1

NB: Er zijn ook verschillende verwijzingen naar het KiM, zonder dat er een specifieke publicatie wordt genoemd. Daarnaast zijn er situaties waarin wordt verwezen naar een publicatie, maar het onduidelijk is welke.

Beantwoording kamervragen

Ook het verwijzen naar KiM in de beantwoording van Kamervragen kan daarnaast worden gezien als een vorm van beleidsdoorwerking. Immers, het ministerie gebruikt kennis van het KiM voor de beantwoording van een aan haar gestelde vraag. Om een nader beeld te krijgen van verwijzingen naar het KiM in Kamervragen en -antwoorden analyseerden we wederom de website tweedekamer.nl en zochten op "kennisinstituut voor mobiliteitsbeleid".

Tabel b.2.7 Verwijzingen naar KiM in Kamervragen en -antwoorden (absoluut en relatief t.o.v. totaal)

Uit figuur b.2.7 komt het volgende beeld naar voren:

- Het aantal verwijzingen naar het KiM in Kamervragen laat een stijgende lijn zien, al is er duidelijk fluctuatie zichtbaar over de jaren.
- Er werd vooral verwezen naar het KiM bij de beantwoording van Kamervragen. Een enkele keer werden er ook vragen gesteld naar aanleiding van een KiM publicatie; dit laatste is (echter) meer een vorm van maatschappelijk bereik (zie daarom verder onder 3d).

Tabel b.2.8 Voorkomen van KiM-publicaties in stellen en beantwoorde Kamervragen

Titel KiM-publicatie	Totaal verwijzingen		Wanneer
	vraag	antwoord	
De Vliegende Hollander		2	2019, 2021
Actualisatie verkenning ov-gebruik 2021-2025		1	2021
Thuiswerken, thuisonderwijs en mobiliteit: inzichten MPN meting april 2021		2	2021
Op weg met LEV: de rol van lichte elektrische voertuigen in het mobiliteitssysteem		1	2021

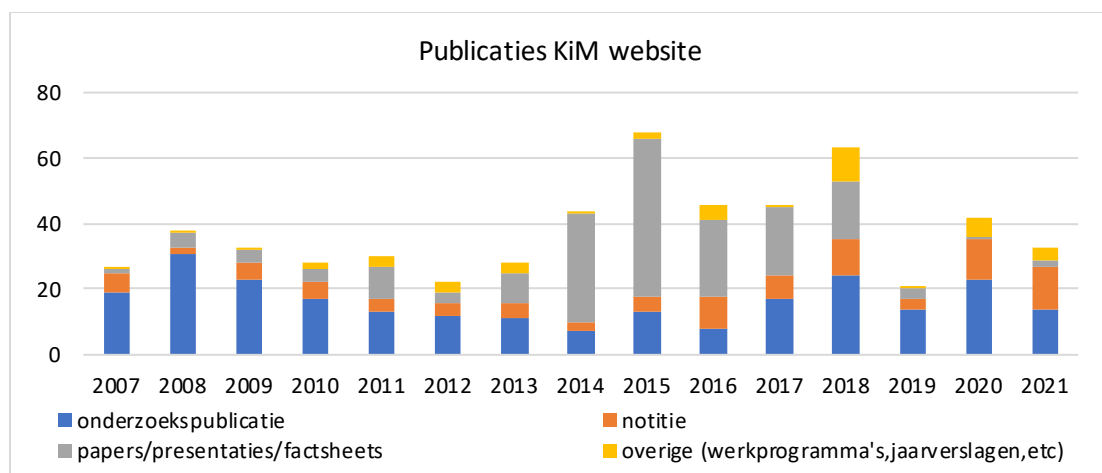
Substitutiemogelijkheden van luchtvaart naar spoor		2	2018, 2020
Trendprognose wegverkeer 2020–2025 met daarbij de mogelijke gevolgen van de coronacrisis	2	2	2020
Stedelijke bevoorrading		1	2020
Mogelijke gevolgen van de Brexit voor de Nederlandse maritieme sector		1	2018
Kerncijfers mobiliteit 2018		1	2018
Effecten van de vliegbelasting; Gedragsreacties van reizigers, luchtvaartmaatschappijen en luchthavens		1	2018

3. Maatschappelijke relevantie

De doorwerking van het KiM in de maatschappij loopt in de eerste plaats via de doorwerking in beleid. Aanvullend worden er ook acties ondernomen om de kennis breder in de maatschappij te laten landen. We analyseren eerst in algemene zin het 'aanbod' van het KiM richting maatschappij via het aantal en type openbare publicaties wat door KiM wordt aangeboden. Vervolgens kijken we naar het gebruik van KiM-kennis via een analyse van gebruikers van de website, en een analyse van gebruikers via google. Daarna zoomen we nader in op het bereik van het KiM in de media (krant, radio en tv en sociale media), het bereik in het politieke debat en op het bereik van het KiM richting de (wetenschappelijke) vakwereld.

a. Aanbod van KiM-publicaties

In totaal zijn er op de website van het KiM in de periode 2007 tot en met 2021 579 documenten gepubliceerd. Wanneer we deze documenten uitsplitsen naar type ontstaat onderstaand beeld⁴.

Figuur b.3.1 Publicaties op KiM-website naar type

- Het aantal onderzoekspublicaties (blauw) is over de tijd redelijk stabiel, met enige fluctuatie over de jaren. Het aantal onderzoekspublicaties lag in de eerste periode van het bestaan van het KiM wat hoger (een beeld wat we ook al zagen op basis van het jaarprogramma). Dit heeft onder andere te maken met het feit dat in de afgelopen jaren het aantal KaT-projecten is toegenomen. Deze leiden in veel gevallen niet tot een publicatie; soms

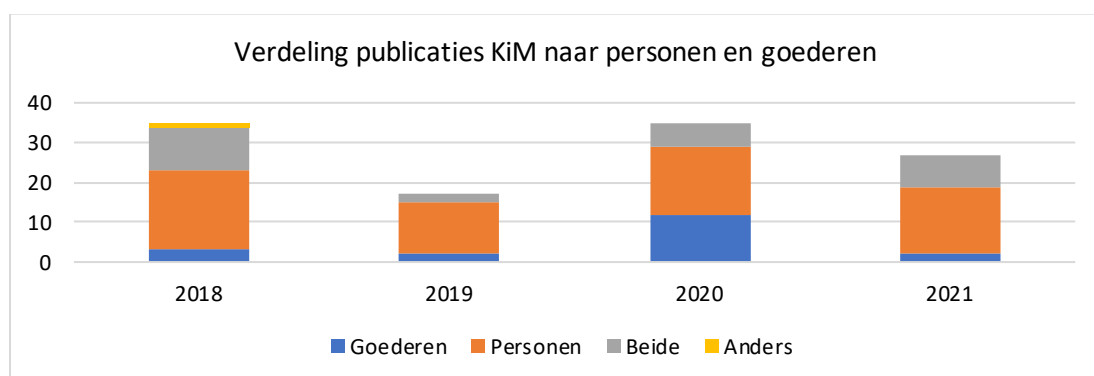
⁴ De categorisering van publicaties is iets aangepast ten opzichte van de categorisering die op de website zelf bij de verschillende publicaties vermeld staat. Soms dekken de categorieën op de website niet helemaal de lading. Voor de categorisering ten behoeve van deze inventarisatie is zoveel mogelijk aangesloten bij de huidige definitie van een onderzoekspublicatie, notitie en een overige publicatie.

worden deze inzichten als notitie gedeeld. Bij de notities is dan ook een lichte stijging zichtbaar over de jaren.

- We zien in de afgelopen jaren met name een groei in het aantal andersoortige publicaties. Dit betreffen bijvoorbeeld tussentijdse presentaties bij projecten, factsheets voor respondenten van het Mobiliteitspanel Nederland (MPN) van het KiM, congrespapers, filmpjes, etc. Er kan worden gesteld dat er in toenemende mate informatie wordt gedeeld.

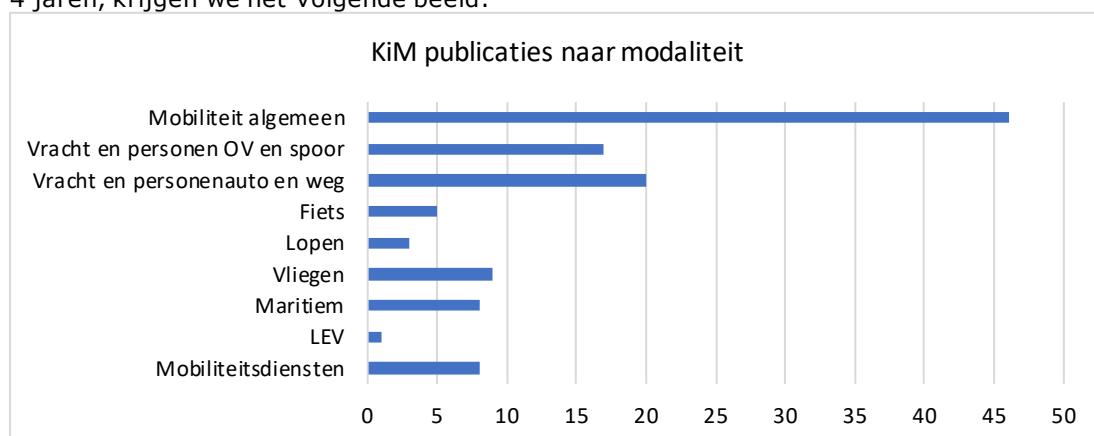
Wanneer we inzoomen op de rapporten en notities die in de afgelopen 4 jaren zijn uitgekomen, zien we het volgende beeld:

- In de meeste jaren is het merendeel van de publicaties gericht op personenvervoer; enkele publicaties richten zich op goederenvervoer. In 2020 waren er relatief meer goederenvervoerpublishings dan in de andere geanalyseerde jaren.

Figuur b.3.2 Publicaties op KiM-website naar focus op personen en goederen

Als we nader inzoomen op de thema's van de rapporten en notities in de afgelopen 4 jaren, krijgen we het volgende beeld:

Figuur b.3.3 Publicaties op KiM-website naar focus op modaliteit

- De meeste publicaties gaan in op meerdere vormen van mobiliteit (mobiliteit in het algemeen). De meeste andere publicaties focussen meer op één modaliteit of vorm van mobiliteit. Auto en wegen, en OV en spoor onderwerpen zijn hier de grootste categorieën.

b. Vraag naar KiM publicaties

Hoeveel wordt er gebruik gemaakt van KiM-publicaties? Om daar een globaal beeld van te krijgen, bekijken we verschillende bronnen die daar informatie over geven.

Eerst kijken we naar de mate waarin er informatie van de website van het KiM wordt bekeken en gedownload. Daarna kijken we naar het gebruik via verwijzingen naar het KiM op het internet.

Gebruikers van KiM (via de website)

Om een beeld te vormen van de gebruikers van www.kimnet.nl, is data over de website opgevraagd voor de periode 20 februari 2020 tot en met 28 februari 2022. De belangrijkste bevindingen worden in onderstaande tabellen uiteengezet. De data geeft het volgende beeld:

- In de onderzochte periode van 2 jaar is de website door ongeveer 100.000 unieke bezoekers bezocht. Een gemiddelde unieke bezoeker bezocht in de geanalyseerde periode ongeveer 1,5 keer de website en bekeek ongeveer 3 pagina's (zie tabel). Per bezoek gaat dit om ongeveer 2 pagina's (2,28) per bezoeker.

Tabel b.3.1 Algemene statistieken over de website

Statistiek	Grootte	Toelichting
Visitors	100.351	Aantal unieke bezoekers
Sessions	152.344	Aantal bezoeken aan de website
Page Views	346.737	Aantal bekeken pagina's
Avg. Page views in session	2,28	Gemiddeld aantal bekeken pagina's per bezoek
Avg. Session time	1m 59s	Gemiddelde duur van een bezoek aan de website
Bounce Rate	65,85%	Percentage bezoeken dat eindigt zonder door te klikken naar verdere pagina's binnen de website.
Unique downloads	58.668	Aantal downloads door unieke bezoekers

- Tabel b.3.2 geeft de top 10 van meest bezochte pagina's. De homepage heeft in de geanalyseerde periode de meeste views gehaald (13,06%) (zie tabel hieronder). De pagina met publicaties volgt daarop, met ongeveer 6% van alle bezoeken. Het overzicht met medewerkers wordt ook relatief vaak bezocht. Daarna komt de pagina van het mobiliteitsbeeld en kerncijfers naar voren. Het kan komen dat deze publicatie extra opvalt, gezien er een expliciete link naar is opgenomen op de homepage. Ook de pagina van de publicatie 'Thuiswerken en de coronacrisis' van 31 augustus 2020 is relatief vaak bezocht, evenals die van de publicatie 'Mobiliteit en de coronacrisis' (20 april 2020).

Tabel b.3.2 Top 10 best bezochte pagina's van de website

Pagina	Views	Views (%)	Toelichting
http://www.kimnet.nl/	45.288	13,06	Homepage
http://www.kimnet.nl/publicaties	21.636	6,24	Overzicht publicaties
https://www.kimnet.nl/over-het-kim/medewerkers	11.691	3,37	Overzicht medewerkers
http://www.kimnet.nl/mobiliteitsbeeld	10.411	3,00	Pagina van publicatie: Mobiliteitsbeeld
https://www.kimnet.nl/publicaties/rapporten/2020/08/31/thuiswerken-ende-coronacrisis	7.507	2,17	Pagina van publicatie: Thuiswerken en de coronacrisis
http://english.kimnet.nl/	6.721	1,94	Engelstalige homepage
https://www.kimnet.nl/publicaties/rapporten/2020/04/20/mobiliteit-en-de-coronacrisis	6.368	1,84	Pagina van publicatie: Mobiliteit en de coronacrisis

https://www.kimnet.nl/publicaties?startdatum=&einddatum=&type=Alle+publicaties	6.304	1,82	Zoekfunctie van publicatiepagina
https://www.kimnet.nl/zoeken?search-submit=	6.258	1,80	Zoekfunctie van website
http://www.kimnet.nl/actueel	5.762	1,66	Actuele berichten

Wanneer we inzoomen op downloads van individuele publicaties, valt het volgende op:

- De publicatie 'Thuiswerken en de coronacrisis' is in de onderzochte periode het meest gedownload. Het Mobiliteitsbeeld, de Kerncijfers, en de publicaties rond COVID en mobiliteit volgen daarop. Daarnaast werd ook fietsfeiten en het rapport over deelmobiliteit redelijk vaak gedownload.

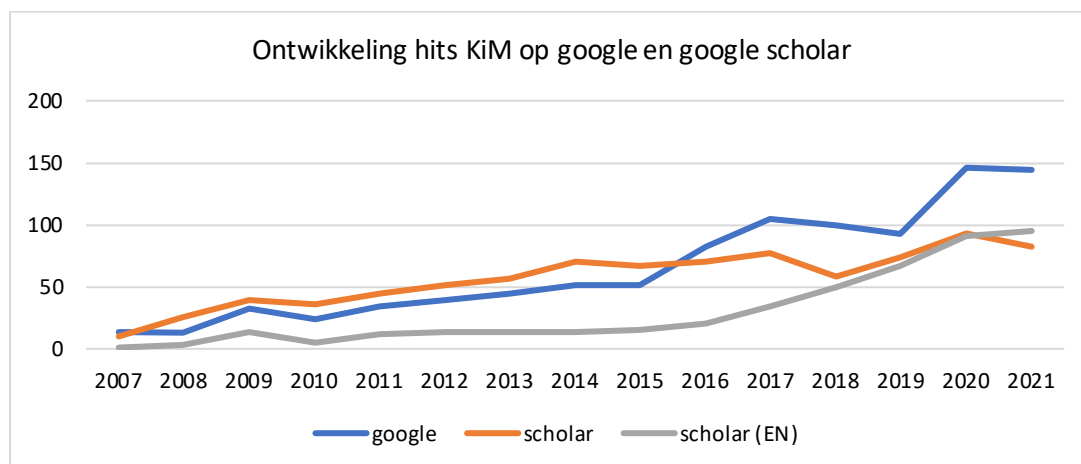
Tabel b.3.3 Top 10 meest gedownloade bestanden van de website

Publicatie	Downloads	Downloads (%)
Thuiswerken en de coronacrisis (2020)	3438	5,86
Kerncijfers 2020	2784	4,75
Mobiliteit en de coronacrisis (2020)	2287	3,9
Mobiliteitsbeeld 2019	2202	3,75
Nieuwe inzichten Mobiliteit en de coronacrisis (2020)	1661	2,83
Deelauto- en deelfietsmobiliteit in Nederland: ontwikkelingen, effecten en potentie (2021)	1477	2,51
Bijlagen Toekomstbeeld Kerncijfers Mobiliteit 2020	953	1,62
Fietsfeiten: Nieuwe inzichten (2020)	917	1,56
Thuiswerken tijdens en na de coronacrisis (2020)	871	1,48

Gebruikers van KiM (via google)

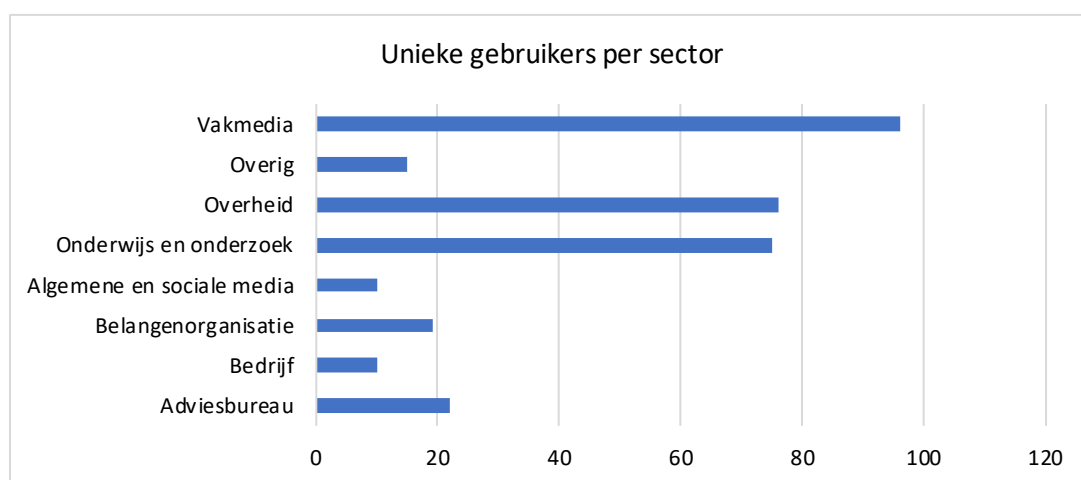
Naast het beeld via de eigen site, kijken we naar de verwijzingen naar het KiM via google als indicatie voor het gebruik van KiM-producten. Onderstaande figuur geeft een beeld van de ontwikkeling van verwijzingen naar het KiM via google en google scholar. Hierbij is gezocht op de termen "kennisinstituut" en "KiM" en voor google scholar daarnaast op "institute for transport policy analysis" en "KiM". Verwijzingen naar de site van het KiM zelf zijn verwijderd.

- De figuur laat een toename van verwijzingen naar het KiM zien door de tijd. Dit kan komen door een groter bereik van het KiM. De ontwikkeling kan echter ook worden beïnvloed door toenemende digitalisering van informatie.

Figuur b.3.4 Hits KiM totaal op google en google scholar

Wat is het profiel van gebruikers van KiM publicaties? Dit analyseerden we met behulp van google en google scholar, waarbij we inzoomen op de publicaties in 2019 en 2020. We analyseerden 37 documenten; 16 publicaties uit 2019 en 21 uit 2020. Dit betreft met name onderzoekspublicaties, aangevuld met enkele notities. In totaal troffen we voor de geselecteerde publicaties 684 unieke hits aan op google of google scholar (nadat we dubbele hits, zowel via google als via google scholar, hadden verwijderd). In 2019 betroffen dit gemiddeld 19,5 hit per publicatie, in 2020 17,6 hits per publicatie. De hits waren afkomstig van 323 'unieke gebruikers'. Een gebruiker is hier gedefinieerd als de bron van een website (bijv. swov.nl, rijksoverheid.nl, etc). Websites die bij eenzelfde bron horen (bijv. rug.nl en pure.rug.nl) tellen we gezamenlijk tot 1 gebruiker. Van de 323 gebruikers waren er 85 die meer dan 1 keer verwezen naar een KiM rapport (26% van de unieke gebruikers). We analyseerden de kenmerken van de unieke gebruikers. Het volgende beeld komt naar voren:

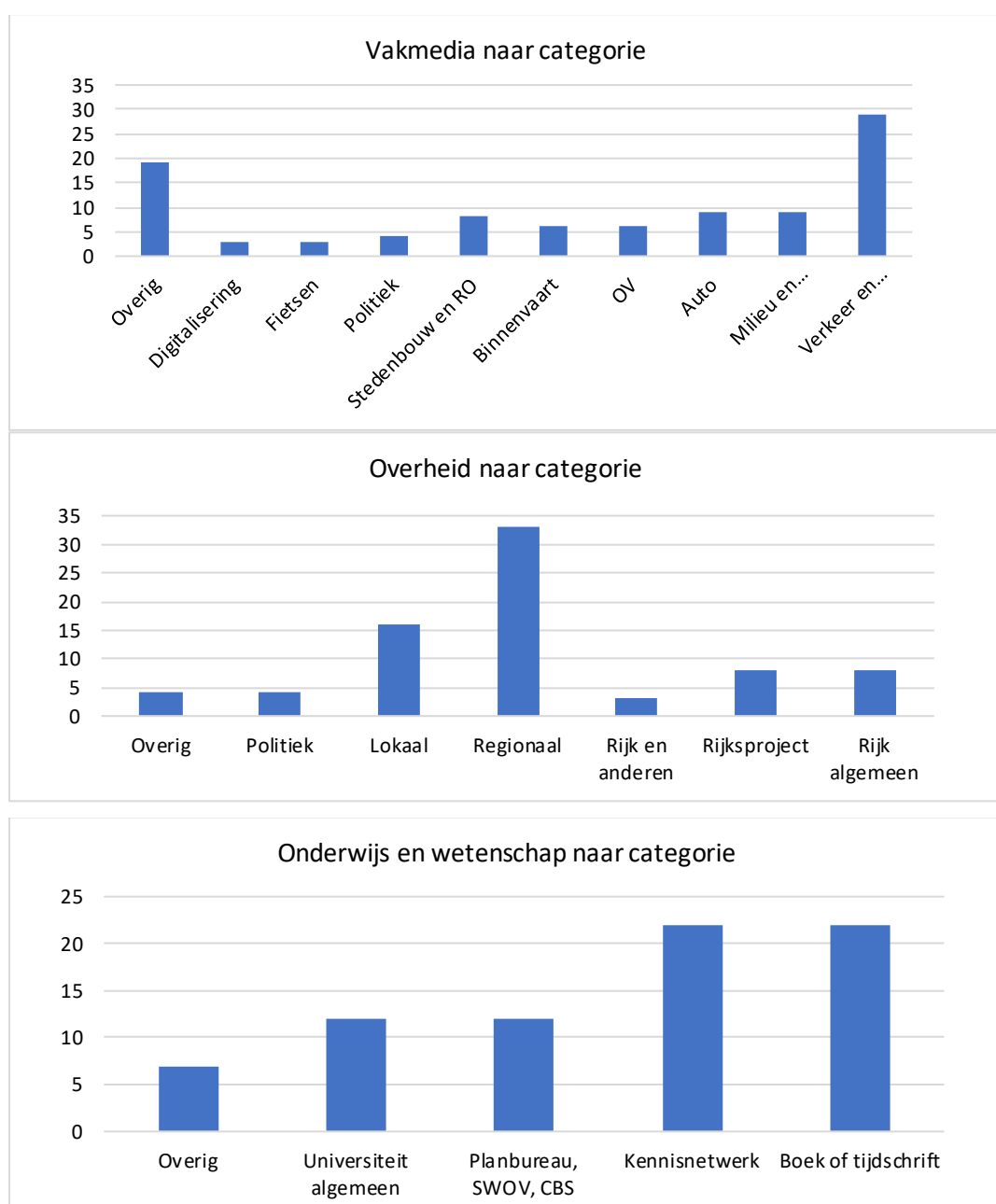

Figuur b.3.5 Gebruikers KiM-publicaties naar sector

- Gebruikers van de geanalyseerde rapporten van het KiM bevinden zich vooral in de sectoren (vak)media, overheid en onderwijs en onderzoek.
- Gebruikers in de categorie 'vakmedia', bevinden zich met name in de categorie verkeer en mobiliteit in algemene zin; verkeersnet.nl en verkeerskunde.nl zijn voorbeelden hiervan. Ook zijn er redelijk veel gebruikers in de categorie milieu en leefomgeving (denk hierbij bijvoorbeeld

aan informatiesites als omgevingsweb.nl en klimaatweb.nl) en in de categorie stedenbouw en ruimtelijke ordening (met voorbeelden als rooilijn.nl en ikcro.nl).

- Unieke gebruikers uit de categorie 'overheid' zijn vooral websites van regionale overheden, gevolgd door sites van lokale overheden en van de rijksoverheid (zoals overheid.nl en rijksoverheid.nl). Ook zijn er verschillende sites van rijksprojecten (zoals 'kiesdefiets.nl' of 'luchtvaartindetoeekomst.nl') die verwijzen naar publicaties van het KiM.
- Als we inzoomen op de groep 'onderwijs en onderzoek', blijken relatief veel van de gebruikers te classificeren als kennisgerelateerde netwerken (zoals bijvoorbeeld researchgate), of als boek of wetenschappelijk tijdschrift. Bij deze laatste categorie betreft het vaak artikelen of hoofdstukken waarin naar één van de KiM-publicaties wordt verwezen.

Figuur b.3.6 Gebruikers KiM-publicaties naar categorie voor sector grootste sectoren

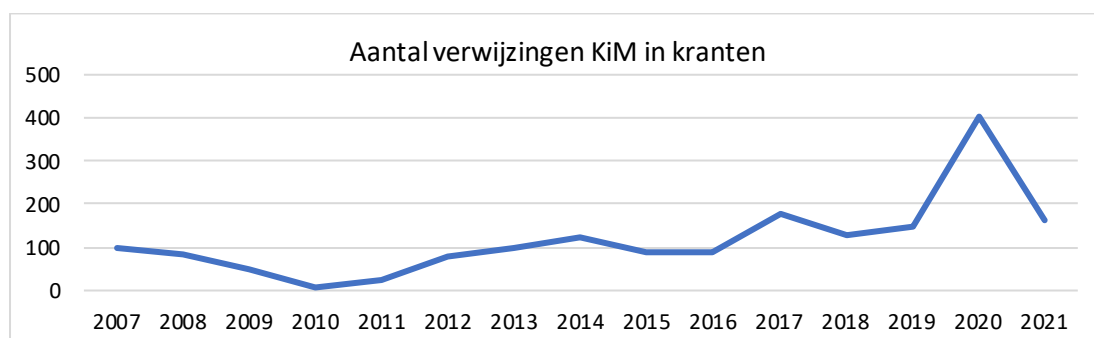
c. Bereik in media

Inzichten van het KiM kunnen de bredere maatschappij bereiken via de algemene media. Hoe is het bereik van KiM in deze media? Hieronder gaan we eerst in op het bereik van KiM in kranten. Daarna zoomen we in op radio en tv.

KiM in de krant

Om een beeld te krijgen van verwijzingen naar KiM in de krant hebben we op Lexis Nexis gezocht naar het aantal citaties bij de zoektermen "kennisinstituut voor mobiliteitsbeleid", "kennisinstituut mobiliteit", en "kennisinstituut voor mobiliteit".

- Over de jaren heen is een stijging zichtbaar van het aantal verwijzingen.
- In de afgelopen periode 2018-2021 betrof het aantal verwijzingen ongeveer 5 a 7 per medewerker per jaar. 2020 was een uitschieter met 403 hits; verschillende publicaties rond de effecten van COVID op mobiliteit spelen hierin een belangrijke rol.

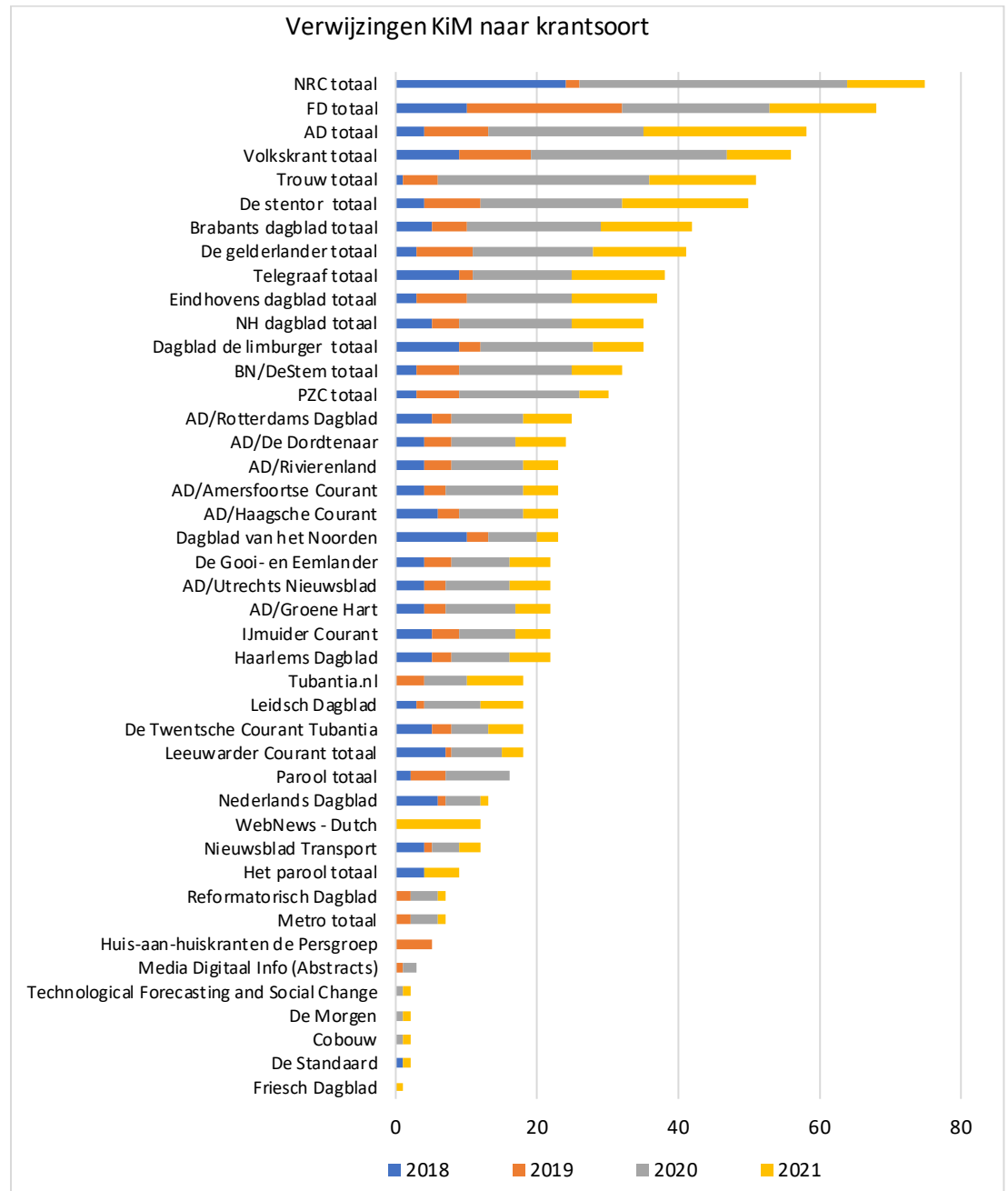

Figuur b.3.7 Aantal verwijzingen naar KiM in kranten

- Vrijwel alle citaties naar het KiM verschijnen in Nederlandse media; een enkele citatie is gevonden in Belgische en Duitse media. Het KiM komt verder sporadisch voor in media in andere landen.
- In de afgelopen 4 jaren hebben NRC⁵, FD, AD, Volkskrant en Trouw het KiM het vaakste geciteerd. We hebben hiervoor de verwijzingen op de digitale pagina's van de kranten (zoals NRC.nl en FD.nl) opgeteld bij de 'analoge' verwijzingen (zoals NRC en FD). Telegraaf scoort duidelijk wat lager dan de andere landelijke kranten, zeker ook wanneer rekening wordt gehouden met de oplage van kranten⁶.

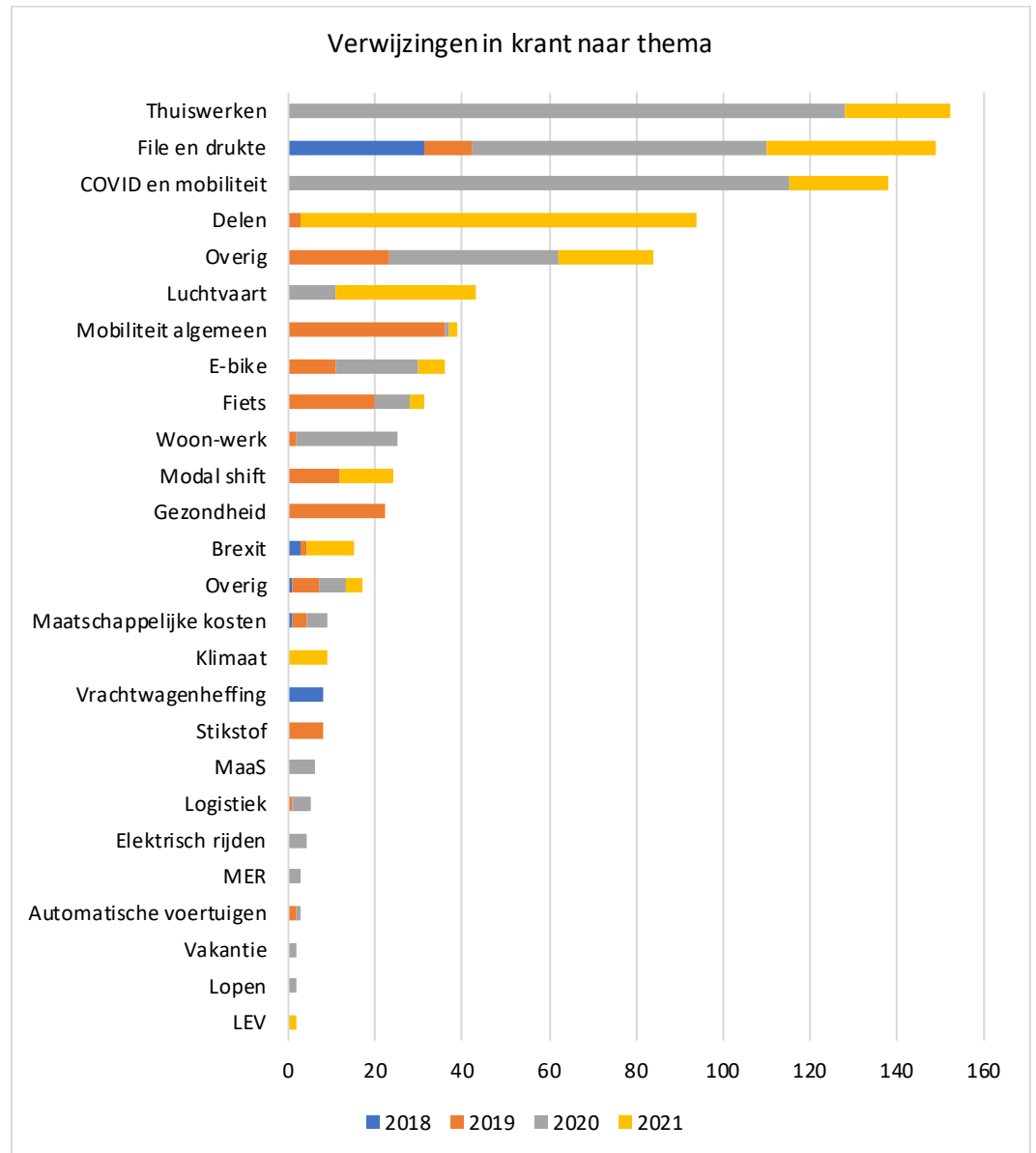
⁵ Wel valt op dat NRC met name in 2018 veel citaties naar KiM had. Als we 2018 niet meerekenen, komt FD bovenaan uit.

⁶ Volgens [NDPNieuwsmedia \(2021\)](#) heeft AD (inclusief haar regionale tak) de grootste oplage, gevolgd door Telegraaf, Volkskrant, NRC, Trouw, het Reformatorisch Dagblad en FD.

Figuur b.3.8 Aantal verwijzingen naar KiM per krantsoort in periode 2018-2021

- Wanneer we inzoomen op de thema's van de artikelen waarin het KiM wordt aangehaald, valt op dat de top 10 eigenlijk volledig bestaat uit onderwerpen rond personenmobiliteit, of rond mobiliteit in algemene zin (zoals file en drukte).
- Thuiswerken, files en drukte, COVID en delen waren de afgelopen jaren veruit de grootste thema's. Hier is natuurlijk een sterke samenhang met de COVID pandemie. Verwijzingen naar KiM-onderzoek specifiek op het gebied van goederenvervoer komen duidelijk minder voor. Wel kreeg onderzoek naar modal shift en naar Brexit enige aandacht in de media.

Figuur b.3.9 Aantal verwijzingen naar KiM in krant per thema in periode 2018-2021

Daarnaast hebben we nader ingezoomd op de specifieke publicaties die in de artikelen worden benoemd. Het gaat hier soms om artikelen die primair gericht zijn op een KiM-rapport, en soms om artikelen waarin naar kennis uit KiM-onderzoek wordt verwezen. In veel gevallen wordt het specifieke rapport niet genoemd, maar kan dit uit de genoemde cijfers worden herleid.

- Als we kijken naar de populairste publicaties (met meer dan 10 verwijzingen) in de kranten in de afgelopen 3 jaren, valt op dat de KiM-publicatie naar deauto- en deelfietsmobiliteit in Nederland (2021) de meeste verwijzingen kent. Daarnaast zijn er veel verwijzingen voor rapporten en notities rond mobiliteit en COVID.
- Ook rapporten rond thuiswerken en trendprognoses van het wegverkeer kregen (mede met het oog op structurele effecten van COVID) vrij veel aandacht. Ook was er relatief veel media aandacht voor het rapport 'blik op de file' wat vlak voor de COVID-pandemie uitkwam (2020). Ook publicaties

met cijfermatige overzichten worden redelijk vaak opgepikt in de media, zoals het 'mobiliteitsbeeld 2019', 'kerncijfers' en 'fietsfeiten'.

Tabel b.3.4 Publicaties met minstens 10 verwijzingen in krant

Rapport/notitie	N verwijzingen	Jaar van verwijzing
Deelauto- en deelfietsmobiliteit in Nederland: ontwikkelingen, effecten en potentie (2021)	91	2021
Kerncijfers 2018 (2018)	84	2018
Mobiliteit en de coronacrisis (2020)	83	2020
Nieuwe inzichten mobiliteit en de coronacrisis (2020)	64	2020
Blik op de file (2020)	62	2020
Mobiliteitsbeeld 2019 (2019)	59	2019, 2020, 2021
Kerncijfers 2020 (2020)	57	2020, 2021
Thuiswerken en de coronacrisis (2020)	45	2020
Trendprognose wegverkeer 2020-2025 met daarbij de mogelijke gevolgen van de coronacrisis (2020)	36	2020
Fietsfeiten: nieuwe inzichten (2020)	32	2020, 2021
Zakelijk vliegen: de reiziger, de reizen, de motieven en de vooruitzichten (2021)	27	2021
Fietsfeiten (2018)	25	2019
Maatschappelijke kosten van verstoringen op het spoor (2017)	25	2019, 2020
De relatie tussen gezondheid en het gebruik van actieve vervoerwijzen (2019)	22	2019
Gaat het reizen voor werk en studie door COVID structureel veranderen? (2021)	21	2021
Substitutiemogelijkheden van luchtvaart naar spoor (2018)	21	2019, 2021
Slappend onderweg: potentieel van de internationale nachttrein van en naar Nederland (2019)	19	2020, 2021
Over brandstofprijzen en mobiliteit (2012)	17	2018
Beleving en beeldvorming (2007)	14	2018
Brexit en de Nederlandse maritieme sector: een verkenning van de gevolgen van mogelijke Britse beleidswijzigingen op de concurrentiepositie van de Nederlandse zeevaart en zeehavens (2021)	10	2021

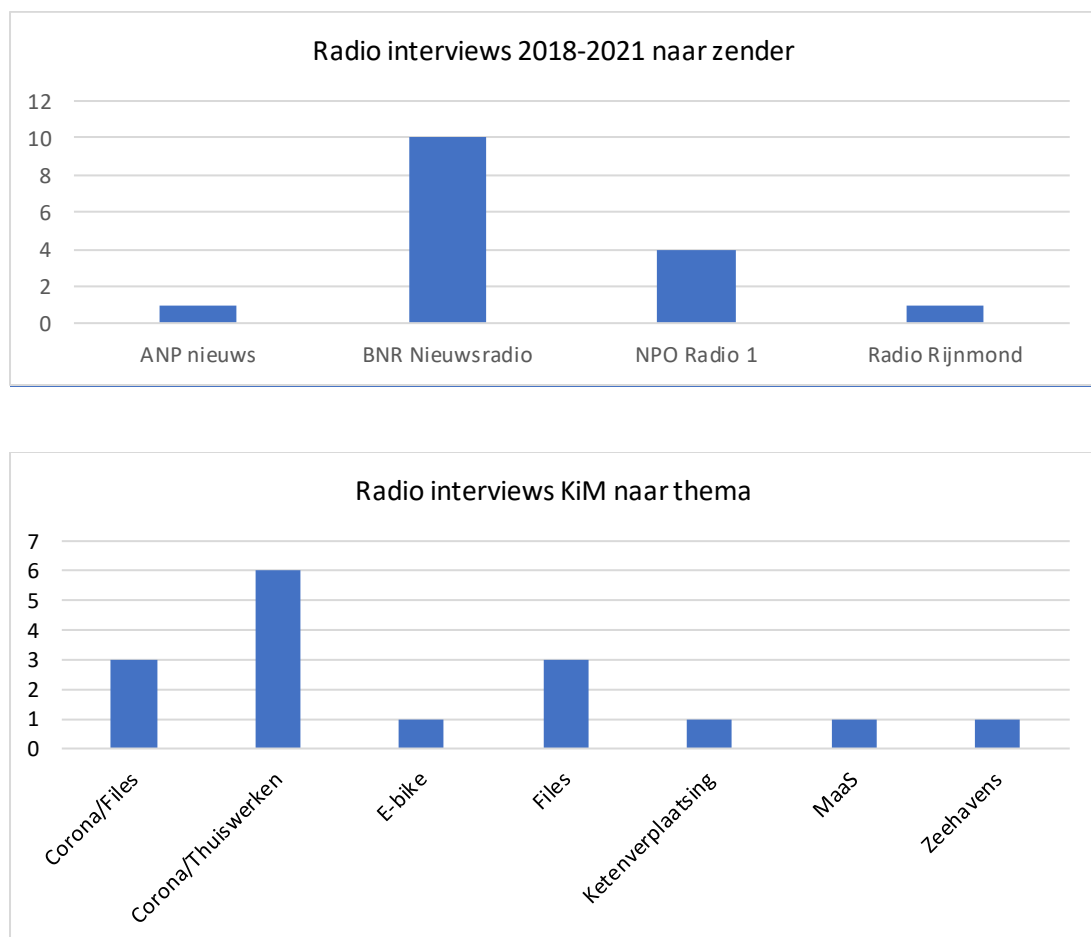
KiM op radio en tv

Een andere manier waarop informatie de maatschappij bereikt, is via radio en tv. Een overzicht maken van het aantal verwijzingen naar het KiM op radio en tv is lastig, omdat de informatie die online vindbaar is niet volledig is. Meerdere radio-optredens waarbij een KiM'ner werd geïnterviewd, zijn niet of nauwelijks vindbaar via de zoekfunctie van google en de website van de zender zelf. Het overzicht van verwijzingen naar KiM op radio en tv beperkt zich daarom tot fragmenten die online zijn gevonden, aangevuld met wat door KiM-mers zelf in herinnering is gebleven. We zoomen in op de periode 2018-2021.

Wat betreft radio komen we op basis van deze inventarisatie op 15 radio interviews. Deze interviews:

- Waren met name op radio 1 en op BNR nieuwsradio. Een enkele keer was een medewerker van het KiM te horen op een andere radio zender.

- Met name rond het Mobiliteitsbeeld van het KiM vindt regelmatig een radio interview plaats, deze interviews richten zich vaak op het onderwerp 'file'. Maar ook andere publicaties blijken interessant voor radio, zoals het onderzoek rond COVID en mobiliteit, het onderzoek 'blik op de file', onderzoek rond de e-bike en onderzoek naar ketenmobiliteit. Naast files was tijdens COVID ook het onderwerp 'thuiswerken' populair.

Figuur b.3.10 Aantal radio interviews in periode 2018-2021 naar zender en thema

We komen in dezelfde periode tot 5 TV-fragmenten:

- Het KiM kwam met onderzoek rond COVID en mobiliteit in juli 2020 in het NOS-journaal; voor Een Vandaag werd rond hetzelfde thema een interview afgegeven. Daarnaast zijn er tv bijdrages geweest rond hubs en deelmobiliteit (AT5), rond files (RTL Z) en rond smart mobility (Slowaakse zender HN) (zie onderstaande tabel).

Tabel b.3.5 Overzicht KiM op TV

Titel	Datum	Zender	Thema	Publicatie	Geïnterviewde
Ako súvisí so smart mobilitou parkovanie? (hnonline.sk)	16-10-2019	HN Online	Smart Mobility	Geen	KiM Medewerker
Kans dat je de komende jaren	12-11-2019	RTL Z	Files	Mobiliteitsbeeld 2019	Geen interview

langer in de file zit neemt toe					
Journal bericht over mobiliteit en de coronacrisis	21-7-2020	NOS Journaal	Corona	Nieuwe inzichten mobiliteit en de coronacrisis	Geen interview
Een Vandaag ikv mobiliteit en de coronacrisis	21-7-2020	Een Vandaag	Corona	Nieuwe inzichten mobiliteit en de coronacrisis	KiM Medewerker
Deelvervoer en hubs	2-11-2021	AT5	Hubs	Rapport deelmobiliteit/hubs	KiM Medewerker

KiM op social media

Rapporten van het KiM worden in de meeste gevallen gedeeld op twitter, en sinds kort ook op een LinkedInpagina van het KiM. Daarnaast publiceren medewerkers regelmatig rapporten op hun eigen pagina. Er wordt vanuit het KiM niet gereageerd op reacties op rapporten via deze kanalen.

Een quick scan van het twitter account van het KiM laat zien dat het account momenteel rond de 800 volgers heeft. In de periode 2018-2021 werden de volgende tweets vanuit het KiM meer dan 20 keer getweet (Tabel b.3.6).

- De retweets betreffen veelal rapporten op het gebied van personenmobiliteit. De meeste retweets waren er voor de brochure 'Fietsfeiten', mits we het aantal retweets via de website van het Ministerie meetellen.

Tabel b.3.6 Publicaties met minstens 20 retweets in 2018, 2019, 2020, 2021

Datum tweet	Rapport	Retweets
16-3-18	Fietsfeiten	15 keer via KiM +32 keer via het Ministerie van IenW
11-3-21	Actieve mobiliteit en de relatie met gezondheid	32 keer
20-4-20	Mobiliteit en de coronacrisis	32 keer
12-11-19	Mobiliteitsbeeld 2019	28 keer
21-1-20	Blik op de file	26 keer
9-7-21	Op weg met LEV	24 keer
22-6-18	Substitutie luchtvaart-spoor	20 keer
30-10-20	Kerncijfers	20 keer
18-6-19	Mobiliteit in stedelijk Nederland	20 keer

Het aantal rapporten dat op de LinkedIn pagina van het KiM is geplaatst ligt iets lager, maar is ook van een beperktere periode (zie tabel b.3.7 voor de gevonden publicaties op LinkedIn tot en met 2021). Hieronder is een overzicht te zien van de rapporten die op de pagina van het KiM zijn geplaatst, op volgorde van het aantal 'likes'.

- Van de geplaatste rapporten had het rapport rond verkenning van het concept mobiliteitshub de meeste likes, vlak gevolgd door het rapport naar deelauto- en deelfietsmobiliteit.

Tabel b.3.7 Publicaties op LinkedIn op volgorde van aantal likes

Datum tweet	Rapport	Likes
31-05-21	Verkenning van het concept mobiliteitshub	138 likes
05-10-21	Deelauto en deelfietsmobiliteit in Nederland	128 likes
11-03-21	Actieve mobiliteit en de relatie met gezondheid	108 likes
09-07-21	Op weg met LEV	31 likes
12-11-19	Mobiliteitsbeeld 2021	29 likes
06-09-21	Smart mobility en doorstroming	17 likes
28-10-21	Gaat het reizen voor werk en studie structureel veranderen	16 likes
03-05-21	Innovatie in mobiliteit versnellen	16 likes
23-11-21	Zakelijk vliegen	14 likes
01-07-21	Klimaatverandering en het mobiliteitssysteem	12 likes
07-12-21	De impact van digitalisering op de toegang tot vervoersdiensten	9 likes

d. Bijdrage aan politiek debat

Ook een verwijzing naar het KiM bij het stellen van een kamervraag kan worden gezien als een uiting van maatschappelijk bereik. Immers, het onderzoek wordt gebruikt bij de onderbouwing voor een vraag. Uit figuur b.2.7 (in het hoofdstuk 'beleidsdoorwerking') bleek al dat dit in de afgelopen jaren een enkele keer is voorgekomen. In de periode 2018-2021 vonden we enkel kamervragen met verwijzing naar KiM-onderzoek in 2020. Dit betroffen vragen over langere termijn verwachtingen van COVID-19 op files, waarbij onder andere werd verwezen naar de MLT verkenning van het KiM 'Trendprognose wegverkeer 2020-2025' (zie ook tabel b.2.2).

Wanneer overigens naar het totaal aan verwijzingen naar het KiM in parlementaire documenten wordt gekeken is wel een stijging zichtbaar over de tijd, zo bleek uit figuur b.2.2 in hoofdstuk 2 ('beleidsdoorwerking'). Een groot deel van deze verwijzingen betreffen bijlagen van kamerstukken.

e. Bijdrage aan wetenschappelijk debat

Een laatste vorm van maatschappelijke relevantie die we cijfermatig analyseren is de bijdrage van het KiM aan het wetenschappelijke debat. We gaan in op de bijdrage aan congressen en symposia en op het wetenschappelijk publiceren.

Bijdrage aan symposia en congressen

Medewerkers van het KiM nemen op regelmatige basis deel aan zowel nationale als internationale symposia en congressen, waar zij hun kennis delen met vakgenoten. Onderstaande tabel geeft een overzicht van terugkerende congressen, symposia en fora in en buiten Nederland, waaraan het KiM recent heeft deelgenomen.

Tabel b.3.8 Overzicht van congressen/symposia met relevantie voor mobiliteit en aanwezigheid KiM

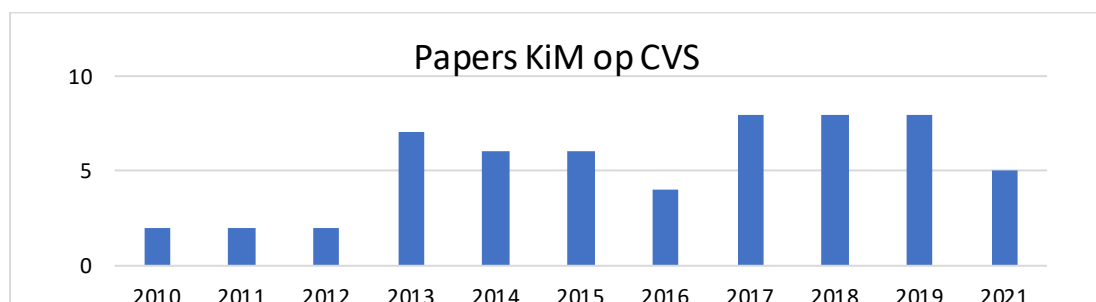
Congres	2018	2019	2020	2021
Internationaal				
ITF Transport Summit		ja		
ITF Workgroup			ja	Ja
ITF roundtable			ja	Ja
ITF Research days/pre summit				Ja

IATBR	ja			
TRB	ja	ja	ja	Ja
WCTRS-special interest groups	ja			Ja
TRANSED	ja			
ISCTSC				ja*
ETC	ja	ja	ja	Ja
BIVEC-GIBET		ja		Ja
hEART		ja	ja	
NECTAR	ja	ja	ja	
Walk 21		ja		
Cycling Research Board	ja	ja		
Nationaal				
CVS	ja	ja		Ja
VLW	ja		ja*	
PLaTOS	ja	ja		Ja

*Congres verplaatst in verband met COVID naar 2022.

Grijs=geen congres plaatsgevonden

- In Nederland is het KiM met name op het CVS congres actief en met veel bijdragen aanwezig. Daarnaast is het KiM een trouwe deelnemer van de Vervoerslogistieke Werkdagen, waar zij ook vertegenwoordigd is in het bestuur. Zie in onderstaande figuur een beeld van het aantal KiM bijdragen per CVS-congres.

Figuur b.3.11 Aantal papers van KiM-medewerkers op CVS-congres

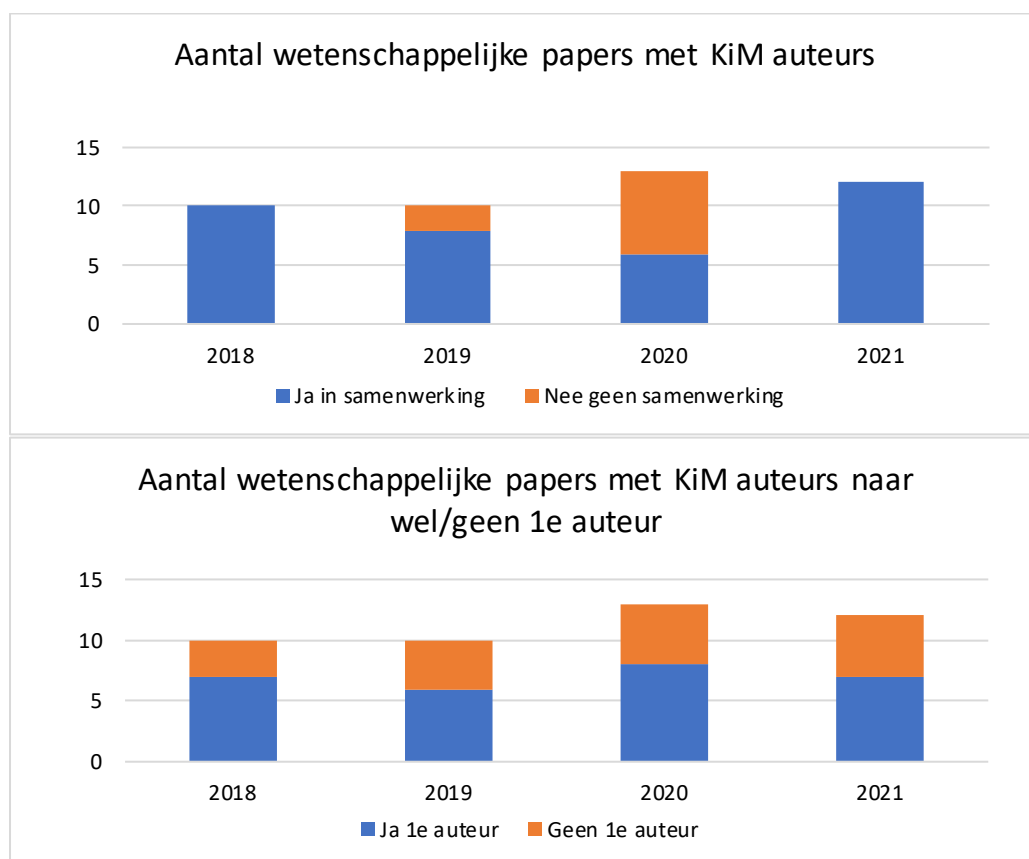
- Ook op internationaal vlak is het KiM vaak vertegenwoordigd bij de bekendere mobiliteitsgerelateerde congressen. Naast bijdragen via congressen, is het KiM ook actief in besturen en commissies om verbinding te houden met internationale netwerken. Zo is het KiM actief betrokken bij het Transportation Research Board en bij de European Transport Conference (ETC), onder andere via deelname in commissies.
- De afgelopen jaren is het KiM daarnaast actiever geworden binnen ITF. Zo nam het KiM deel aan de Transport Summit in 2019, en presenteerde het KiM bevindingen uit COVID onderzoek tijdens de pre-summit in 2021. Ook was het KiM recent actief betrokken bij working groups rond "travel transitions", rond "safe systems" en rond "modal shift in freight transport". Daarnaast participeerde het KiM recent in roundtables, bijvoorbeeld rond MaaS (2021), rond de effecten van COVID op de luchtvaart sector, en rond "transport appraisal". Het KiM treedt soms ook als voorzitter op bij deze bijeenkomsten.

Wetenschappelijke tijdschriften

Naast het actief bijdragen aan wetenschappelijke congressen, draagt het merendeel van de KiM-medewerkers ook actief bij aan het wetenschappelijke debat via publicaties in wetenschappelijke tijdschriften. Sommige KiM-medewerkers doen dit als onderdeel van hun PhD die zij tijdens hun werk bij het KiM uitvoeren; anderen doen dit als uitvloeisel van bepaalde projecten of in samenwerking met anderen. Enkele KiM collega's hebben daarnaast een deeltijd aanstelling bij een universiteit.

We hebben met behulp van scopus, google scholar en een inventarisatie onder KiM-medewerkers het aantal wetenschappelijke artikelen van KiM-medewerkers in de afgelopen 4 jaren in kaart gebracht. Onderstaande figuur geeft de wetenschappelijke publicaties van KiM-medewerkers in de afgelopen 4 jaren. De figuren geven het volgende beeld:

- Er is een lichte stijging waarneembaar van het aantal wetenschappelijke publicaties met KiM-auteurs in de afgelopen 4 jaren. Daarnaast valt op dat veel van de publicaties in samenwerking met partijen (vaak universiteiten) buiten het KiM worden geschreven. Dit zijn met name papers van KiM-medewerkers die aan het promoveren zijn.
- KiM-medewerkers zijn in de meeste gevallen 1^e auteur van een wetenschappelijk paper.

Figuur b.3.12 Aantal wetenschappelijke papers met KiM-auteur naar wel/geen samenwerking (links) en wel/geen 1^e auteur (rechts) in periode 2018-2021.

4. Productkwaliteit

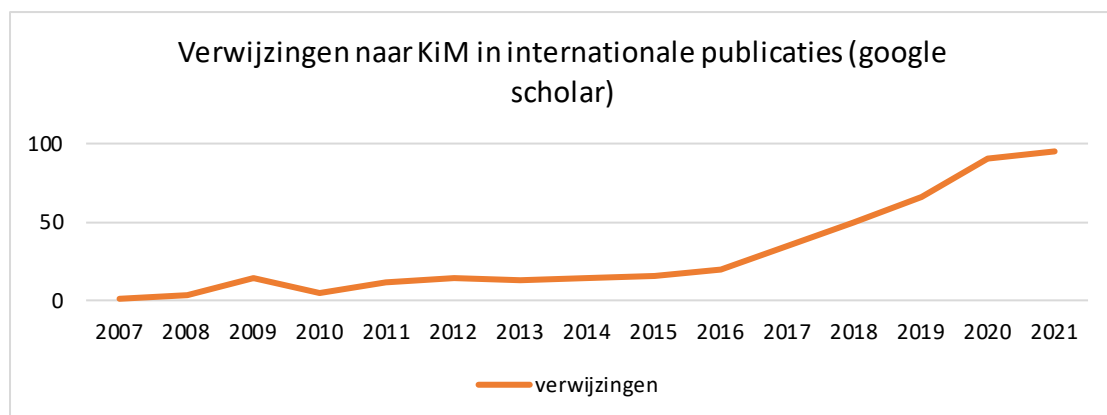
De productkwaliteit van het KiM in cijfers uitdrukken is lastig. Wel kan het aantal verwijzingen naar publicaties van het KiM door zogenaamde 'peers' (vakgenoten, experts) een indicatie zijn van productkwaliteit. Immers, de peer beoordeelt de KiM-

publicatie als kwalitatief voldoende om naar te verwijzen. In hoeverre wordt er naar het KiM verwezen in de vakwereld en in de wetenschap? We kijken daarvoor naar de ontwikkeling van verwijzingen naar het KiM via google scholar. Daarnaast kijken we naar verwijzingen naar het KiM in het Nederlandse vaknetwerk, via een analyse van verwijzingen in congrespapers van CVS en in papers van vervoerswetenschap. Een kanttekening bij deze aanpak is wel dat het feit dat sommige publicaties niet door vakgenoten worden opgepakt, niet perse een indicatie is van slechte productkwaliteit. Immers, een product kan kwalitatief goed zijn, maar heel specialistisch, wetenschappelijk niet vernieuwend, lastig vindbaar, etc.

a. Verwijzingen in (internationale) literatuur

Om een beeld te krijgen van verwijzingen naar het KiM in internationale publicaties zochten we op google scholar naar hits met de termen "institute for transport policy analysis" en "KiM" sinds 2007. Hieruit selecteerden we alle hits waarin in een wetenschappelijk Engelstalig boek of tijdschrift wordt verwezen naar een publicatie van het KiM. Hits naar een KiM-rapport, of paper van een KiM auteur zijn uitgesloten.

- Het aantal verwijzingen naar KiM in wetenschappelijke publicaties van anderen lijkt duidelijk toegenomen. Wel moeten we er rekening mee houden dat een algemene toename van de mogelijkheden om informatie online te delen ook in deze ontwikkeling is verwerkt.

Figuur b.4.1 Aantal verwijzingen naar KiM in internationale publicatie volgens google scholar

Wanneer we inzoomen op de publicaties waarnaar wordt verwezen in de Engelstalige wetenschappelijke literatuur in de periode 2018 tot en met 2021, komen in de eerste plaats Engelstalige publicaties van het KiM rond MaaS naar boven. Daarnaast komen ook het Mobiliteitsbeeld, Fietsfeiten en publicaties rond automatische voertuigen regelmatig terug.

Tabel b.4.1 Overzicht van KiM publicaties die op in 2019,2020, 2021 minstens 2 keer in wetenschappelijke publicaties voorkomen (volgens google scholar)

KiM producten met minstens 2 verwijzingen	N verwijzingen
MaaS and changes in travel preferences (EN) (2018)	18
Mobiliteitsbeeld (2014, 2016, 2017, 2019)	14
Fietsfeiten (ook EN versie beschikbaar) (2018)	7
Niet autoloos, maar auto later (2014)	6
Spatial effects of automated driving: dispersion, concentration or both? (EN) (2017)	5

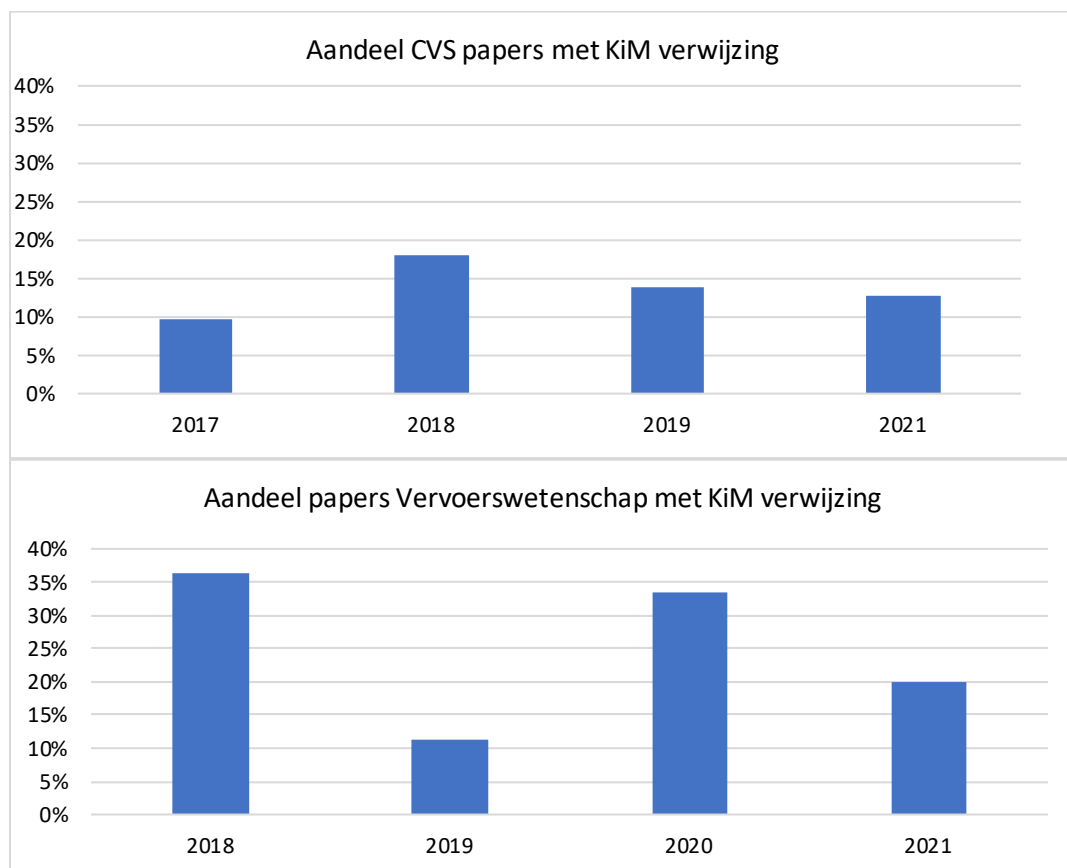
Chauffeur aan het stuur? (Ook EN versie beschikbaar) (2015)	4
Fietsen en lopen: de smeerolie van onze mobiliteit (2015)	4
Meer zicht op Mobility-as-a-Service (2018)	4
Effecten van de vliegbelasting: gedragsreacties van reizigers, luchtvaartmaatschappijen en luchthavens (2011)	4
Kerncijfers (2018)	3
Drones in het personen- en goederenvervoer (2017)	3
Mobiliteit en de coronacrisis (ook EN versie beschikbaar) (2020)	2
The Netherlands Mobility Panel: An Innovative Design Approach for Web-based Longitudinal Travel Data Collection (EN) (2015)	2
Paden naar een zelfrijdende toekomst (2017)	2
Mijn auto, jouw auto, onze auto (2015)	2

b. Verwijzingen in Nederlandse vakliteratuur

Als indicatie van verwijzingen naar het KiM in Nederlandse vakliteratuur, analyseerden we verwijzingen naar het KiM in papers binnen het CVS-netwerk, en in papers voor Vervoerswetenschap. Hiervoor analyseerden we alle papers die in de afgelopen 4 jaren zijn verschenen en keken we in welk deel van deze papers een verwijzing naar het KiM voorkomt.

- Een analyse van de papers van de afgelopen 4 CVS-congressen⁷ laat zien dat elk jaar zo'n 10-20% van de papers op het CVS (eigen papers uitgezonderd) het KiM citeert. Het aandeel varieert wat over de jaren.
- Het aandeel papers in Vervoerswetenschap met een verwijzing naar het KiM (eigen papers uitgezonderd) ligt over de jaren heen tussen de 10% en 36%.

⁷ In 2020 was er geen CVS-congres. Daarom hebben we 2017 meegenomen in de analyse.

Figuur b.4.2 Aantal papers met verwijzing naar KiM in de periode 2018-2021

5. Reflectie op de inventarisatie

Voor bovenstaande analyse is gebruik gemaakt van verschillende bronnen die informatie geven over het bereik van het KiM. Hierbij kwamen een aantal beperkingen aan het licht.

- Er is gebruik gemaakt van verschillende zoekmachines op het internet. Niet alle zoekmachines werken even goed, waardoor het kan zijn dat we niet alle verwijzingen naar het KiM via zoekfuncties hebben kunnen traceren. Zo bleken interviews op radio en tv via internet maar beperkt vindbaar.
- Een andere beperking kan zitten in de gebruikte zoektermen. Lang niet alle bronnen benoemen het KiM als "kennisinstituut voor mobiliteitsbeleid". Soms gaat het enkel om "KiM", soms ook om "kennisinstituut mobiliteit", "kennisinstituut voor mobiliteit", et cetera. Zoeken op enkel "KiM" is niet goed werkbaar, gezien dit een veelvoorkomende naam betreft en er daardoor allerlei hits naar boven komen die niet het kennisinstituut betreffen. Wij hebben daarom in de meeste gevallen combinaties van zoektermen gebruikt, en een kritische blik gegeven op de zoekresultaten (gaat het wel of niet over het kennisinstituut). Het kan echter zijn dat hierdoor toch dingen zijn gemist.
- Voor het in kaart brengen van het gebruikersprofiel van KiM-kennis, hebben we gebruik gemaakt van een inventarisatie van gebruikers via google en google scholar. Natuurlijk is niet al het gebruik op internet vindbaar. Denk aan het gebruik in colleges. Het profiel is daarom een indicatie (met

inachtneming ook van de hierboven benoemde beperkingen), maar niet volledig.

Naast beperkingen in het zoeken, troffen wij nog een aantal aandachtspunten aan ten behoeve van de zichtbaarheid van het KiM.

- Het viel ons op dat lang niet alle rapporten van het KiM even goed vindbaar zijn via google. Voor onze analyse was deze directe vindbaarheid minder van belang, maar voor de vindbaarheid van kennis van het KiM is dit mogelijk wel een aandachtspunt.
- Het bereik van het KiM op social media kan mogelijk nog verder groeien. Rapporten worden regelmatig getweet, en af en toe op linkedin geplaatst. Vooral nog wordt nog niet actief gereageerd op reacties van het publiek. Ook delen KiM-medewerkers nog niet altijd zelf publicaties via sociale media. Hier ligt mogelijk nog een kans.

Colofon

Dit is een uitgave van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM),
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Juni 2022

Vormgeving en opmaak: IenW

Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM)
Bezuidenhoutseweg 20
2594 AV Den Haag

Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Telefoon : 070 456 1965

Website : www.kimnet.nl

E-mail : info@kimnet.nl

Publicaties van het KiM zijn als PDF te downloaden van onze website www.kimnet.nl
of aan te vragen bij het KiM (via info@kimnet.nl). U kunt natuurlijk ook altijd
contact opnemen met één van onze medewerkers.

Delen uit deze publicatie mogen worden overgenomen op voorwaarde van
bronvermelding: KiM (2022) Zelfevaluatie KiM, Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid
(KiM).